

østlandsk lærerstevne

**30. og 31. okt. 2009
på Høgskolen i Oslo**

Norges største læremiddelutstilling

www.ostlandsklarerstevne.no

Snakkepakken®

Barnehagens og småskolens språkverktøy, foretrukket av over 3000 barnehager.

www.riktigeleker.no
www.snakkepakken.no

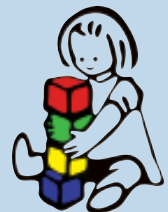
Gode tilbud på Snakkepakken®, veiledningshefte, Året rundt og CD under Ø.L. Gjelder kun bestillinger mottatt i løpet av Østlandsk Lærerstevne.

Besøk vår utstilling og la deg inspirere av vårt gode utvalg av matematisk- og språklig materiell til småskole og barnehage.

Salgsutstilling med mange gode tilbud på pedagogisk materiell og artige smågaver. Se vår nye og oppdaterte katalog på www.riktigeleker.no for nyheter og tilbud.

RIKTIGE LEKER

Riktige leker as
Haakon 7's gate 1
0161 Oslo
22 01 78 52

østlandsk lærerstevne

**30. og 31. okt. 2009
på Høgskolen i Oslo**

STYRET I ØSTLANDSK LÆRERSTEVNE

Postadresse:

Østlandsk Lærerstevne, Postboks 1950 Vika, 0125 Oslo

Hjemmeside:

www.ostlandsklarerstevne.no

Leder:

Dag Petter Ulvin, Kapellveien 57 B, 0487 Oslo, mobil privat 908 34 130

Forretningsfører:

Rune Ek, Ryenbergveien 35 0196 Oslo, mobil 901 75 620

Dag Ulvin
Leder
Maridalen skole

Liv Odner
Nestleder
Bro Aschehoug

Trine Dybvik
Engebråten skole

Tonje Engelsen
Lysejordet
barnehage

Maria Skogly
Strømmen
barnehage

Anne Holsæter
Nordbye
Lille Tøyen
barnehage

Annelene Lie
Berntsen
Barnehage-
kontoret
Bærum kommune

Birgit Åkermoen
Prytz
Gommerud
Barnehage

Romy Rohmann
Hobøl
ungdomskole

Marianne Brun
Grünerløkka skole

Rune Ek
Forretningsfører
Jordal skole

VELKOMMEN TIL ØSTLANDSK LÆRERSTEVNE 2009!

Østlandsk lærerstevne håper i år å kunne yte enda bedre informasjon til stevnets deltagere. Gå inn på vår hjemmeside **www.ostlandsklarerstevne.no**.

På hjemmesiden kan du lese kursbeskrivelsene og melde deg på kurs. Du vil få bekreftelse på at påmeldingen er mottatt, og i god tid før stevnet vil du motta elektronisk bekreftelse på om du har fått plass på kurset.

På hjemmesiden vil også finne kart og andre nyttige opplysninger om stevnet.

Visste du at:

- Østlandsk Lærerstevne arrangeres i år for 74. gang!
- Østlandsk Lærerstevne ble første gang arrangert 1931 og hadde da 650 deltagere
- I 2008 besøkte mer enn 8000 personer stevnet
- Årets stevne tilbyr 200 kurs og ca. 80 utstillere
- Østlandsk lærerstevne er en uavhengig, ideell organisasjon
- Østlandsk lærerstevne organiseres av et styre på 10 personer og en tilsatt forretningsfører
- Østlandsk lærerstevne ønsker å speile den aktuelle, pedagogiske debatten i skoler og barnehager

Styret ønsker deg et riktig godt utbytte av årets stevne!

Med vennlig hilsen for styret

Dag Petter Ulvin
Leder

INNHold

	Side
1. Informasjon	
Kontaktinformasjon	5
Praktiske opplysninger	6
Påmelding	7
Kart	138
2. Presentasjon av styret	2
3. Kursoversikt	8
4. Kursomtaler:	
	Fredag Lørdag
1. Pedagogikk	s. 23 s. 94
2. Samfunnsfag / Religion / Etikk	s. 49 s. 108
3. Organisasjonsteori / Veiledning / Ledelse	s. 54 s. 112
4. Praktiske/estetiske fag	s. 60 s. 117
5. Norsk	s. 69 s. 124
6. Fremmedspråk	s. 73 s. 127
7. IKT	s. 75 s. 128
8. Matematikk	s. 81 s. 130
9. Natur/Teknikk/Miljø	s. 85 s. 132
10. Fysisk aktivitet / Motorisk trening / Helse	s. 89 s. 134
5. Utstillerguide	
Kartskisse over høgskoleområdet	s. 137
Kartskisse over utstillingslokalene	s. 138–139
Utstillerguide	s. 140–142
6. Vedtekter for Østlandsk Lærerstevne	s. 143

INFORMASJON

PRIS

Inngangsbilletten koster **kr. 200,-**. Den inkluderer adgang til alle kurs du er påmeldt, samt læremiddelutstillingen begge stevnedagene.

KONTAKTINFORMASJON

Servicetelefon: 22 74 31 12
e-post: post@ostlandsklarerstevne.no
eller telefaks: 22 74 47 87
Hjemmeside: www.ostlandsklarerstevne.no

Telefontid:

1. til 30. september: tirsdag og onsdag: kl. 08.00–15.30, fredag: kl. 08.00–12.00.

Fra 1. oktober til stevnestart:

Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag	Fredag
kl. 08.00–15.30	Kl. 08.00–12.00

Stengt uke 40.

Stevnested:

Høgskolen i Oslo, Pilestredet 52, 0167 Oslo.

Alle henvendelser vedrørende stevnet rettes til 22 74 31 12.

Merk at noen kurs avholdes i eksterne lokaler.

Stevnekontorets åpningstid under stevnet:

Torsdag 29. oktober	kl. 1600–1900
Fredag 30. oktober	kl. 0830–1600
Lørdag 31. oktober	kl. 0830–1600

Stevnekontoret er i innerste glassgangen, inngang A ved hovedresepsjonen

Anna Sethnes hus

Årsmøte:

Lørdag 31. oktober 2009, kl.16.15

Høgskolen i Oslo, A-inngangen, auditorium 2, Anna Sethnes hus.

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Buss: nr 21 Helsfyr – Aker brygge. Stopper på Bislet, 2 minutter fra Høgskolen i Oslo

Trikk: nr 11 Disen – Majorstuen
nr 17 Sinsen / Grefsen – Rikshospitalet
nr 18 Ljabru – Rikshospitalet

Alle trikkene stopper utenfor Høgskolen i Oslo

Parkering må foregå i de tilstøtende gater. Det er ikke mulig å parkere på høgskolens område. På grunn av vanskelige parkeringsforhold, anbefales bruk av kollektiv transport.

Kantiner og kafeer finnes på stevneområdet.

Røyking er kun tillatt utendørs.

Betalingstelefoner finnes ved hovedresepsjonen (rullestoltilpasset), utenfor lesesal A og i studentkjelleren.

Det er heiser i alle bygg.

Nærmeste minibank er i Stensberggata, 2 minutter fra stevnet.

For mer opplysninger og kart over området: se www.hio.no

PÅMELDING

Vi minner om at det er forhåndspåmelding til alle kurs.

All påmelding foregår via hjemmesiden:

www.ostlandsklarerstevne.no

På hjemmesiden registrerer du deg som deltager. Hvis du er registrert tidligere, kan du bruke samme brukeridentiteter. Når flere fra samme arbeidsplass går sammen på kurs, er det best at arbeidsplassen registreres slik at alle meldes på samlet. Påmelding via hjemmesiden gir elektronisk tilbakemelding.

Når du har registrert deg som deltager på hjemmesiden vil du også kunne melde deg av kurs før påmeldingsfristen utløper. For praktiske kurs kan deltagerantallet være begrenset. For disse kursene vil prinsippet om «førstemann til mølla» gjelde. Det er da mulig å melde interesse for kurset. Interesselisten vil vise styret hvor stor den reelle etterspørselen etter kurset er, den vil også kunne fungere som en reserveliste.

PÅMELDINGSFRISTEN ER 20. SEPTEMBER 2009.

Billetter til kursdeltagere sendes ut sammen med faktura. Billetter refunderes ikke.

EMNEOVERSIKT

Emne/Målgruppe:		Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale
1. Pedagogikk						
1	Bhg	Samlingsstunden – utgangspunkt og høydepunkt	Almehagen, Eli	F1	09.30–11.30	23
1	Ledere/Alle	Hvordan skape et godt læringsmiljø – og endringsstrategier når det «buttrer»!	Bergkastet, Inger Amundsen, Heidi Skjæret, Synne B	F2	09.00–11.00	23
1	M. trinn	Hva er det vi måler – og hvordan?	Berner, Elisabeth	F3	12.30–15.30	24
1	M. trinn/ U. trinn/Alle	Kompetansemålene og vurderingsarbeidet Hvem bestemmer?!	Borrebak, Bente	F4	13.00–16.00	24
1	Alle	Reggio Emilia – å bygge kunnskap i et lærende fellesskap	Carlsen, Kari	F5	13.00–16.00	25
1	Bhg	Premature barn i førskolealder	Christensen, Brit Traaholt	F6	09.00–11.00	25
1	Bhg/Alle	Vi er de beste!	Dahl, Jeannette	F7	14.00–16.00	26
1	Skolen	Elevenes læringsmiljø – lærerens muligheter Bergkastet, Inger	Dahl, Lasse	F8	13.00–16.00	26
1	Bhg./S. trinn	En god skolestart – overgang fra barnehage til skole	Devold, Else Havnevik	F9	10.00–12.00	27
1	Bhg/SFO/ S. trinn	Barn «hører» ikke, «hører» de voksne?	Egeberg, Marit	F10	09.00–12.00	27
1	Bhg/Alle	Lek med språket – opplev Snakkepakken	Finnanger, Lena Malinovskiy Ihlen, Lucie Fossum	F11	09.00–12.00	28
1	Bhg/Alle	Lek med språket – opplev Snakkepakken	Finnanger, Lena Malinovskiy Ihlen, Lucie Fossum	F12	13.00–16.00	28
1	Bhg/SFO	Hvordan gi gutter og jenter like muligheter??	Friis, Pia	F13	09.30–11.30	29
1	Bhg/S. trinn	Språk och kommunikation med handdockan som hjelpemiddel	Ahlcrona, Mirella Forsberg	F14	13.00–16.00'	29
1	Bhg	Å lære språk i inkluderende lekemiljøer	Gjæver, Katrine	F15	09.00–12.00	30
1	Alle	Asperger syndrom. Det synes ikke, men det merkes!	Gjesti, Ellen	F16	09.00–12.00	30

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
1 Alle	Barn med AD/HD – et stort problem i dagens skole eller en spennende utfordring for dyktige lærere?	Glevoll, Sølvi	F17	13.00–16.00	31
1 Alle	Foreldreskole – «Hærk eller dynamitt i eget barns læring?» Kan felles metodikk i skole/hjem samarbeid gi barnet/eleven mer læring i bhg/skolen	Grankel, Hilde	F18	09.00–11.00	31
1 Bhg/Alle	Regnbuens åttende farge – et estetisk møte med barnehagens syv fagområder	Grieg, Camilla	F19	14.00–15.30	33
1 Bhg	Sped- og småbarns psykiske helse – Fundamenter for læring	Hansen, Marit Bergum	F20	13.00–16.00	33
1 Alle	Anerkjennelse – grunnlag for trygghet og selvfølelse	Hauge, Anniken	F21	13.00–16.00	34
1 Skole	Metoder i elewurdering	Høyhilder, Eli Kari	F22	09.00–12.00	34
1 Bhg	Marthe Meo – av egen kraft	Iversen, Monica Gresseth, Eli	F23	13.00–16.00	35
1 U.trinn	Den andre leseopplæringen for elever på ungdomstrinnet	Jensen, Marit	F24	09.00–11.00	35
1 Bhg/Ledere	Omsorgsvikt hos barn i førskolealder	Johannesen, Charlotte U.	F25	12.30–16.00	36
1 Bhg/SFO	Gutter kan og vil, men de trenger litt hjelp av og til!	Johansson, Knut Rune	F26	09.00–12.00	36
1 Alle	Barn i sorg og krise. Hvordan kan skole og barnehage møte dem?	Joheim, Tine Bøe	F27	10.00–12.00	37
1 S.trinn/ M.trinn/Alle	Lekser er frekt...	Johnsen, Janne Aasebø	F28	13.00–15.00	37
1 Alle	Omsorgssvikt og betydningen av tidlig tilknytning	Klette, Trine	F29	09.00–12.00	38
1 Bhg/SFO/ S.trinn	Barnehager som begeistrer!	Lie, Anne Liv Kaarstad	F30	09.00–12.00	38
1 U.trinn/Ledere	Skoler som begeistrer !	Lie, Anne Liv Kaarstad	F31	13.00–16.00	39
1 Skolen	Disiplin i skolen	Lind, Erik	F32A	12.30–15.30	39

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
1 Bhg	Lyttende pedagoger – i en lyttende pedagogisk virksomhet.	Manger, Astrid	F32B	13.00–16.00	40
1 Bhg	Å lede med hjerte	Meivold, Line	F33	09.00–12.00	40
1 Bhg/SFO	Barns medvirkning i barnehagen!	Moe, Nuria Oliu	F34	13.00–16.00	41
1 Bhg	Samlingstunden! En opplevelsesarena for medvirkende barn og voksne	Moe, Nuria Oliu	F35	09.00–12.00	41
1 Alle	Hvordan styrke barn og unges mot til å møte livet	Moen, Grete Lillian	F36	12.30–15.30	42
1 Bhg	Dette er vel de minste for små til – eller er de det?	Nakling, Nina	F37	09.00–12.00	42
1 Bhg/Ledere	Låt samlingen bli en sagolik resa	Nyberg, Marie-Louise	F38	10.00–13.00	43
1 M.trinn	Bruk av IKT – ressursen Nysgjerrigpermetoden.no	Rødvik, Trond	F39	14.00–16.00	43
1 Skolen	Vurdering som fremmer læring og utvikling	Sevje, Grete	F40	12.30–15.30	44
1 Skolen	Læreren som nøkkelperson i arbeidet med elever som viser en utfordrende atferd	Skaaland, Torgunn	F41	13.00–16.00	44
1 Skolen	I går – i dag – i morgen	Smedsplass, Jannike	F42	10.00–12.00	45
1 Bhg	Språklek i barnehagen – til glede og lyst	Stenberg, Oddvar	F43	13.00–15.00	45
1 Bhg	Hva fortelles om meg?	Strand, Ellen			
	Barns rettigheter og muligheter til medvirkning i barnehagers bruk av dokumentasjon	Svenning, Bente	F44	13.00–16.00	46
1 Bhg	Avdelingsfrie barnehager gir nye muligheter	Thorkildsen, Lindis	F45	13.00–16.00	46
1 S.trinn/ M.trinn/Alle	Veiledet lesing	Wegge, Kathrine	F46	09.00–12.00	47
1 Skolen	Gråsoncelev eller dyslektiker?	Wennevold, Merete	F47	09.30–11.30	47
1 Skolen	Leseforståelse og integrering av læringsstrategier i undervisningen	Wennevold, Merete	F48	13.00–15.00	48
1 Bhg	Prosjektarbeid i barnehagen – verden gjennom kunst	Widell, Bente Marie Hansen, Anne B.	F49	13.00–16.00	48

2. Samfunnsfag/Religion/Etikk

Emne/Målgruppe: Kurstittel:

2	S.trinn/M.trinn	RLE: Ny plan-nye undervisningsmetodar	Kursholder: Engen, Dagrun A. Aarø Sværen, Jenny Helen	Kurs: F50	Tid: 09.00–12.00	Omtale s. 49
2	Bhg/SFO	Maskulin omsorg på en feminin arena	Friis, Pia	F51	12.30.-14.30	49
2	Alle	Hvis noen hadde våget å spørre meg!	Gamst, Kari Trøffen	F52	13.00–16.00	50
2	S.trinn/M.trinn	Samarbeid mellom skole og kirke i en ny tid	Gunleiksrud, Kristin	F53	13.00–16.00	51
2	U.trinn	Praktisk filosofi i skolen	Helskog, Guro Hansen	F54	13.00–16.00	51
2	Alle	Dobbelt MAMMA	Henriksen, Hilde	F55	13.00–15.00	52
			Grytnes, Renate			
2	U.trinn	Fra KRL til RLE	Holth, Gunnar	F56	09.00–12.00	52
			Kallevik, Kjell Arne			
2	U.trinn/Ledere	Verdibasert ledertrening for ungdom	Knudsen, Borgny Marianne	F57	13.00–16.00	53

3. Organisasjonsteori/Veiledning/Ledelse

3	Alle	Hvordan planlegge gode møter med foresatte i skole/bhg	Andersen, Aina Sjefstad	F58	14.00–15.00	54
3	Bhg/Ledere	Pedagogisk ledelse – en utfordring!	Johansson, Knut Rune	F59	13.00–16.00	54
3	Bhg/Ledere	Ledelse og Motivasjon!	Kirstistuen, Karianne	F60	09.00–11.30	55
3	Alle	Begeistringen og Attraksjonskraften	Myhren, Tom Åge	F61	09.00–12.00	55
3	Bhg/Ledere	Leder eller pedagog – ja takk, begge deler	Nakling, Nina	F62	13.00–16.00	56
3	Bhg	Barnehage for voksne – når detaljene teller	Odd, Arild	F63	09.00–12.00	56
3	Ledere	Tydelig lederskap = Omsorg	Parmer, Trine	F64	09.00–12.00	57
3	Skolen	Teamarbeid i skolen – fra kriseteam til lærende team	Rønning-Arnesen, Lene	F65	09.00–12.00	57
3	Alle	Når barn og unge blir pårørende – Hvem ser? – Hvem tar ansvar?	Skorpen, Trine	F66	09.30–12.00	58

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
3 U.trinn/Ledere	Nettbaserte verktøy for faget Utdanningsvalg	Stangeland, Rune	F67	09.30–11.00	58
3 Alle	Selvfølelse på jobb: tydelighet og samarbeid	Øiestad, Guro	F68	12.30–15.30	59
4. Praktiske/estetiske fag					
4 Bhg	Musikk for smårollingene i barnehagen. Hvorfor og hvordan arbeider vi med musikk for 1–3-åringene?	Bogen, Bente	F69	09.00–13.00	60
4 M.trinn/U.trinn	Gjør et spillk!	Bøhnsdalen, Torstein	F70	09.00–14.00	60
4 Alle	Spikking i rått virke – for nybegynnere og noe øvde	Western, Halvor	F71	13.00–16.00	61
4 SFO/S.trinn/ M.trinn	På STOMPene løs! Tegne med tråd – brodere med barn	Ese, Kirsti Gunnerød, Anne Guri	F72	12.30–16.00	61
4 Bhg/SFO/ S.trinn	Sang – og klappeleker – en del av vår kulturarv	Kostøl, Marianne	F73	09.30–11.30	62
4 Bhg/SFO/ S.trinn	Få snusen i det!	Krøger, Eva Nordli	F74	12.30–15.30	62
4 SFO/S.trinn/ M.trinn	Tråd!	Kunz, Toril	F75	09.00–12.00	63
4 Alle	Tråd!	Kunz, Toril	F76	13.00–16.00	63
4 Bhg	Kreativ dans for barn 2–7 år	Lambertsen, Janne	F77	13.00–16.00	64
4 Alle	Julepyntens symbolikk	Lundeby, Bjørg Filberg, Kari	F78	09.00–12.00	64
4 Alle	Trommekurs	Nying, Modou	F79	13.15–16.00	65
4 M.trinn/U.trinn	Rytmisk musikkpedagogikk i praksis	Ophus, Tone	F80	09.00–12.00	65
4 M.trinn	Fest uten sukker! Hvordan begrense sukkerinntaket hos barnehage/skolebarn?	Selseth, Kjersti	F81	12.00–16.00	66

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
4 S.trinn/M.trinn	Kreativ musikkundervisning på barnetrinnet	Sæther, Morten	F82	12.30–15.30	66
4 SFO/S.trinn	Mønsterbygg i 2 og 3 dimensjoner	Bøe, Odd-Magne	F83	09.30–12.30	67
4 Bhg/SFO	Over brua, hvordan bruke sang og musikk i eventyrtelling	Tindberg, Maria With, Line	F84	12.30–15.30	67
5. Norsk					
5 M.trinn	Hvordan undervise elever i å forstå fagtekst?	Andreassen, Rune	F85	09.00–12.00	69
5 U.trinn	Skriv! – Utvikling av elevenes skrivekompetanse på ungdomstrinnet	Berge, Kjell Lars Gedde-Dahl, Trine	F86	13.00–15.00	69
5 M.trinn	Øyhopping – lesestrategier og leseglede	Øgreid, Anne Kristine Carlsen, Anne	F87	09.30–12.30	70
5 S.trinn	Den første lese- og skriveopplæringen	Sejling, Tina	F88	09.30–11.30	70
5 Skolen	Aktiv språk og begrepsinnlæring for minoritetslever	Gjerdum, Anne-Lise Madsen, Astrid	F89	13.00–15.00	71
5 Alle	Storyline, - leselyst og skriveglede	Halvorsen, Åse	F90	13.00–15.30	71
5 M.trinn/U.trinn	NorskPlass Ungdom	Nitschke, Marianne O. Jacobsen, Kristin	F91	09.00–11.00	72
6. Fremmedspråk					
6 U.trinn	Webbasert språklab – det moderne verktøy for muntlig språktrening	Aalen, Marie	F92	14.00–15.00	73
6 U.trinn	Between the Lines – Leseforståelse i engelsk for ungdomstrinnet	Dahl, Terje Listou, Anita	F93	09.00–12.00	73
6 M.trinn	IKT i engelsk for 5.–7. trinn	Elvestad, Hildegunn Nordmo, Trude Reinertsen, Arne	F94	10.00–12.00	74

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
7. IKT					
7 Alle	Hvordan komme i gang med bruken av SMART Board?	Berg, Amund	F95A	13.00–16.00	75
7 S.trinn	Digital kompetanse i grunnleggende lese-, skrive- og regneopplæring	Biarnø, Vibeke Giæver, Tonje H.	F95B	09.00–12.00	75
7 Skolen	e-Lector	De Bono, David	F96	09.00–12.00	76
7 Bhg/ledere/ S.trinn	– Les lettere, les raskere, få leselest! Vi leker med IKT i Hvalsmoen barnehage!	Hansen, Irina	F97	14.00–16.00	76
7 Bhg/SFO/ S.trinn/M.trinn	Godt i gang med IKT – bli motivert og inspirert	Parkins, Tony Parkins, Vigdis	F98A	09.30–11.00	77
7 M.trinn/U.trinn Ledere	Naturfag tilpasset kunnskapsløftets IKT!	Pedersen, Bernt	F98B	09.00–12.00	77
7 Alle	Komplett og universelt og lese- og skrivetreningssprogram!	Rambø, Stig E. Kvalheim	F99	09.00–12.00	78
7 Alle	Tankekart som læringsstrategi ved hjelp av Kidspiration og Inspiration	Rambø, Stig E. Kvalheim	F100	13.00–16.00	78
7 S.trinn/M.trinn	IKT som støttende verktøy i lese- og skriveprosessen	Skumsrud, Unni	F101	12.30–15.30	79
8. Matematikk					
8 U.trinn	Universell Matematikk	Cederkvist, Jannicke B.	F102	09.30–11.30	81
8 U.trinn	Emnebasert matematikkundervisning	Christensen, Anette S.	F103	10.00–12.00	81
8 Bhg	En, to, støvel og sko – matematikk og de minste i barnehagen	Devold, Else Havnevik	F104	13.00–15.00	82
8 S.trinn/M.trinn	MUS – MatematikkUtviklingsSkjema Hvordan få oversikt over elevers kunnskapsutvikling i matematikk på en enkel måte?	Hagen, Katrine Anker-Nilssen, Merethe	F105	13.00–16.00	82
8 U.trinn	Spill og lek med matematikk på ungdomstrinnet	Hansen, Skage	F106	13.00–15.00	83
8 Bhg	MIO – Matematikken – Individet – Omgivelsene	Reine, Kathrine	F107	09.30–11.30	83
8 Bhg	Mattelek – aktiv begrepsopplæring	Sundby, Randi Lauvland	F108	09.00–12.00	84

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
9. Natur/Teknikk/Miljø					
9 Bhg/SFO/ S.trinn	Fysikkeksperimenter for de minste	Angell, Carl Henriksen, Ellen Karoline	F109	12.30–15.30	85
9 S.trinn/M.trinn	Nysgjerrigper – forskerspiren i praksis	Bjørkvold, Tuva	F110	09.00–11.00	85
9 Skolen	Grunnleggende ferdigheter i naturfag	Erlien, Wenche	F111	13.00–15.30	86
9 Alle	Hvor blir det av, alt sammen? Om kildesortering og gjenvinning i et miljøperspektiv.	Gulbrandsen, Jorun	F112	09.00–12.00	86
9 SFO/S.trinn/ M.trinn	Lek og Lær i friluft!	Melby, Hege Leirset, Ragnhild	F113	13.00–16.00	87
9 Skolen	Læring i friluft – tips til uteskoleaktiviteter	Moe, Nicolay	F114	09.00–11.30	87
9 Skolen	Læring i friluft – grunnleggende friluftslivskunnskaper	Moe, Nicolay	F115	12.30–15.00	88
9 Bhg	Naturen som leke- og utviklingsarena	Maanum, Lars	F116	13.00–16.00	88
10. Fysisk aktivitet/ Motorisk trening/Helse					
10 Bhg	Hva har kroppskontaktblokkering med læring å gjøre?	Berndt, Sabine Imhof, Ute	F117	09.00–12.00	89
10 Alle	AD/HD Tourette syndrom, tvangs- tilstander og Asperger syndrom	Diderichsen, Jørgen	F118	09.00–11.00	89
10 SFO	Aktivitetsskolen – Allidrett for alle	Holsæter, Bjørnar	F119	13.00–16.00	90
10 Bhg/SFO/ S.trinn	Barn og kosthold – praktiske tips om sunt kosthold	Hovland, Ellen-Margrethe	F120	13.30–15.30	90
10 Bhg/S.trinn	Skrivedans	Lystad, Karin	F121	09.30–12.30	91
10 Alle	Kroppen i lek og læring – sirkus i barnehage og skole	Osnes, Heid Jensen, Maybritt	F122	09.00–12.00	91
10 M.trinn/U.trinn	Idèkurs trampett	Risa, Lars Gunnar	F123	13.00–16.00	92
10 Alle	Drømmen om det gode – redskaper for å skape trivsel og ro i skolen	Sælebakke, Anne	F124	09.00–12.00	92

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
10 Bhg/SFO/ S.trinn	Maur i rompa – originalen	Thinn, Annikken M	F125	09.00–12.00	93
LØRDAG 31.10					
1.Pedagogikk					
1 Bhg/SFO/ S.trinn	Grenser og medvirkning på en gang – går det an da?	Barsøe, Lise	L1	12.30–15.30	94
1 Bhg/SFO/ S.trinn	Øyeblikkets pedagogikk – et møte mellom dagens barn og gårsdagens voksne	Bjørreng, Tone Mari Bratberg, Merete	L2	09.00–13.00	94
1 M.trinn/ U.trinn/Alle	Hvem bestemmer?!	Borrebak, Bente	L3	12.30–15.30	95
1 Bhg	Storyline som pedagogisk tverrfaglig metode i barnehagen	Bratås, May Edel Aarseth, Lisbeth	L4	13.00–15.00	95
1 Alle	Klar tale – Flerkulturell kommunikasjon i praksis	Børsum, Kjersti	L5	09.00–12.00	96
1 Bhg	Workshop om humor i barnehagens arbeid	Evenstad, Randi Lundestad, Magritt	L6	12.30–15.30	96
1 Alle	Mestringspedagogikk – veien til egenverd og motstandskraft	Germundsson, Odd Erik	L8	09.30–12.30	97
1 Skolen	Elevvurdering, læringsmiljø og elevmedvirkning	Guldahl, Tone	L9	13.00–16.00	97
1 Skolen	Tilpasset opplæring og elevvurdering	Guldahl, Tone	L10	09.00–12.00	98
1 Skolen	Når de leser, så leser de – eller? Om bruk av LeseUtviklingsSkjema (LUS)	Hellstrøm, Tonje	L11	12.30–15.30	98
1 Alle	Prinsen som ingen kunne målbinde	Holand, Johan	L12	09.00–12.00	99
1 Skolen	Hvordan få til en bedre undervis- og sluttvurdering og hvordan utvikle vurderingskriterier med utgangspunkt i kompetansemålene i læreplanen?	Jensen, Marit	L13	12.30–15.30	100
1 Alle	Alt for barna!	Johansson, Henric	L14	10.00–11.30	101
1 Alle	Det positive klasse/basemiljø	Mortensen, Gjertrud	L15	09.00–12.00	101
1 Bhg	Dette er vel de minste for små til – eller er de det?	Nakling, Nina	L16	09.00–12.00	102

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
1 Bhg	Hvordan påvirker væremåte våre møter i barnehagen?	Pedersen, Inger M.	L17	12.30–15.30	102
1 Bhg/SFO/					
S.trinn	Når barns atferd gjør deg bekymret	Rieber-Mohn, Therese S.	L18	09.30–12.00	103
1 S.trinn/M.trinn	Alle mann i farta! – læring gjennom fysisk aktivitet	Schjerven, Hilde Marie	L19	12.30–15.30	103
1 Skolen	Bitching – om jenter og mobbing	Skotheim, Liv Fjellro, Ragnhild	L20	09.30–11.30	104
1 M.trinn	Veiledet lesing og leseforståelse på mellomtrinnet	Steen-Paulsen, Mari	L21	09.00–12.00	104
1 Skolen	I går – i dag – i morgen	Stenberg, Oddvar	L22	09.30–11.30	105
1 Bhg	Språkstimulering – språkgrupper – språkrrom Åsenden, Hilde	Säll, Heidi	L23	13.00–15.00	105
1 S.trinn	Begynneropplæringen – inn i skriftspråket og tallenes verden	Weydahl, Sissel Rimehaug	L24	09.00–12.00	106
1 Bhg	Prosjektarbeid i barnehagen – Verden gjennom kunst	Widell, Bente Marie Hansen, Anne B.	L25	09.30–12.30	106
1 Alle	Seksuelle overgrep mot barn og unge	Aasland, Margrete Wiede	L26	09.00–15.00	107
2. Samfunnsfag/Religion/Etikkk					
2 Bhg/SFO	Hvordan forholde seg til barns seksuelle leker?	Friis, Pia	L27	12.30–14.30	108
2 Alle	Øyne i Gaza – og hva opplever norske elever?	Gilbert, Mads	L28	09.00–12.00	108
2 U.trinn	Makt, rett og livsvilkår: Ser vi konturene av en ny rettferdighetsetikk internasjonalt?	Haugen, Hans Morten	L29	13.00–15.00	109
2 U.trinn/ledere	Hva er miljøpedagogikk?	Mygland, Kjetil	L30	13.00–14.00	109
2 Alle	Demokrati og barns deltakelse	Ratna, Kavita	L31	10.00–12.00	110
3. Organisasjonsteori/Veiledning/Ledelse					
3 Bhg/SFO/ Ledere	Hvordan være en trygg, glad og god leder?	Briså, Hildegun	L32	09.00–12.00	112

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
3 Alle	De seks Tenkehattene – en måte å trene opp kreativ tenkning, en viktig læringsstrategi for elevene og en smartere måte å kommunisere på.	Fløgstad, Tom Rune Helle, Grete	L33	09.30–11.30	112
3 Alle	Fysisk tilrettelegging for lek og læring i barnehagen	Fløgstad, Tom Rune Helle, Grete	L34	12.30–14.30	113
3 Ledere	Coaching og ledelse – hvordan hjelpe andre til å nå sine mål?	Hauge, Birgitte	L35	09.00–11.00	114
3 Alle	Ledelse i gode og dårlige tider	Johansson, Henric	L36	13.00–14.30	114
3 Alle	Ta plass som kaospilot! Om navigasjon i et mangfoldig verdilandskap.	Nielsen, Anne Nikolic, Ingun B.	L37	09.00–12.00	115
3 Ledere	Situasjonsavhengig ledelse – hvordan treffe medarbeidere der hvor de er?	Stray, Christine	L38	09.00–11.00	116
3 Ledere	Lederteam som gjør en forskjell	Stray, Christine Hauge, Birgitte	L39	12.30–15.30	116
4. Praktiske/estetiske fag					
4 Bhg/SFO	Fargelek – Workshop for barnehagene	Griegg, Camilla	L40	13.00–16.00	117
4 Bhg/SFO/ S.trinn	Få snusen i det!	Krøger, Eva Nordli	L41	09.00–12.00	117
4 Alle	Gjenbrukskurs forming	Kvame, Kirsten	L42	09.00–12.00	118
4 Alle	Gjenbrukskurs forming	Kvame, Kirsten	L43	12.30–15.30	118
4 Skolen	Digitale lydopptak – ny teknologi som kan berike din og elevenes hverdag! Hidas, Andrås	Kvidal, Håkon Jernberg, Morten	L44	10.00–12.00	119
4 SFO/S.trinn/ M.trinn	Julepyntens symbolikk	Lundeby, Bjørg Filberg, Kari	L45	13.00–16.00	119

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
4 Alle	Trommekurs	Nying, Modou	L46	13.00–16.00	120
4 Alle	Latinamerikanske rytmer for nybegynnere	Quispe – Ordonez, Richard	L47	10.00–12.00	120
4 Alle	Latinamerikanske rytmer for nybegynnere	Quispe – Ordonez, Richard	L48	13.00–15.00	120
4 S.trinn/M.trinn	Hjelp! – Jeg har blitt musikk lærer...	Refvik, Sølvin	L49	09.00–12.00	121
4 S.trinn/M.trinn	Kunst & Håndverk etter Kunnskapsløftet	Stave, Agneta	L50	09.00–12.00	121
4 Bhg	Dans og bevegelseslek for barn 2–7 år	Thoresen, Kjersti	L51	09.00–12.00	122
4 Bhg	Kreativ dans for barn 3–6 år++	Thorshaug, Cathrine Bull	L52	13.00–16.00	122
4 S.trinn/M.trinn	Animasjon i skolen- en morsom måte å lære på!	Aasheim, Bente	L53	09.00–12.00	123
5. Norsk					
5 M.trinn	Øyehopping – lesestrategier og leseglede	Carlsen, Anne Sejling, Tina	L54	09.00–12.00	124
5 Alle	Det var en gang en konge	Felland, Tjodun	L55	13.00–16.00	124
5 S.trinn/M.trinn	Hva om.... Et kurs om kreativ skriveing i skolen og avis som virkemiddel i lese- og skriveopplæringen	Johnsen, Janne Aasebø	L56	13.00–15.00	125
5 Skolen	Kompetanseheving i norsk rettskriving	Karoliussen, Lill	L57	13.00–14.30	125
5 Bhg/SFO/ S.trinn	Les mer!	Solstad, Trine	L58	09.30–11.30	126
5 M.trinn	Utvikling av lesekompetanse i barnehagen Så blekket spruter – veiledet skriveing for mellomtrinnet	Wegge, Kathrine	L59	09.00–12.00	126
6. Fremmedspråk					
6 U.trinn	In Use – engelsk A1 – B1	Reinertsen, Arne	L60	09.30–11.30	127
7. IKT					
7 Bhg/S.trinn/ Ledere	Vi leker med IKT i Hvalsmoen barnehage!	Hansen, Irina	L61	13.30–15.30	128

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
7 Alle	Godt i gang med IKT – bli motivert og inspirert	Parkins, Tony	L62	10.00–11.30	128
7 Bhg	IKT i barnehagen Hvorfor? Hvordan? Hva?	Parkins, Vigdis	L63	09.00–12.00	129
7 Bhg/SFO	Lær å lage fotofortellinger med barna	Skumsrud, Unni	L64	13.00–15.30	129
8. Matematikk.					
8 Bhg	Matematikk i barnehage – leke eller lære?	Bøhler, Elena	L65	12.30–15.30	130
8 Bhg/S.trinn/ Ledere	Gøy med matte?!	Hansen, Irina	L66	09.00–13.00	130
8 Skolen	Detaljene som lett blir forbi- gått i begynneropplæringen	Natås, Elin	L67	13.30–15.00	131
8 S.trinn/M.trinn	Hopp til 100	Nohr, May Else Hafnor Dahl, Hanne	L68	13.00–16.00	131
9. Natur/Teknikk/Miljø					
9 Alle	Hvor blir det av, alt sammen? Om kildesortering og gjenvinning i et miljøperspektiv.	Gulbrandsen, Jorun	L69	09.00–12.00	132
9 M.trinn	Energiske fraspark med klimafokus gjennom Regnmakerskolen	Scheen, Anne Elisabeth Haugland, Hilde	L70	13.00–14.30	132
9 Skolen	Planter bygning og livssyklus	Vidnes, Bjørn	L71	12.30–15.30	133
9 S.trinn/M.trinn	Kom i gang med Nysgjerrigpermetoden – la elevene forske!	Wollebæk, Gro	L72	13.00–15.00	133
10. Fysisk aktivitet/Motorisk trening/Helse					
10 Skolen	Hva har kroppskontaktblokkering med læring å gjøre?	Berndt, Sabine Imhof, Ute	L73	13.00–16.00	134

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
10 Bhg/SFO/ S.trinn	Aktivt uteliv i barnehagen og småskolen	Johnsen, Grethe Nielsen, Anne-Britt	L74	10.00–12.30	134
10 SFO/S.trinn/ M.trinn	Gymnastikklek og apparatløyper	Lislevatn, Frøydis	L75	09.00–12.00	135
10 Bhg/S.trinn	Skrivedans	Lystad, Karin	L76	13.00–16.00	136

KURSOMTALER

På de følgende sidene vil du finne en oversikt med en kursbeskrivelse av de kursene som holdes under lærerstevnet.

Det tas forbehold om at det melder seg nok deltakere for at et kurs kan holdes.

Melding om hvor kurset vil gå, vil bli sendt ut med bekreftelsen på at du har kommet med på kurset. Styret håper på den måten å unngå å avvise deltakere ved at de mest søkte kursene kan legges til de største lokalene.

I kursoversikten brukes bokstavforkortelse for å antyde hvilket hovedtrinn kurset er beregnet på:

Bhg: barnehage/førskole
SFO: skolefritidsordning
B.trinn: barnetrinn
S.trinn: småskoletrinn 1.–4.
M.trinn: mellomtrinn 4.–7.
U.trinn: u.trinn
Ledere:
Alle: alle

Fredag 30.10**Samlingsstunden
– utgangspunkt og høydepunkt***Kursholder: Eli Almehagen***Kurs F 1
Fredag 30.10
09:30–11.30****Bhg**

Samlingsstunden er en viktig del av barnas hverdag i barnehagen. Her møtes man for å gjøre noe hyggelig sammen. Å kunne lede en samling med en hel barnegruppe og gjøre den både morsom, spennende og lærerik er en utfordring, og krever god planlegging. Kurset inneholder flere morsomme ideer og og konkrete forslag til opplegg, som enkelt kan tilpasses den enkelte barnegruppe.

Eli Almehagen er utdannet førskolelærer med tilleggstudanning i spesialpedagogikk, og har mange års erfaring fra barnehagen som styrer, avdelingsleder, støttepedagog og faglig veileder. Kurset arrangeres i samarbeid med GAN Aschehoug.

**Hvordan skape et godt læringsmiljø
– og endringsstrategier når det «butter»!***Kursholdere: Inger Bergkastet, Heidi Amundsen og Synne B Skjæret***Kurs F 2
Fredag 30.10
09.30–11.00****Alle**

Kurset handler om hvordan skoler og lærerteam kan skape og legge til rette for gode læringsmiljø gjennom tydelig, positiv kommunikasjon – både lærerne imellom og overfor elevgrupper, enkeltelever og hjemmene. Kurset har fokus på praktiske tiltak og strukturer som inngår i et systematisk endringsarbeid.

Inger Bergkastet: Allmennlærer, videreutdannet med 2. avd. spes.ped, erfaring som kontaktlærer og sosiallærer i grunnskolen, sertifisert Marte Meo-veileder, 9 år som veileder i Oslo.
Heidi Amundsen: allmennlærer, videreutdanning innen sosialpedagogikk og 2. avd. Spes.ped, erfaring som lærer og rådgiver i grunnskolen, sertifisert Marte Meo-veileder, 3 år som veileder i Oslo.

Synne B. Skjæret: Cand.Ed i spesialpedagogikk, samt sosiologi og psykologi fra UiO, erfaring fra barne- og ungdomspsykiatri og barnehage, erfaring som lærer og rådgiver i grunnskolen, 6 år som veileder i Oslo. Kurset arrangeres i samarbeid med Pedlex Norsk skoleinformasjon.

Hva er det vi måler – og hvordan? Kompetansemålene og vurderingsarbeidet

Kursholder: Elisabeth Berner

Kurs F3
Fredag 30.10
12.30–15.30

M.trinn 5.–7.

Kurset vil fokusere på å gjenkjenne gode vurderingssituasjoner i klasserommet. Med utgangspunkt i egen praksis vil deltakeren bli presentert for ulike innfallsvinkler/metoder i arbeidet med å dokumentere måloppnåelse for den enkelte elev. Deltaker bør ta med egne arbeidsplaner og opplegg i ulike fag.

Elisabeth S. Berner har undervist i osloskolen i 8 år og er medforfatter av læreverket «Monitor». Hun er opptatt av at vurdering på barnetrinnet hovedsakelig skal føre til at elever føler seg sett og i stand til å sette seg konkrete mål i læringsarbeidet.

Hvem bestemmer?!

Kursholder: Bente Borrebæk

Kurs F 4
Fredag 30.10
13.00–16.00

M.trinn 5.–7. /
U.trinn / Alle

Hvordan begeistre og engasjere elevene for skolehverdagen? Hvordan involvere elevene og få elevene til å ta ansvar faglig og sosialt? På kurset vil det bli gitt konkrete eksempler på hvordan jobbe med: Elevråd, læreplan i elevrådsarbeid, elevkonferanse, faggrupper, relasjonsbygging og samhandling.

Bente Borrebæk er skoleleder i Osloskolen. Hun har vært 5 år som assisterende rektor ved Lambertseter skole og nå på 6. året som rektor på Lofsrud ungdomsskole. Skolen vant prisen for beste Elevråd i 2007. Hun sitter i flere referansegrupper og deltar i mange pilotprosjekter i regi av Utdanningsetaten i Oslo. Hun har master i skoleledelse fra BI og kurs i coaching.

Reggio Emilia – å bygge kunnskap i et lærende fellesskap

Kursholder: Kari Carlsen

Kurs F 5
Fredag 30.10
13.00–16.00

Alle

Gjennom inspirasjon fra de kommunale barnehagene i Reggio Emilia får norsk barnehage og skole innblikk i en pedagogisk praksis der det forskende barnet og den forskende pedagogen utvikler kunnskap individuelt og i grupper. Estetisk handling er et vesentlig element i måten å bygge kunnskap på i Reggio Emilia. Kurset gir en innføring i den pedagogiske filosofien, og praksisen som er i stadig endring i et pågående utviklingsarbeid.

Kari Carlsen er 1. amanuensis ved Høgskolen i Telemark. Hun har arbeidet med Reggio Emilia filosofien sammen med barnehager siden 1984. Kari Carlsen er den norske kontakten til den internasjonale organisasjonen Reggio Children.

Premature barn i førskolealder

Kursholder: Brit Traaholt Christensen

Kurs F 6
Fredag 30.10
09.00–11.00

Bhg

Kurset tar for seg informasjon om premature barn, utvikling og eventuelle senfølger. Kurset baserer seg på formidling av erfaringer fra ett prosjekt om å forebygge eventuelle senfølger hos premature barn. Prosjektet er ett lavterskel tilbud som nettopp har til hensikt å forebygge eventuelle senfølger.

Brit Traaholt Christensen har i mange år jobbet med premature barn i førskolealder, både med direkte og indirekte tiltak. Hun har tidligere arbeidet i habiliteringstjenesten. De siste 10 årene har hennes arbeidsplass vært spesialpedagogisk tjeneste i Skien kommune. Her har hun nå en 20% prosjektstilling hvor hensikten med prosjektet er å forebygge senfølger hos premature barn.

Vi er de beste!

Kursholder: Jeannette Dahl

Kurs F 7
Fredag 30.10
14.00–16.00

Bhg / Alle

Hver enkelt ansatt er unike byggesteiner når den beste barnehagen skal utvikles. Med fokus på relasjonene gir kurset inspirasjon til å se de mange mulighetene i barnehagehverdagen. Aldri mer grå mandager!?

Jeannette Dahl er førskolelærer, dramapedagog og familieterapeut. Hun er opptatt av alt som gjør livet meningsfylt og morsomt.

Elevenes læringsmiljø – lærernes muligheter

Kursholdere: Inger Bergkastet og Lasse Dahl

Kurs F 8
Fredag 30.10
13.00–16.00

**SFO / Ledere /
Skole**

Kurset gir et praktisk blikk på de grepene lærere og andre voksne i skolen kan ta for å sikre at elevene får et godt læringsmiljø. Temaer som blir belyst er positiv kommunikasjon, etablering av regler og rutiner, gode beskjeder, bruk av oppmuntring og belønning, elevsamtalen, korrigering av elever som tar dårlige valg og samarbeid med foreldre.

Inger Bergkastet er lærer og spesialpedagog med mer enn 20 år som kontaktlærer og sosiallærer i grunnskolen. Hun er med i Majorstuteamet, et veiledningsteam i Oslo skolen. Hun er sertifisert Marte Meo veileder. Lasse Dahl er lærer og har en amerikansk mastergrad i spesialpedagogikk. Han har over 10 års erfaring som kontaktlærer i normalskolen og spesialskolen. Er nå i veiledningsteamet ved Brusettkollen skole og ressurscenter, med bl.a. PALS og skole og barnehageprogrammet De Utrolige Årene. Inger Bergkastet og Lasse Dahl har sammen med Kjetil Andreas Hansen skrevet boken Elevenes læringsmiljø – lærernes muligheter.

En god skolestart – overgang fra barnehage til skole

Kursholder: Else Havnevik Devold

Kurs F 9
Fredag 30.10
10.00–12.00

Hvordan gi barna en god overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning? Hovedpunkter i kurset blir:

Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.

- Kriterier for en god skolestart
- Skoleforberedende leker i norsk og matematikk
- Eksempler på hvordan tilrettelegge for en god skolestart

Else H. Devold er førskolelærer med hovedfag i barnehagepedagogikk og har arbeidet mange år i barnehage og skole. Som kontaktlærer har hun tatt i mot nye skolestartere hvert år siden 1999. Hun har også deltatt i prosjektet «Tverfaglig samarbeid rundt skolestart» i regi av Utdanningsetaten i Oslo.

Barn «hører» ikke, «hører» de voksne?

Kursholder: Marit Egeberg

Kurs F 10
Fredag 30.10
09.00–12.00

De voksne er barnehagens og skolens viktigste læremiddel. Hvordan de voksne går inn i relasjoner med barna vil ha betydning for barnas utviklingsmuligheter. Hvilke væremåter bidrar til positivt selvbilde og hvilke gir selvtilit. Hvordan kan voksne bli bevisste på sin væremåte og på relasjonen til de ulike barna? Om å ta ansvar for relasjonene og jobbe med endring av sin væremåte overfor barn som utfordrer slik at barna anerkjennes og lærer egne grenser.

Bhg / SFO /
S.trinn

Marit Egeberg er førskolelærer, spesialpedagog og har hovedfag i ped. Hun har jobbet i PPT i 20 år og har etterutdanning i familierådgivning. Marit Egeberg har holdt kurs og foredrag for ansatte i barnehage og skole og for foreldre i alle år. Hun Bruker mange eks fra hverdagen og et språk som alle forstår. Hun legger hovedvekt på relasjoner og den voksnes ansvar i forhold til barn.

Lek med språket – opplev Snakkepakken®

Kursholdere: Lucie Fossum Ihlen og Lena Malinovsky Finnanger

Kurs F 11
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg / Alle

Snakkepakken er en basispakke med språkstimulerende materiell, som kan styrke barns språk og begrepsinnlæring i barnehage og småskole. Ved at barna får se, høre og være aktive med materialet, vil de oppmuntres til å forstå og snakke norsk, enten de har norsk eller et annet språk som morsmål. Kursholderne vil demonstrere aktiviteter og leke med materialet. Kurset om Snakkepakken holdes for 10.de gang på ØL. Hittil har over 5000 deltatt.

Lucie Fossum Ihlen er utdannet som fysioterapeut og spesialpedagog med førskolelærerbakgrunn og har jobbet 10 år ved et pedagogisk fagsenter i Oslo. Lena Malinovsky Finnanger er utdannet førskolelærer og har jobbet som pedagogisk leder i en flerkulturell barnehage i 12 år. Begge kursholderne har lang erfaring i dirkede språkarbeide med barn og med veiledning av personalet i barnehager i forhold til tilrettelegging av språkopplegg.

Lek med språket – opplev Snakkepakken®

Kursholdere: Lena Malinovsky Finnanger og Luice Fossum Ihlen

Kurs F 12
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg / Alle

Snakkepakken er en basispakke med språkstimulerende materiell, som kan styrke barns språk og begrepsinnlæring i barnehage og småskole. Ved at barna får se, høre og være aktive med materialet, vil de oppmuntres til å forstå og snakke norsk, enten de har norsk eller et annet språk som morsmål. Kursholderne vil demonstrere aktiviteter og leke med materialet. Kurset om Snakkepakken holdes for 10.de gang på ØL. Hittil har over 5000 deltatt.

Lucie Fossum Ihlen er utdannet som fysioterapeut og spesialpedagog med førskolelærerbakgrunn og har jobbet 10 år ved et pedagogisk fagsenter i Oslo. Lena Malinovsky Finnanger er utdannet førskolelærer og har jobbet som pedagogisk leder i en flerkulturell barnehage i 12 år. Begge kursholderne har lang erfaring i dirkede språkarbeide med barn og med veiledning av personalet i barnehager i forhold til tilrettelegging av språkopplegg.

Hvordan gi gutter og jenter like muligheter??

Kursholder: Pia Friis

Kurs F 13
Fredag 30.10
09.30–11.30

Bhg / SFO

Pedagoger sier de behandler gutter og jenter i barnehagene likt fordi de behandler barn individuelt. Prosjekter i Norge og Sverige viser imidlertid at vi gjør stor forskjell på gutter og jenter fordi vi alle har noen formening om hvordan gutter og jenter henholdsvis skal være. Et prosjekt kalt Observant og rettferdig i Bjerkealleen og Myrer Kanvas-barnehager tok video opptak av personalet i samhandling med barn for å analyserer klippene ut i fra et kjønns-perspektiv. Foredraget forteller om prosjektet, om våre erfaringer og viser en del av video-klippene. Man får også vite hvordan andre barnehager kan gjøre det samme prosjektet i egen barnehage.

Pia Friis er daglig leder i Bjerkeallen og Myrer Kanvas-barnehager. Hun har skrevet et av temaheftene til rammeplanen som omhandler likestilling. Hun holder foredrag om hvordan rekruttere og beholde menn i barnehagene og har 50% mannlige ansatte i sine barnehager. Hun var leder for et strategi – prosjekt i Kanvas der andelen menn skulle øke fra 9 til 20% på 2 år. Dette målet ble nådd. Pia Friis ble utdannet førskolelærer i 1977.

Språk og kommunikasjon med handdockan som hjälpmedel

Kursholder: Mirella Forsberg Ahlcrona

Kurs F 14
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg / S.trinn
1.–4.

Olika former av kommunikasjon med dockan som hjälpmedel innebär att barn kan lära sig och uppleva språket genom dans, sång, berättelser, ramsor och hantverk. Spelteknik och dramatisering av texter uppmuntrar barns sociala utveckling och självförtroende. En inspirerande och konkret föreläsning.

Mirella Forsberg Ahlcrona är forskollärare och doktorand i pedagogik vid Göteborgs universitet med många års erfarenhet av att använda dockor i förskola och skola.

Å lære språk i inkluderende lekemiljøer

Kursholder: Katrine Giæver

Kurs F 15
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg

«Å få delta i lek og få venner er grunnlag for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen», står det i rammeplanen. Barn lærer språk best gjennom lek og samspill. Kursholder tar for seg hvordan personalet i flerkulturelle barnehager kan utvikle et inkluderende lekemiljø der alle barn som likeverdige deltakere lærer språk som en del av sin helhetlige utvikling.

Katrine Giæver er førskolelærer med videreutdanning i flerkulturell forståelse. Hun har lang erfaring fra flerkulturelle barnehager og jobber nå på NAFO – Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring.

Asperger syndrom. Det synes ikke, men det merkes!

Kursholder: Ellen Gjesti

Kurs F 16
Fredag 30.10
09.00–12.00

Alle

De fleste lærere vil i løpet av sin karriere møte elever med Asperger syndrom. Disse elevene både overrasker og forvirrer: de kan være skoleflinke, kunnskapsrike og samvittighetsfulle, men med mange underlige reaksjoner og påfallende atferd. Innhold i kurset:

- Hva er Asperger syndrom og hvordan arter det seg
- Behov for tilrettelegging og særbehandling
- Viktige metoder og hjelpemidler
- Illustret med mange eksempler fra skolehverdagen

Kursholder er førskolelærer og spesialpedagog med arbeidsplass: Nordvoll skole og autismesenter. Hennes arbeidsoppgaver er bl.a.: kartlegging og veiledning i forhold til elever med autisme/Asperger syndrom på alle klassetrinn og kursvirksomhet.

Barn med AD/HD – et stort problem i dagens skole eller en spennende utfordring for dyktige lærere?

Kursholder: Sølvi Glevoll

Kurs F 17
Fredag 30.10
13.00–16.00

Alle

Det er sterk økning i antall urolige barn med lærevansker i skolen. Mange mener at barn med spesielle problemer burde gå på spesialskoler, mens enkelte spesialskoler arbeider med å overflødiggjøre seg selv. Medfører integrering at verken elever med AD/HD, elever med andre problemer eller øvrige elever får god undervisning? Hva er årsaken til AD/HD, hvilke egenskaper hos lærere og pedagogikk er viktig for å lykkes med disse barna – og hvilke tilrettelegginger er nødvendig for å utvikle krevende barn til nyttige samfunnsborgere?

Sølvi Glevoll er tidligere leder i Oslo/Akershus Fylkeslag i ADHD Norge og har også sittet i landsstyret i samme organisasjon. Som forelder med barn med AD/HD har hun mange års praktisk erfaring i hvordan utfordringer med barn med AD/HD kan løses i skolesituasjonen. Hun foreleser ved skoler/høgskoler, for etater i stat/kommune og for bedrifter i næringslivet.

Foreldreskole – «Hærk eller dynamitt i eget barns læring?»

Kursholder: Hilde Grankel

Kurs F 18
Fredag 30.10
09.00–11.00

Alle

Charles Deforges og Thomas Nordahl viser i sin forskning at foreldre kan ha stor betydning for egen sønn/datters læringsutvikling, og det er gratis! Hvordan kan barnehager og grunnskoler «te seg» slik at alle foreldre lykkes i å delta i eget barns læringsutvikling og i tillegg gi pedagogene større muligheter til å lykkes? Hva er viktig å gjøre mer av og hva er klokt å slutte med? Storhamar skole har praktisert Foreldreskole siden 2002. Rektor vil dele erfaringer med skolens modell og gi inspirasjon til å utvikle egne «lokale» modeller.

Hilde Grankel har arbeidet som rektor i 22 år i grunnskolenes 1.–7.trinn, på små og større skoler. Hun kommer fra Sandefjord og arbeider nå på Storhamar skole i Hamar. Hilde er entusiastisk og engasjert som person, og hun har arbeidet mye med skoleutvikling. Hilde brenner for Foreldreskolearbeidet og er brukt som foredragsholder i ulike kommuner/skoler. En studietur til New Zealand i 2006 ga Hilde mye ny innsikt og kunnskap som har vært og er til inspirasjon i arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolen.

- Bestill til hele barnehagen!
- Bestill til hele klassen!
- Bestill til hele skolen!
- Fritt tilsendt!

Gratis brosjyrer til dine elever!

Passer godt for: Barnehage og barneskole

Hurra!

Bursdag? Alltid pølser og sjokoladekake? I denne brosjyren finner du sunne tips og råd om hvordan du **kan variere menyen i barneselskap**. Oppskriftene kan også brukes som inspirasjon til middagsmat/kaker til små kresne ganer. I tillegg finner du enkle oppskrifter på bakst til kakelotterier/dugnad/foreldremøter.

Passer godt for: 9. trinn og Mat og helse

Melkeveien (Bokmål/nynorsk)

Denne brosjyren er tiltenkt alle som vil vite mer om **melk- og meieriprodukter, spesielt skoleelever**.

Her lærer man om kosthold og ernæring, kuer og om hva som skjer på meieriet. I tillegg er det produktinformasjon, arbeidsoppgaver og oppskrifter.

Klasse sett:

Til **klasse sett** sender vi med en plakett som viser melken "fra ku til kartong" og et lite utvalg av tøffe **buttons**.

Passer godt for: Ungdom mellom 11-18 år

Litt sulten?

Dette er en brosjyre med forslag og inspirasjon til annerledes matpakker og til retter som barn/ungdom kan lage når de kommer hjem fra skolen. Noen er **raskere retter som bare metter en liten stund**, mens andre kan være alternativer til middag. Innimellom oppskriftene er det gode tips til hva som er lurt å spise og drikke i løpet av skoledagen.

Vi tilbyr også gratis foredrag om barns kosthold og ernæring, **kontakt oss eller gå inn på melk.no** og klikk på "kostinformatorer".

Opplysningskontoret for
Meieriprodukter **melk.no**

www.melk.no • Grønt nummer: 800 69 900

Bestilling av brosjyrer: Gå inn på www.melk.no og klikk på "Brosjyrer".

Regnbuens åttende farge– et estetisk møte med barnehagens syv fagområder

Kursholder: Camilla Grieg

Kurs F 19
Fredag 30.10
14.00–15.30

Bhg

Grieg viser med fargerike bilder og spennende materialer i et praktisk inspirasjonsforedrag hvordan vi kan arbeide kreativt og samtidig målrettet med barnehagens ulike fagområder. Hun stiller også spørsmål om hvorvidt lek, kreativitet og estetisk virksomhet er nødvendig for å sikre at barnehagen bidrar til en positiv og helhetlig utvikling for det enkelte barn og for barnehagen som læringsarena og kulturformidler generelt. Trenger for eksempel begge hjernehalvdelenes å stimuleres i en læringsprosess? Grieg ikke bare stiller slike spørsmål, hun mener også å ha sett at der hvor teoretiske og praktiske fag samarbeider oppstår det lykkelige møter!

Camilla Grieg er førskolelærer med videreutdanning i kunsthøgskole og småskolepedagogikk. Hun følger et masterstudie i faglitterær skriving. Hun er forfatter av boken «Den skallede heksen», lek og eksprementer med farger. Hun har holdt kurs i praktiske og kreative inspirasjonskurs. Høsten 2009 kommer hun ut med en ny, frisk metodikkbok.

Sped- og småbarns psykiske helse – fundament for læring

Kursholder: Marit Bergum Hansen

Kurs F 20
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg

Psykisk helse hos sped- og småbarn har til nå ikke fått den oppmerksomheten temaet fortjener. Tidlig innsats handler om å utvikle et positivt samspill som kan forebygge skjevutvikling og styrke spedbarnets medfødte kapasitet for utvikling av psykisk helse og kognitive funksjoner. Gjennom systematisk kartlegging, hjelpetiltak og behandling allerede i svangerskapet eller i barnets første leveår, kan flere familier bli hjulpet tidligere.

Fokus på sammenhengen mellom barnets nevro- psykologiske utvikling, tilknytning og det tidlige samspillet i risikofamilier innebærer en utfordring for ansatte i barnehager og skole. For sårbare barn vil selv små mangler i responderende atferd og bekreftelse, eller andre forstyrrelser i samspillet, kunne føre til mer

eller mindre alvorlige psykiske og utviklingsmessige forstyrrelser dersom de ikke får andre korrigerende relasjonserfaringer.

Marit Bergum Hansen leder Nasjonalt kompetansesenter for spe- og småbarns psykiske helse ved RBUP Øst og Sør. Hun har tidligere ledet Alines Spedbarnssenter i 17 år og har sammen med medarbeidere utviklet et senter som er anerkjent langt utover landets grenser. Bergum Hansen har tidligere arbeidet i barne- og ungdomspsykiatrien og det fylkeskommunale barnevernet. Hun er pedagog og familieterapeut.

Anerkjennelse – grunnlaget for trygghet og selvfølelse

Kursholder: Anniken Hauge

Kurs F 21
Fredag 30.10
13.00–16.00

Alle

At barn blir anerkjent er grunnlaget for at de utvikler seg til trygge og glade mennesker som er stolte over å være seg selv. At vi voksne stimulerer barns selvfølelse kontra selvtillit, er sentralt i denne sammenheng. Barn er det de ER, ikke det de GJØR. Gjennom å lytte, uten å vurdere selv eller overta kommunikasjonsprosessen, kan vi hjelpe barn til å utvikle sitt eget verdifulle SELV.

Anniken Hauge er sosionom og selvstendig næringsdrivende innen kommunikasjon, med selvfølelse/selvtillit og selvinnsett som hovedarbeidsområde.

Metoder i elevvurdering

Kursholder: Eli Kari Høyhilder

Kurs F 22
Fredag 30.10
09.00–12.00

Skole

Hvordan vurdere elevene på en systematisk og resultatrettet måte? Kurset presenterer praktiske eksempler og metoder, både fra inn- og utland, som kan brukes på 1.–10.trinn.

Eli Kari Høyhilder arbeider som høyskolelektor i Pedagogikk ved Høyskolen i Vestfold. Hun har utgitt bøker og artikler om elevvurdering. Hun har holdt kurs og etterutdanning både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Kurset arrangeres i samarbeid med Pedlex Norsk skoleinformasjon.

Marte Meo – av egen kraft

Kursholdere: Monica Iversen og Eli Gresseth

Kurs F 23
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg

Styrk din egen mestringsfølelse! Bli inspirert! Se muligheter i hverdagen! Få økt forståelse for barn! Løsningsorientert metode. Like tilgjengelig for alle, uavhengig av utdanning og bakgrunn. Bevisstgjøring av voksenrollen. Fokus på kvalitet i samspill. Positivt og respektfullt syn på barn. Praktiske eksempler illustrert ved film.

Monica Iversen og Eli Gresseth er pedagogiske ledere. Den ene er færskelelærer med småbarnspedagogikk, den andre er barnevernpedagog og coach. Tilsammen har de 23 års erfaring fra arbeid med barn. De brenner for samspillet i hverdagen og de tror at barn kan!

Den andre leseopplæringen for elever på ungdomstrinnet

Kursholder: Marit Jensen

Kurs F 24
Fredag 30.10
09.00–11.00

U.trinn

Hvordan jobbe systematisk med lese- og læringsstrategier for å få til en bedre tilpasset og differensiert opplæring

Vi ser nærmere på:

- teori om lese- læringsstrategier
- hvordan tilrettelegge for en mer differensiert og tilpasset opplæring?
- hvordan vurdere elevens kompetanse?
- hvordan involvere elevene i egen læringsprosess?
- praktiske eksempler på hvordan jobbe med lese- læringsstrategier fra nettressursen Saganett og lettlestutgavene av læreverket Fra Saga til CD.

Marit Jensen er adjunkt, og har mangeårig undervisningserfaring fra grunnskolen. Hun er nå prosjektleder ved nye Rommen skole og kultursenter. Jensen er forfatter av det populære læreverket Fra Saga til CD. Kurset arrangeres i samarbeid med fagbokforlaget.

Omsorgsvikt hos barn i førskolealder

Kursholder: Charlotte U. Johannesen

Kurs F 25

**Fredag 30.10
12.30–16.00**

Bhg / Ledere

Hva er omsorgsvikt? Hvordan påvirker omsorgsvikt barnas sosiale, emosjonelle, atferdsmessige og kognitive utvikling? Kurset tar for seg hva man skal være observant på i barnehagen i forhold til de signaler barna sender ut, samt mål og metoder i arbeid med barna, og hvordan man kan jobbe med barn og foreldre i forebyggende perspektiv.

Charlotte arbeider som PP-rådgiver i førskoleteamet i PPT, Bærum kommune. Har utviklet og driver kompetansehevingssporsjekt for barnehager med tittel: Omsorgssvikt hos barn i førskolealder, med vekt å styrket kompetanse i et forebyggende perspektiv.

Gutter kan og vil, men de trenger litt hjelp av og til!

Kursholder: Knut Rune Johansson

Kurs F 26

**Fredag 30.10
09.00–12.00**

Bhg / SFO

Det skal være mulig å fly som en ørn, sloss som en løve og gå som en panter i natten. Da blir livet verdt å leve! Gutter som blir sett for det de er, både vil og kan. I hvilken grad får guttene definere seg selv ut fra egne premisser? «Produserer» vi gutter med atferdsvansker fordi vi ikke ser og forstår dem? Hvordan kan vi voksne være med på å utvikle en kultur for guttene i barnehage og SFO?

Knut Rune Johansson har lang fartstid som leder og styrer i barnehage og er nå rådgiver i Asker kommune. Han er prosjektleder for «Menn i barnehager» i samme kommune, og mottok i 2002 likestillingsprisen, Oslo og Akershus, for arbeidet med å rekruttere menn til barnehagene.

Barn i sorg og krise.

Hvordan kan skole og barnehage møte dem?

Kursholder: Tine Bøe Joheim

Kurs F 27
Fredag 30.10
10.00–12.00

Hvordan kan barnehagen og skolen legge til rette forholdene slik at barn som opplever sorg/krise blir møtt på en best mulig måte? Vi skal se på ulike reaksjoner hos barn, men og ha fokus på hvordan vi kan møte de barna dette gjelder.

Alle

Tine Bøe Joheim er utdannet førskolelærer og spesialpedagog. Hun har jobbet som pedagogisk leder i 15 år, og som spesialpedagog i 10 år. Hun har vært engasjert i Støtteforeningen for Kreftsyke barn der hun har hatt ansvar for kontakt med familier som mister barnet sitt i kreft. Hun er for tiden engasjert som gruppeleder i sorggrupper for barn som mister nære relasjoner.

Lekser er frekt...

Kursholder: Janne Aasebø Johnsen

Kurs F 28
Fredag 30.10
13.00–15.00

Vi må ha lekser fordi:

- Elever og foreldre forventer det.
- Lekser lærer elevene til å ta ansvar.
- Vi innarbeider gode arbeidsrutiner.
- Lekser fremmer læring.
- Elevene trenger å øve.

B.trinn

Eller...

Kursholder Janne Aasebø Johnsen spør om lærere vil slutte å gi lekser hvis hun motbeviser disse argumentene.

Janne Aasebø Johnsen er lærer og forfatter. Hun jobber på Søre Ål barneskole på Lillehammer. Når noen spør hva hun arbeider med, sier hun: jeg er lærer, og digger det!

Omsorgssvikt og betydningen av tidlig tilknytning

Kursholder: Trine Klette

Kurs F 29
Fredag 30.10
09.00–12.00

Alle

Kurset tar sikte på å gi en oversikt over ulike former for omsorgssvikt og forhold som ligger til grunn for omsorgssvikt. Det vil bli lagt særlig vekt på betydningen av tidlig tilknytning for å forstå og forklare barn og foreldres atferd og reaksjoner. Ulike tilknytningsstrategier, konsekvenser av disse og muligheter for endring av strategi vil bli gjennomgått.

Trine Klette er sykepleier og dr.philos. Hun har de siste årene arbeidet som forsker innenfor områdene tidlig samspill og tilknytning. Hennes doktorgradsavhandling har tittelen ?Tid for trøst. En undersøkelse av sammenhenger mellom trøst og trygghet over to generasjoner? Hun er særlig opptatt av forebyggende helsearbeid blant barn og unge.

Barnehager som begeistrer!

Kursholder: Anne Liv Kaarstad Lie

Kurs F 30
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.

Kurset presenterer erfaringer fra barnehager som har tatt i bruk Appreciative Inquiry (positiv læring) og nyere forskning innen positiv psykologi for å få frem det beste hos barna, foreldrene og de ansatte. Hva er det som får barnehager som allerede er gode til å bli fremragende! Kurset gir en innføring i nye metoder i arbeid med barnehageutvikling, læring og livsmestring basert på disse tilnærmingsmåtene (Hauger 2008).

Anne Liv Kaarstad Lie er lektor i pedagogikk og aksjonsforsker. Hun har allsidig erfaring fra å lære i lærende organisasjoner, og kompetansen er rettet mot prosessledelse av relasjoner for læring. Hun er seniorkonsulent i Sareptas as. Sareptas har ledet flere utviklingsprosjekter og gitt ut bøker om positiv læring i barnehager og skoler. Blant annet boka Snegle på busstur! Hvordan skape den gode barnehage gjennom å forske på frydefulle øyeblikk og positive opplevelser.

Skoler som begeistrer!

Kursholder: Anne Liv Kaarstad Lie

Kurs F 31
Fredag 30.10
13.00–16.00

U.trinn / Ledere

Kurset presenterer erfaringer fra skoler som har tatt i bruk Appreciative Inquiry (positiv læring) og nyere forskning innen positiv psykologi for å få fram det beste hos elever og ansatte i videregående opplæring. Hvordan bygge en pedagogisk plattform som fremmer anerkjennelse og forebygger frafall i opplæringen. Hvordan gjennomføre elevsamtaler for å mobilisere elevenes styrker og potensialer. Hva er det som får skoler som allerede er gode til å bli fremragende? Kurset gir en innføring i å bygge et fundament som fremmer læring og livsmestring basert på disse tilnærmingsmåtene. (Hauger m.flere 2008, Hauger og Mæland 2008).

Anne Liv Kaarstad Lie er lektor i pedagogikk og aksjonsforsker. Hun har allsidig erfaring fra å lede og lære i lærende organisasjoner, og kompetansen er rettet mot prosessledelse av relasjoner for læring. Hun er seniorkonsulent i Sareptas as. Sareptas har ledet flere utviklingsprosjekter og gitt ut bøker om positiv pedagogikk, blant annet boka Anerkjennende elevsamtaler – metoder for reell elevmedvirkning i arbeidet med karriereplanlegging og forebygging for frafall i opplæringen, 2008.

Disiplin i skolen

Kursholder: Erik Lind

Kurs F 32A
Fredag 30.10
12.30–15.30

Skolen

Disiplin er blitt et løsningsord som ofte kastes inn i skoledebatten. Når «disiplin» nevnes, gir det assosiasjoner som går i mange retninger, og debatten blir ofte polarisert og lite fruktbar. Foredraget vil i tillegg til å drøfte «disiplin», se på sosial kompetanse i en norsk kulturell kontekst, og ta for seg begreper som høflighet, folkeskikk, samvittighet, demokrati og likeverdighet

Erik Lind er rektor i Fredrikstad. Han har erfaring fra både grunnskole og spesialscole. Han har mastergrad i utdanningsledelse. Erik Lind er en engasjert og erfaren kursholder.

Lyttende pedagoger – i en lyttende pedagogisk virksomhet

Kursholder: Astrid Manger

Kurs F 32 B
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg

For å kunne synliggjøre læring må de voksne «spionere på barns prosesser». Når et barn skaper noe, er viktige prosesser i gang. I barnehagene i Reggio Emilia har de gjennom mange år lært seg til å undersøke og synliggjøre disse prosessene. Gjennom å «spionere på barns prosesser» blir en mer bevisst, og en ser at det er i barns prosesser at deres søken etter mening foregår. Det er en sammenheng mellom teoretiske forklaringer og daglig praksis, og det er i vår daglige praksis vi må trene «hørestyrken» (Filip 5 år). Rammeplanen er vårt viktigste verktøy når vi skal strukturere barnehagens rom og daglige aktiviteter, slik at vi kritisk og oppmerksomt skal kunne lytte til barns læreprosesser.

Astrid Manger er utdannet førskolelærer og spesialpedagog, og har i tillegg bl.a. Pedagogista-utdannelse fra Reggio-Instituttet i Stockholm. Hun har, i en årrekke, besøkt de kommunale barnehagene i Reggio Emilia, og er nå foreleser og veileder for barnehager rundt i hele Norge. Manger har også oversatt bøkene *Lyttende pedagogikk*, *Det lekende lærende barnet* og *Vygotsky i praksis*.

Å lede med hjerte

Kursholder: Line Melvold

Kurs F 33
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg

Kurset bygger på teori fra Daniel Golemans bok om Emosjonell intelligens. Å lede er ikke det samme som å dominere, det er å beherske kunsten å få mennesker til å arbeide mot et felles mål. I tillegg bygger kurset på en masteroppgave som omhandler førskolelærere og profesjonalitet, der kjerneord som varme, engasjement og ansvarsfølelse står sentralt.

Line Melvold er utdannet førskolelærer og Marte Meo terapeut. Våren 2007 skrev hun masteroppgave i Barnehage – og profesjonsutvikling med tittel: *Å sette spor*. Hun er i dag virksomhetsleder for Sandeåsen barnehager i Tønsberg.

Barns medvirkning i barnehagen!

Kursholder: Nuria Oliu Moe

Kurs F 34
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg / SFO

I følge Rammeplanen, skal barnas medvirkning få en plass i barnehagen. Må vi det? Skal barna det? Hva krever det av oss? Hva må vi våge? Hindringer vi møter. Eksempler fra barnehagens hverdag. Skal barna få bestemme alt? Hvordan planlegge barns medvirkning? Hvordan sikre medvirkning nok? Hvorfor medvirkning? Kan vi iverksette allerede i morgen? Kurset belyser dette ved hjelp av mange små fortellinger.

Nuria er utdannet lærer i Spania, førskolelærer i Norge. Hun har jobbet som pedagogisk leder i Bærum kommune siden -87. Hun har erfaring fra skole i Spania og barnehage i Norge. Hun har videreutdanning i Barnelitteratur og formidling; og Drama/ teater og kommunikasjon, grunn, mellom og storfag med fordypning i fortellerkunst. Nuria har holdt foredrag i flere år både innland og utland.

Samlingstunden! En opplevelsesarena for medvirkende barn og voksne

Kursholder: Nuria Oliu Moe

Kurs F 35
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg

«I en barnehageatmosfære hvor voksne er engasjerte og deler av det selv gjennom ulike estetiske uttrykksformer vil barna få inspirasjon til å utvikle en eller flere av disse uttrykksformene i ritt handlingsreportoar» (Barns medvirkning, temahefte, Kunnskapsdepartementet) – Hva samler vi oss om i barnehagen? – Hvem er «vi»? Medvirkende barn og voksen – Samlingstunden, – grunnlag for videre opplevelser.

Nuria er lærerutdannet fra Spania. Hun har jobbet som pedagogisk leder i Bærum kommune siden -87. Hun har tilleggs utdanning og blitt førskolelærer i Norge. Har videreutdanning i Barnelitteratur og formidling; samt Drama /teater og kommunikasjon, grunn,-mellom og storfag med fordypning i fortellerkunst. Nuria har holdt foredrag i flere år både i innland og utland.

Hvordan styrke barn og unges mot til å møte livet

Kursholder: Grete Lillian Moen

Kurs F 36
Fredag 30.10
12.30–15.30

Alle

Kurset vil presentere organisasjonen MOTs arbeid i skole og fritidsarenaer. Ved hjelp av foredrag, dialog og ulike øvelser vil deltakerne få innblikk i hvordan å kommunisere og styrke barn og unges mot til å møte livet.

Grete Lillian Moen er klinisk barnevernspedagog og har lang erfaring fra arbeid med barn og unge innen psykiatri og barnevern. Hun er nå distriktscoach i organisasjonen MOT.

Dette er vel de minste for små til – eller er de det?

Kursholder: Nina Nakling

Kurs F 37
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg

«Men dette er vel de minste for små til.» Hvor mange ganger har du tatt deg selv i å si dette? Er det kanskje sånn at vi midt i hverdagen med skift, mat og soving glemmer hva de minste er i stand til? Dette kurset gir et innblikk i teoriens verden om 0 til 3-åringen, hvordan tilrettelegge for de minste og balansen mellom mestringsbehov og trass, alt godt ispedd konkrete eksempler fra hverdagen.

Nina Nakling er førskolelærer med videreutdanning i pedagogisk utviklingsarbeid, endringsledelse, veiledning og coaching. Hun har mange års erfaring som pedagogisk leder og styrer i barnehage. Nina er opptatt av at energi, entusiasme og glødsmitter, og dette bærer kursene hennes preg av.

Låt samlingen bli en sagolik resa

Kursholder: Marie-Lousie Nyberg

Kurs F 38
Fredag 30.10
10.00–13.00

Bhg

Att arbeta utifrån ett tema under en hel dag eller varför inte under en hel vecka, är ett utvecklande äventyr för barnen, och en spännande utmaning för varje pedagog. Sagor och rim och ramsor bidrar till en helhet där barnen är delaktiga. sammantaget får man ett spännande fantasifyllt innehåll för både inom och utomhus bruk.

Marie-Louise Nyberg er førskollärare og språkpedagog. Hon reser runt og föreläser om barns språkutveckling samt om lustfylld matematikk och nu även om Fantasipåsar med underrubrik: Låt samlingen bli en sagolik resa.

Bruk av IKT-ressursen Nysgjerrigpermetoden.no

Kursholder: Trond Rødvik

Kurs F 39
Fredag 30.10
14.00–16.00

B.trinn

Jobber du mye med prosjektarbeid i klassen, og ønsker innføring i et godt IKT-verktøy, som i tillegg er gratis? Med Nysgjerrigpermetoden.no oppretter du egne arbeidsområder på Internett for små og store elevgrupper. Elever legger inn tekst, bilder og tabeller? og lager lett flotte rapporter! Kurset er nyttig for alle, men kurset «Nysgjerrigper – forskerspiren i praksis» anbefales som forkunnskap.

Trond Rødvik arbeider i Nysgjerrigper i Norges forskningsråd. Han har mastergrad i IT og har hatt ansvar for videreutvikling av nettverktøyet Nysgjerrigpermetoden.no de siste årene.

Vurdering som fremmer læring og utvikling

Kursholder: Grete Sevje

Kurs F 40

**Fredag 30.10
12.30–15.30**

Skole

Kurset tar for seg faglige perspektiver på elevvurdering og gir eksempler på hvordan skolen kan arbeide for å skape en vurderingskultur som øker læringsutbyttet for den enkelte elev. Kurset inneholder eksempler på: hvordan utvikle gode kjennetegn på måloppnåelse, hvordan vurdere ulik grad av måloppnåelse, hvilke verktøy kan det være hensiktsmessig å benytte. Betydningen av elevmedvirkning og foreldreinvolvering i vurderingen drøftes.

Grete Sevje har lang erfaring som lærer, og har undervist i pedagogikk og fagdidaktikk ved ILS, universitet i Oslo. Hun arbeider som pedagogisk konsulent og kursholder i BroAschehoug.

Læreren som nøkkelperson i arbeidet med elever som viser en utfordrende atferd

Kursholdere: Jannike Smedsplass og Torgunn Skaaland

Kurs F 41

**Fredag 30.10
13.00–16.00**

Skole

Kurset omhandler betydningen av læreren som nøkkelperson i arbeidet med elever som viser utfordrende atferd. Det vektlegges betydningen av positive holdninger og fellesskap blant de voksne i arbeid med elevene og hvordan man skal utvikle en voksenstandard som fremmer trygghet hos lærere og elev.

Jannike Smedsplass jobber som veileder på Brusettkollen skole og ressurscenter. Er utdannet master i spesialpedagogikk fra Universitetet i Oslo. Torgunn Skaaland jobber som rådgiver og veileder ved Brusettkollen skole og ressurscenter. Utdannet Marte meo veileder. Begge har erfaring fra normalskolen og med grupper av elever fra Brusettkollen skole.

I går – i dag – i morgen

Kursholder: Oddvar Stenberg

Kurs F 42
Fredag 30.10
10.00–12.00

Skole

Hvordan kan grunnleggende begreper gjøre dagen I GÅR god å tenke på, dagen I DAG god å oppleve og dagen I MORGEN en dag å glede seg til, full av nye utfordringer? God begrepsundervisning fører til god læring. Kurset er basert på avdøde professor Magne Nyborg sitt forskningsarbeid.

Oddvar Stenberg er spesialpedagog med tilleggsutdanning innenfor Magne Nyborg sitt forskningsarbeid. Han har undervisningserfaring og veiledererfaring fra både grunnskole og videregående skole. Oddvar Stenberg er nå spesialpedagog ved Engbråten skole i Oslo.

Språklek i barnehagen – til glede og lyst

Kursholder: Ellen Strand

Kurs F 43
Fredag 30.10
13.00–15.00

Bhg

Å leke med språket er gøy og på samme tid er det svært viktig i et forebyggende perspektiv. Systematisk språklek stimulerer barns ord- og begrepsforråd, samt deres bevissthet om språket. Morsomme språkleker gir barna glede over å bruke språket. Kurset inneholder morsomme ideer og konkrete forslag til systematisk språkstimulering, samt noe teori som belyser opplegget i et faglig perspektiv.

Ellen Strand er førskolelærer og logoped med mastergrad i spesialpedagogikk. Hun har erfaring fra barnehage og SFO, og arbeider som spesialpedagog på et kommunalt ressursenter. Hun er også knyttet til IMDI's prosjekt SPRÅK – 4, utprøving av språkkartleggingsverktøyet helsesøstre bruker på 4 års-kontrollen. Kurset arrangeres i samarbeid med GAN Aschehoug.

Hva fortelles om meg?

Barns rettigheter og muligheter til medvirkning i barnehagers bruk av dokumentasjon.

Kursholder: Bente Svenning

Kurs F 44
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg

Dokumentasjon er en del av dagliglivet i norske barnehager, men er all dokumentasjon bra for alle barn, og hvordan vet vi når den ikke er det? Spørsmål og refleksjoner om barns medvirkning i forhold til deltagelse i dokumentasjonsprosesser er tema for kurset:

- Barns rettigheter – hva sier barnekonvensjonen, barnehageloven og Rammeplanen?
- Nye dokumentasjonsmuligheter – nye utfordringer?
- Det dokumenteres mye i hele vårt samfunn, påvirker det barna? Bør det ha betydning for valg i barnehagene?
- Hva kan barna lære om seg selv og verden når de deltari dokumentasjonen?

Bente Svenning er førskolelærer med 20 års erfaring fra forskjellige stillinger i barnehager, cand.polit. og høgskolelektor ved førskolelærerutdanningen HIO. Hun har skrevet boken «Hva fortelles om meg?...»

Avdelingsfrie barnehager gir nye muligheter

Kursholder: Lindis Thorkildsen

Kurs F 45
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg

Barn har lovfestet rett til barnehageplass, og småbarna erobrer barnehagen. Dette utfordrer innhold, organisering og tradisjonell praksis. Vi må tenke i nye baner! Kursholderen vil fortelle om sine erfaringer fra å lede avdelingsfrie barnehager. Hun vil presentere hva som har ligget til grunn for endringsarbeidet, hvordan personalarbeidet i personalgruppen har foregått og hvilke erfaringer osm er gjort. Arbeidet er forankret i nyere teori, godt krydret med eksempler fra egen praksis.

Lindis Thorkildsen er førskolelærer med mange års praksis som pedagogisk leder og styrer.

Veiledet lesing

Kursholder: Kathrine Wegge

Kurs F 46
Fredag 30.10
09.00–12.00

B.trinn

Etter to studieopphold på New Zealand, har kursholderen utviklet en instruksjonsvideo om veiledet lesing for norske lærere sammen med sin kollega Mari Steen-Paulsen. Kurset egner seg for lærere som ønsker en grundig innføring i prinsippene for veiledet lesing. Det passer for lærere på barnetrinnet som er på jakt etter en god metode og verktøy for å tilpasse undervisningen ut fra elevenes ferdighetsnivå. Målet med kurset er å gi konkrete tips som læreren raskt kan ta i bruk i egen undervisning, samtidig som det synliggjøres at veiledet lesing er en systematisk og grundig del av en helhetlig leseopplæring.

Kathrine Wegge er assisterende rektor på Vinderen skole i Oslo. Hun har lang erfaring fra skolen som kontaktlærer, øvingslærer, spesialpedagog og forfatter av undervisningsmateriell.

Gråsoneelev eller dyslektiker?

Kursholder: Merete Wennevold

Kurs F 47
Fredag 30.10
09.30–11.30

Ledere / Skole

Gråsoneelever og dyslektikere kan ha mange av de samme problemene. Noen får en diagnose og hjelp. Andre får beskjed om å jobbe mer, lese mer, men blir hengende etter og blir etterhvert sett på som late, umotiverte, lite arbeidsvillige – og i verste fall dumme. Hvem er gråsoneelever og hvordan kan vi hjelpe dem?

Merete Wennevold er lektor med nordisk hovedfag med spesialfelt leseforståelse/ læringsstrategier. Hun har lang erfaring fra videregående skole. Gjennom sitt firma Lesekompetanse holder hun kurs og arbeidsseminarer for lærere. Hun underviser også elever med lesevansker.

Leseforståelse og integrering av læringsstrategier i undervisningen

Kursholder: Merete Wennevold

Kurs F 48
Fredag 30.10
13.00–15.00

Skole

Kurset gir en praktisk innføring i hvordan læringsstrategier kan integreres i undervisningen for å bedre elevenes leseforståelse og læring. Sentralt står bevisstgjøring om egen læring og lærens engasjement i innøvingen av arbeidsmåtene som velges ut fra formålet med lesingen. Et utvalg strategier settes i system og praktiske eksempler gir idéer til undervisning og til arbeidsøker der elevene selv fordyper seg i fagstoffet.

Merete Wennevold er lektor med nordisk hovedfag med spesialfelt leseforståelse /læringsstrategier. Hun har lang erfaring fra videregående skole. Gjennom sitt firma Lesekompetanse jorder hun kurs og arbeidsseminarer på skoler. Hun underviser også elever med lesevansker.

Prosjektarbeid i barnehagen – verden gjennom kunst

Kursholder: Bente Marie Widell og Anne B. Hansen

Kurs F 49
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg

Verden gjennom kunst er et prosjekt med fokus på de estetiske fagene i barnehagen, knyttet opp mot en flerkulturell tilnærming. Østheim barnehage har i de siste årene jobbet med dette prosjektet som har utviklet seg i takt med at barnehagen har fått mer og mer inspirasjon fra Reggigo Emilia. Spesielt i forhold til voksenrollen og miljøets betydning for barnehagen som læringsarena. Kurset kan passe for de som ønsker nye impulser i forhold til prosjektjobbing, de estetiske fagene og de som er nysgjerrige på pedagogikken i Reggigo Emilia.

Bente Widell og Anne B.Hansen jobber som henholdsvis styrer og pedagogisk leder i Østheim barnehage. De har jobbet sammen i 3 år med fokus på prosjektarbeid og de estetiske fagene.

RLE: Ny plan – nye undervisningsmetodar

Kursholdere: Dagrun Astrid Aarø Engen og Jenny Helen Sværen

Kurs F 50
Fredag 30.10
09.00–12.00

S.trinn / M.trinn

Kurset tar for seg det nye i læreplanen i RLE. Korleis kan ein omforme prinsipp til praksis og handsamme fritaksretten? Korleis kan religion i kvardagen knyttast opp til RLE-undervisninga? Vi ser og på den filosofiske samtalen og korleis læraren kan nytte kunst og estetiske uttrykksformer i undervisninga. Kurset vil gi eksempel frå det nye RLE-verket Inn i livet.

Dagrun A.Aarø Engen har mastergrad i religionssosiologi. Ho er universitetslektor ved NTNU og forfattar i RLE-verket Inn i livet. Jenny Helen Sværen har mastergrad i religionsvitenskap og er utdanna allmenlærer frå Høgskolen i Sør-Trøndelag. Ho arbeider som lærar i barneskolen i Trondheim, og er ein av forfattarane av RLE-verket Inn i livet. Kurset arrangeres i samarbeid med Det Norske Samlaget.

Maskulin omsorg på en feminin arena

Kursholder: Pia Friis

Kurs F 51
Fredag 30.10
12.30–14.30

Bhg / SFO

Et kurs om menns inntreden i barnehager, og hvordan rekruttere og beholde mannlige ansatte. Antall menn i barnehagene øker, og hva skjer når menn begynner å jobbe på en tradisjonell feminin arena? Hvorfor er det noen som slutter? Hvordan kan menn være omsorgsarbeidere på egne premisser? Må menn skape en ny identitet til yrket og hvordan blir de møtt av kollegaer og foreldre? Er likestilling bare for kvinner, eller for menn og barn også? Et foredrag som gir nye tanker og innspill til debatten om likestilling i barnehagene.

Pia Friis er daglig leder i Bjerkeallen og Myrer Kanvas-barnehager. Hun har skrevet et av temaheftene til rammeplanen som omhandler likestilling. Hun holder foredrag om hvordan rekruttere og beholde menn i barnehagene og har 50% mannlige ansatte i sine barnehager. Hun var leder for et startegi prosjekt i Kanvas der andelen menn skulle økes fra 9 til 20% på 2 år. Dette målet ble nådd. Pia Friis ble utdannet førskolelærer i 1977.

Hvis noen hadde våget å spørre meg!

Kursholder: Kari Trøften Gamst

Kurs F 52

Fredag 30.10

13.00–16.00

Alle

Det er enhver voksnes plikt til å involvere seg når de har valgt å arbeide med barn. Når barn gis anledning til å være informanter om egen virkelighet vil omsorgsvikt kunne avdekkes i større grad, slik at gode hjelpetiltak og beskyttelse av barnet sikres. Men barn forteller ikke lett om stressfylte og traumatiske erfaringer. Det er en klar sammenheng mellom måten voksne kommuniserer med barn på, og meningsinnholdet i det barnet forteller. Det gis en presentasjon av en dialogisk metode hvor målet er å styrke barneperspektivet og maksimere informasjonen fra barnet. »Hjemme verst», en film laget av Jarle Eskedal for Redd Barna og NKVTS, vil bli vist. Den handler om barn som er utsatt for omsorgssvikt.

Kari Trøften Gamst er spesialpedagog, dr.polit og spesialrådgiver ved Regionalt ressursenter for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, Region Øst. Hun har forsket på kommunikasjon med barn i barnehage/ skole, i dommeravhør og i barnevernet, og har utviklet en dialogisk samtalemetode for barn i vanskelige livssituasjoner. Hun har tidligere erfaring fra barnepsykiatri, skole, barnehage og PPT. Hun har deltatt i utvikling av etterutdanningsprogram innen etterforskning av vold og overgrep mot barn ved Politihøgskolen i Oslo, hvor hun underviser, og kompetansehevingssjekter innen barnevernet i kommunikasjon med barn.

Samarbeid mellom skole og kirke i en ny tid

Kursholder: Kristin Gunleiksrud

Kurs F 53
Fredag 30.10
13.00–16.00

B.trinn

Samarbeid mellom skole og kirke i en ny tid. Er samarbeid mellom skole og kirke mulig idag? Hvilke rammer og muligheter finnes for å sette samarbeidet etter Kunnskapsløftet, RLE-faget, ny formålsparagraf og med en skolehverdag preget av større pluralisme. Kurset tar også for seg skolegudstjenester og kirkens rolle i Den kulturelle skolesekken.

Kristin Gunleiksrud er rådgiver i IKO-kirkelig pedagogisk senter der hun arbeider med temaet skole og kirke. Hun er nå forfatter av en serie ressursbøker om samarbeidet mellom skole og kirke. Hun har tidligere vært ansatt i Utdanningsdepartementet, der hun blant annet deltok i arbeidet med KRL-faget på 1990-tallet. Kurset arrangeres i samarbeid med IKO Forlaget.

Praktisk filosofi i skolen

Kursholder: Guro Hansen Helskog

Kurs F 54
Fredag 30.10
13.00–16.00

U.trinn

Målet med kurset er å vise hvordan praktisk filosofi kan gjennomføres på flere måter og utgjøre et bevisstgjørende og engasjerende innslag i fag som norsk, samfunnsfag, RLE og naturfag. Skolen ønsker å bidra til dannelsen av etisk bevisste og sosialt engasjerte mennesker som er i stand til å handle godt for seg selv og andre. Praktisk filosofi er ypperlig for dette formålet.

Guro Hansen Helskog er utdannet lektor fra UiO med norsk, historie og pedagogikk i fagkretsen. Hun arbeider ved Modum Bad – Samlivssenteret, og er en av hovedarkitektene bak Fortsatt Foreldre – Godt nok samarbeid etter samlivsbrudd. Hun har skrevet læreverket Dialogos – praktisk filosofi i skolen. Kurset arrangeres i samarbeid med fagbokforlaget.

Dobbelt MAMMA

Kursholdere: Hilde Henriksen og Renate Grytnes

Kurs F 55
Fredag 30.10
13.00–15.00

Alle

Arbeider du med minoritetsspråklige barn og foreldre? Møt to innvandrerkvinner fra Somalia og Kosovo som deler erfaringer med å være mamma i Norge. Arrangementet har utgangspunkt i bokprosjektet Dobbelt MAMMA (2008). Etterpå vil Renate Grytnes ta utgangspunkt i kvinnes refleksjoner og erfaringer og sette det de sier inn i et integreringsperspektiv. Hilde Henriksen vil redegjøre for bokprosjektet og behovet for tilrettelagt litteratur for språklige minoriteter.

Hilde Henriksen (1962) er forfatter og lærer i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere ved Tønsberg Voksenopplæring. Hun har mange års erfaring med skrivekurs for barn og voksne og er medlem av Norsk Forfattersentrum. Renate Grytnes (1973) er cand. polit i flerkulturell og utviklingsrettet utdanning. Hun har bakgrunn og erfaring innenfor det flerkulturelle utdanningsfeltet og er også lærer i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere ved Tønsberg Voksenopplæring.

Fra KRL til RLE

Kursholdere: Gunnar Holth og Kjell Arne Kallevik

Kurs F 56
Fredag 30.10
09.00–12.00

U.trinn

- Å sammenlikne tekster om tro og livssyn
- Forholdet mellom religion og vitenskap
- Å utforske religiøse forhold i land utenfor Europa

Gunnar Holth underviser i religion og etikk, norsk og samfunnsfag ved Valler videregående skole. I tillegg er han engasjert i pedagogisk utviklingsarbeid i Akershus. Han har bred lærererfaring i emnene kristendom, religion og livssyn. Kjell Arne Kallevik underviser i KRL, samfunnsfag, norsk og IKT i ungdomsskolen. Han har vært timelærer ved Seksjon for religionsvitenskap, Universitetet i Bergen, og han har forelest på kurset «Religion og konflikt» for Gateway College på Bali. Kurset arrangeres i samarbeid med Gyldendal Undervisning.

Verdibasert ledertrening for ungdom

Kursholder: Borgny Marianne Knudsen

Kurs F 57

Fredag 30.10

13.00–16.00

U.trinn / Ledere

Gi ungdom sjanse til å bli sjef i sitt get liv! Kurset presenterer det verdibaserte ledertreningsprogrammet ELPP som er utviklet av Global Development for Peace and Leadership (GDPL) i Sør-Afrika. Programmet har hentet inspirasjon fra noen av de mest anerkjente afrikanske lederne, som Nelson Mandela, Wangari Maathai og Desmond Tutu. Treningsprogrammet er for ungdom i ungdoms- og videregående skole, og søker å utvikle ungdoms refleksjonskompetanse og lederegenskaper. Hovedmålet for ELPP i Norge er å utvikle fremtidige ledere som endringsagenter og fredsbyggere.

Lent arbeider med forankring i den pedagogiske tradisjonen sosial konstruktivisme. Med utgangspunkt i det situerte lærings-syn ønsker vi å bringe inn mer deltakelse i samfunnet rundt oss. Borgny M. Knudsen har hovedfag i pedagogikk og har erfaring fra ungdomsarbeid og fredsundervisning i skole og ideelle organisasjoner.

Hvordan planlegge gode møter med foresatte i skole og barnehage?

Kursholder: Aina S. Andersen

Kurs F 58
Fredag 30.10
14.00–15.00

Alle

Pedagoger i barnehage og skole opplever ofte at de formelle møtene med foresatte er vanskelige. Kurset er et innspill til hvordan man kan planlegge og gjennomføre møter, slik at alle involverte opplever forutsigbarhet og trygghet selv om temaet kan være vanskelig.

Aina S. Andersen er utdannet spesialpedagog og arbeider i dag som sosiallærer og spesialpedagog på Svarttjern skole i Oslo. Hun har gjennom sitt arbeid opparbeidet seg erfaring med foreldresamarbeid. Hun har også holdt kurs for Utdanningsforbundet og hun har skrevet artikkel i Bedre skole om tema.

Pedagogisk ledelse – en utfordring!

Kursholder: Knut Rune Johansson

Kurs F 59
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg / Ledere

Barnehagen trenger tydelige ledere som tør å være visjonære og gå foran i arbeidet med å utvikle virksomheten som en lærende organisasjon. Hvordan lede andre når menneskesyn, verdier og holdninger står i fokus? Dette kurset handler om utfordringer og erfaringer knyttet til det å være leder for både voksne og barn i en pedagogisk virksomhet.

Knut Rune Johansson har lang fartstid som pedagogisk leder og styrer i barnehage og er nå rådgiver i Asker kommune. Som leder er han opptatt av å ha klare visjoner med ståsted i verdier og å være villig til å risikere for å oppnå resultater.

Ledelse og motivasjon!

Kursholder: Karianne Kirstistuen

Kurs F 60
Fredag 30.10
09.00–11.30

Kurset tar for seg hva som er god ledelse og hvordan ulike leders-til kan påvirke medarbeidernes motivasjon. Som forvalter av menneskelige ressurser skal en være både leder og pedagog og måten vi leder på vil påvirke hele organisasjonen.

Bhg / Ledere

Kurset skal gi en innsikt i og forståelse for hvordan ulike typer ledelse påvirker medarbeidernes motivasjon og hvordan motiva-sjon, kompetanse og utvikling henger sammen.

Karianne Kirstistuen er utdannet førskolelærer i 1998 ved Høg-skolen i Oslo. Hun har jobbet som pedagogisk leder fra 1998–2003. Fra 2003 har hun vært daglig leder i Seilduken barnehage. Hun tar i dag Master of Management (organisasjon og ledelse) ved NTNU

Begeistringen og Attraksjonskraften

Kursholder: Tom Åge Myhren

Kurs F 61
Fredag 30.10
09.00–12.00

Om barnehagens/skolens identitet, profil og omdømme

- om severdigheter og hørverdigheter
- om bhg/ skolen som en del av lokalsamfunnet og frivilligheten
- om livskvalitet, menneskelig miljø og klima
- om forvaltning av fantasi og skaperkraft
- om intern og ekstern prosessledelse

Alle

Kurset preges av:

- Livsbejaende humor og kontrollert alvor
- Oppmuntring som utviklingsplan og strategi
- Ordene vi bruker, ordene som skaper virkelighet
- Mulighetene vi har, der vi er, med det vi har
- Energigivende framtidsbilder

I det profesjonelle er Tom Åge – LivsGnistrer i Sans & Samling, Oppmuntringstilsyn i LivsVerkene og 50% av vertskapet på Bakke i Lucky Næroset. I frivilligheten er han bla. Oppmun-tringsminister i Fristaten Lucky Næroset. Vil du vite mer: www.sans-samling.no

Leder eller pedagog – ja takk, begge deler

Kursholder: Nina Nakling

Kurs F 62
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg / Ledere

Er du pedagogisk leder for første gang, eller har du vært i stillingen en stund? Har du kjent på lederoppgaven og av og til ønsket en «oppskrift» for hvordan du skal håndtere den? Kanskje du har tenkt at det er styreren som er leder, og ikke du? Dette kurset kan gi deg en kurs med verktøy, ideer og personlig «guts» som du kan forsyne deg av når lederrollen kjennes litt fremmed og kanskje litt skummel.

Nina Nakling er førskolelærer med videreutdanning i pedagogisk utviklingsarbeid, endringsledelse, veiledning og coaching. Hun har mange års erfaring som pedagogisk leder og styrer i barnehage. Nina er opptatt av at energi, entusiasme og glød smitter, og dette bærer kursene hennes preg av.

Barnehage for voksne – når detaljene gjelder

Kursholder: Arild Odd

Kurs F 63
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg

Ansatte i barnehagen er gode til å ta hånd om barn, men mindre gode til å ta vare på seg selv. Kurset setter søkelys på arbeidsmåter som letter det daglige arbeidet, for ansatte med vondt, gravide, seniorer og for alle som vil forebygge plager. Kurset gir deltakerne forutsetninger til å vurdere «kritiske punkter» i barnehagen, og ideer til løsning.

Fysioterapeut Arild Odd, med boka Barnehage for voksne (SEBU 2008) holder kurs landet over. Deltaker i Trondheim mars 2009: Snakk om forventningene ble innfridd! Utrolig mye å ta med seg tilbake.

Tydelig lederskap = Omsorg

Kursholder: Trine Parmer

Kurs F 64
Fredag 30.10
09.00–12.00
Ledere

Kurset er en teoretisk og praktisk smakebit av lederutviklingsprogrammet Tydelighet er omsorg. Dette programmet gir kompetanseutvikling for lederskapet i både private og kommunale barnehager. Deltakerne arbeider med sin indre og ytre autoritet, rollebevissthet, rolleavklaring og systemteori. Det blir fokusert direkte på deltakernes konkrete situasjon og profesjonelle dilemmaer i hverdagen. Kurset egner seg også godt for lærere med lederansvar.

Trine Parmer er cand. Philol. Og psykodramatiker med lang erfaring innen personalutvikling. Hun har de to siste årene arbeidet mest med lederutvikling av styreere og pedagogiske ledere i barnehagene i flere kommuner på Østlandet.

Teamarbeid i skolen – fra kriseteam til lærende team

Kursholder: Lene Rønning-Arnesen

Kurs F 65
Fredag 30.10
09.00–12.00
Skole

Kurset tar for seg en enkel metodikk for å kartlegge styrker og svakheter i team. Man får frem ulikheter og verdien av å forstå seg selv i forhold til andre i samarbeid. Metoden er enkel, skaper en lett atmosfære med mye humor, og bidrar til å skape et trygt klima av åpenhet, selvrefleksjon og utvikling. Mange skoler har tatt dette i bruk i arbeidet med organisasjonsutviklingen som er foreskrevet i K-06.

Lene Rønning-Arnesen har vært øverste leder i organisasjoner og i skoleverket. Hun er sertifisert som individuell coach, har gjennomgått lang trening i organisasjons-coaching, og er mye brukt som rådgiver i endringsprosesser i offentlig virksomhet.

Når barn og unge blir pårørende. – Hvem ser? – Hvem tar ansvar?

Kursholder: Trine Skorpen

Kurs F 66
Fredag 30.10
09.30–12.00

Alle

Hvert år opplever 3000–4000 barn og unge at deres foreldre, søsken eller en annen de er glad i, får kreft. I praksis vil det si at 13 000–14 000 barn lever – ofte over flere år – med alvorlig sykdom i familie eller vennekrets. Hvordan omgivelsene forholder seg til barn i sorg og krise har stor betydning for hvordan barna mestrer hverdagen. Situasjonen i barnehagen og på skolen er ofte tilfeldig og avhenger av den enkeltes engasjement og forståelse.

Trine Skorpen er sykepleier, helsesøster og yrkesfaglærer, og arbeider som rådgiver for Kreftforeningen. Hun har erfaring med arbeid rettet mot familier hvor mor eller far har kreft og underviser fagpersonell på ulike forvaltningsnivå. Kreftforeningen gjennomfører kurs for fagpersoner som møter barn og unge og har også grupper for pårørende.

Se www.kreftforeningen.no/kurstilbud. Kurset arrangeres i samarbeid med Kreftforeningen.

Nettbaserte verktøy for faget Utdanningsvalg

Kursholder: Rune Stangeland

Kurs F 67
Fredag 30.10
09.30–11.00

M.trinn 5.–7. /
U.trinn / Ledere

Skoledata tilbyr digitale verktøy til faget Utdanningsvalg i ungdomsskolen. Våre tre tjenester skoletest.no, programfag.no og karrierepermen.no har som ambisjon å hjelpe elever på ulike trinn med å velge ulike utdanningsløp. Skolene og elevene får hjelp til organiseringen av utprøving av utdanningsprogram, samtidig som arbeidet dokumenteres på en oversiktlig og enkel måte. Kurset gir en innføring i bruken av tjenestene.

Rune Stangeland er produktkoordinator for tjenestene skoletest.no, programfag.no og karrierepermen.no, som EnterNett tilbyr i samarbeid med Skoledata. Rune Stangeland har jobbet 18 år som lærer i barne- og ungdomsskolen. Kurset blir arrangert i samarbeid med Skoledata AS.

Selvfølelse på jobb – tydelighet og samarbeid

Kursholder: Guro Øiestad

Kurs F 68
Fredag 30.10
12.30–15.30

Alle

Den gode selvfølelsen er psykens immunforsvar og hjelper oss til å finne glede og tåle motgang, også på jobb. På dette kurset vil du få bevisstgjørende innspill om hva selvfølelse egentlig er, og hvordan selvfølelsen kan bygges sammen med andre i jobb-hverdagen. Kurset vil gi nyttige og morsomme innspill til selvutvikling. Viktige stikkord er: tydelighet, nærhet og samarbeid.

Guro Øiestad er psykolog, spesialist i klinisk psykologi og driver privatpraksis. Hun underviser også ved UiO og driver kursvirksomhet for offentlig og privat arbeidsliv. Hun er forfatter av bøkene «Feedback» (2004), «Kritikk» (2006) og «Selvfølelsen» (2009), Gyldendal Akademisk.

Musikk med smårollingene i barnehagen.

Hvorfor og hvordan arbeider vi med musikk med 1–3 åringene?

Kursholder: Bente Bogen

Kurs F 69
Fredag 30.10
09.00–13.00

Bhg

Praktisk musikkarbeid med 1–3-åringene i barnehagen med eksempler på sanger, regler, bevegelse, lydarbeid og spill på instrumenter. Kort teoridel om barns musikalske og sansemotoriske utvikling.

Bente Bogen driver privat musikkpedagogisk praksis med Musikk fra livets begynnelse-grupper og pianoundervisning i Oslo. Hun er utdannet musikkpedagog ved Bergen lærerhøgskole, Universitetet i Oslo og Barratt Due musikkinstitut.

Gjør et spikk! Spikking i rått virke – for nybegynnere og noe øvde

Kursholdere: Torstein Bønnsdalen og Halvor Western

Kurs F 70
Fredag 30.10
09.00–14.00

M.trinn 5.–7. /
U.trinn

Kurset retter seg både mot nybegynnere og mot lærere som har praktisert spikking med klassene sine og som nå er klare for påfyll. Nybegynnerne vil bli veiledet i enkle modeller, verktøyvalg, valg av treslag samt sikkerhet ved knivbruk. De litt trenede får prøve seg på større gjenstander som for eksempel krakk. På dette nivået tas bandkrakken i bruk. Det vil bli mulig å kjøpe idehefter og kniv på kurset.

Torstein Bønnsdalen er kurslærer tilknyttet prosjektet Gjør et spikk! og har bred erfaring fra lærerkurs. Han har arbeidet med materialet tre i en årrekke og har lang pedagogisk erfaring. Halvor Western har skogfaglig utdanning og er i dag daglig leder av Oslo og Akershus Skogselskap. Han har i flere år vært tilknyttet Gjør et spikk! prosjektet som kursholder og foreleser og underviser bl.a. i prosjektets høgskolekurs. Kurset arrangeres i samarbeid med Norges Husflidslag.

På STOMPene løs

Kursholder: Kirsti Ese

Kurs F 71
Fredag 30.10
13.00–16.00

Alle

Dette kurset er et kurs der vi leker rytmisk med kropp og stemme og STOMP-instrumenter – dvs koster, tønner og annet som ikke i utgangspunktet er instrumenter. Kurset bygger på tanken om at veldig mye av den rytmeiske forståelsen sitter i kroppen. Vi skal leke, danse, klappe og spille oss inn dit. Rytmisk lek er morsomt og et godt fundament i musikalske møter med barn og ungdom.

Kirsti Ese er høgskolelektor i musikk ved førskoleutdanningen ved Høgskolen i Oslo. Hun har lang erfaring fra arbeid i barnehage og har holdt en rekke kurs for barnehage- og skolefolk. Hun har gitt ut bok og CD på Norsk musikkforlag med tittel: Av glede lager vi musikk – sang og rytmikk for barnehage og småskole.

Tegne med tråd – brodere med barn

Kursholder: Anne Guri Gunnerød

Kurs F 72
Fredag 30.10
12.30–16.00

SFO / B.trinn

Å «Tegne med tråd» er en metode for å innføre barn i broderiets verden. Metoden og teknikken er grunnleggende enkel, men gir rom for utvikling. Barna vil raskt lære teknikken og kan utvikle seg videre i eget tempo. Følelsen av mestring vil oppnås på mange nivåer.

Kurslærer gjennomgår metoden og deltakerene kommer i gang med egne arbeider. Forslag til ulike materialer, hjelpemidler og tips og ideer til modeller tilpasset ulike alderstrinn blir gjennomgått. Kurset bygger på boka Tegne med tråd, utgitt av Norges Husflidslag 2007.

Kurslærer holder materiell og utstyr. Materialpakke koster kr. 60,- og inneholder stoff, brodergarn og brodernål. Broderiramme kan lånes eller kjøpes. Pris kr. 50,-.

Anne Guri Gunnerød er ansatt i Norges Husflidslag som husflidskonsulent i Akershus. Hun er faglærer i forming og har 16 års undervisningskompetanse fra grunnskole og folkehøgskole samt bred erfaring som kurslærer for voksne og barn/unge. Kurset arrangeres i samarbeid med Norges Husflidslag.

Sang – og klappeleker – en del av vår kulturarv

Kursholder: Marianne Kostøl

Kurs F 73
Fredag 30.10
09.30–11.30

Bhg / SFO /
S.trinn

Kombinasjonen sang og lek er overtatt fra tidligere tiders tradisjonsbærere. De gamle sanglekene er godt egnet som tema om gamle dager ut fra tekstenes innhold og gir samtidig anledning til å utvikle kreativiteten i selv å lage sangleker ut fra hva barn er opptatt av.

En inspirerende og leken kursholder, flittig brukt kunstner av Rikskonsertene, Den Kulturelle Skolesekken og Folkeakademiene. Kjent fra bl.a. «Jordbærputer & Lakrisbåter». Tidligere kursholder på ØL. Aktiv visekunstner, tekstforfatter og komponist med fire CD-utgivelser. Levert bestillingsverk bl.a. til Holmenkollen, OL-94, NM på ski.99, Bajazz Ballettstudio og familieforestillingen til Alf Prøysens 90-års jubileum. Lang farts- tid fra barnehage og skolefritidsordning. Holder konserter og musikkteater for barn og voksne i hele landet.

Få snusen i det!

Kursholder: Eva Nordli Krøger

Kurs F 74
Fredag 30.10
12.30–15.30

Bhg / SFO /
S.trinn

Lek og eksperimentering med farger, former, lyder, bevegelser og ord står sentralt i dette kurset. Utgangspunktet er musikk-eventyret om det nysgjerrige pnnsvinet Petter Snus, som er kjent fra CD og hørespill i NRK. Boka «Få snusen i det» presenteres, og det gis ideer til hvordan barna kan tolke og videreformidle fortellingen gjennom dans, musisering, dramatisering og formingsaktiviteter.

Eva Nordli Krøger er utdannet musiker og musikkpedagog. Hun har i en årrekke arbeidet med musikk- og kulturfag i barnehage, grunnskole, kultuskole og høgskole, og har skrevet mange sanger, oppsetninger og metodeverk for barn. Kurset er i samarbeid med Norsk Noteservice.

TRÅD!

Kursholder: Toril Kunz

Kurs F 75
Fredag 30.10
09.00–12.00

SFO / B.trinn

Kurset tar utgangspunkt i boka TRÅD utgitt av Norges Husflidslag 2008. Boka tar for seg de mest kjente og anvendte tråd og fibertypene og gir en lekende innføring i enkle teknikker og hvordan disse kan brukes. Her er tips og artige modeller for broderi, strikking, hekling, snorer og makramé, metall osv. Boka har målgruppe voksne som jobber med unger 6–13 år. Materialkostnader: kr. 60,– betales til kurslærer. Maks 14 deltakere.

Toril Kunz er utdannet faglærer i forming, tekstil og tegning og har mange års erfaring som kurslærer innen ulike fagområder. Hun har vært forfatter av flere bøker innen broderi, gjenbruk og andre tekstile teknikker. Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

TRÅD!

Kursholder: Toril Kunz

Kurs F 76
Fredag 30.10
13.00–16.00

SFO / B.trinn

Kurset tar utgangspunkt i boka TRÅD utgitt av Norges Husflidslag 2008. Boka tar for seg de mest kjente og anvendte tråd og fibertypene og gir en lekende innføring i enkle teknikker og hvordan disse kan brukes. Her er tips og artige modeller for broderi, strikking, hekling, snorer og makramé, metall osv. Boka har målgruppe voksne som jobber med unger 6–13 år. Materialkostnader: kr. 60,– betales til kurslærer. Maks 14 deltakere

Toril Kunz er utdannet faglærer i forming, tekstil og tegning og har mange års erfaring som kurslærer innen ulike fagområder. Hun har vært forfatter av flere bøker innen broderi, gjenbruk og andre tekstile teknikker. Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Kreativ dans for barn 2–7 år

Kursholder: Janne Lambertsen

Kurs F 77

Fredag 30.10

13.00–16.00

Bhg

Målet med kurset er å gi inspirasjon og ideer til kreative danse aktiviteter i barnehagen. Kreativ dans tar utgangspunkt i Rudolf Labans teorier om dansens elementer. Deltakere trenger ikke ha ferdigheter innen dans. Kurset er praktisk og vi vil utforske enkle, konkrete bevegelses oppgaver innfor områdene kropp, rom, dynamikk, bevegelse og relasjoner.

Janne Lambertsen er førskolelærer og gestaltterapeut med videreutdanning i dans fra Laban Centre of movement and Dance. Hun har undervist i kreativ dans for barn ved Spin Off Dansestudio i Oslo siden 1991 og drevet egen barnehage med fokus på dans og forming. Underviser ved Den Norske Ballett høyskole og Oslo musikk og kulturskole.

Julepyntens symbolikk

Kursholdere: Bjørg Lundeby og Kari Filberg

Kurs F 78

Fredag 30.10

09.00–12.00

Alle

Kurset tar for seg de mest brukte julesymbolene slik vi kjenner dem fra juletreet. Vi lager et par – tre av disse, f.eks. lenker, hjerter, tovede epler, engel, mindre halmarbeider osv. Litt teori knytter vi til det praktiske arbeidet.

Materialer: Materialpakker med 4 forskjellige modeller: kr. 100,- betales til lærer.

Bjørg Lundeby er husflidskonsulent i Østfold. Hun har lang erfaring som kursholder innen en rekke emner. Kari Filberg har vært husflidskonsulent i Vestfold og Østfold og også hun har lang kurslærererfaring. Kurslærerne har forfattet flere bøker innen fagområdet, bl.a «Jul – tradisjoner og forbreidelser» og «Lage jul». Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Trommekurs

Kursholder: Modou Nying

Kurs F 79
Fredag 30.10
13.15–16.00

Alle

Lær å spille afrikansk djembe av erfarne Pa Modou. Fokus er grunnleggende rytmer, teknikk og samspill. Djembe er en tromme som gir en rund god lyd. Man spiller kun med hendene og den kan spilles på sittende på en stol eller ved å sitte oppå den. Alle sanser og hele kroppen tas i bruk for å leke rytmene frem sammen!

Pa Modou har mer enn 30 års erfaring fra hjemlandet Gambia og som trommelærer i Sverige og Norge. Han jobber for tiden som assistent i barnehage og har lang erfaring i å tromme sammen med barn og å lære bort til voksne. Han holder også egne kurs for barnegrupper og voksne på Kampen i Oslo.

Rytmask musikkpedagogikk i praksis

Kursholder: Tone Ophus

Kurs F 80
Fredag 30.10
09.00–12.00

M.trinn 5.–7. /
U.trinn

På dette kurset vil du gjennom praktisk aktivitet få erfaring med hva rytmask musikkpedagogikk er og få idéer til hvordan du kan tilrettelegge for lekbetont rytmask aktivitet i musikkundervisningen. Gjennom sang, spill, klapping, lek og bevegelse vil vi se hvordan pulsfornemmelse, rytmesans og koordineringsevne kan utvikles og styrkes innenfor et sosialt og inkluderende fellesskap. Husk lette klær og innesko!

Tone Ophus er høgskolelektor i musikk ved allmennlærerutdanningen på Høgskolen i Oslo. Hun har lang erfaring som lærer og kursholder i bl.a. grunnskole og lærerutdanning.

Fest uten sukker!

Hvordan begrense sukkerinntaket hos barnehage/skolebarn?

Kursholder: Kjersti Selseth

Kurs F 81
Fredag 30.10
12.00–16.00

Bhg / Skole

Inspirasjonskurs for deg som underviser i mat og helse. Føler du deg ensom som mat og helse lærer? Føler du at du mangler inspirasjon? Vanskelig å finne på noe å lage innenfor de rammene du er gitt? Her er kurset for deg. Vi starter dagen med litt fakta om ungdommens kosthold, deretter lager vi mat sammen. Rettene vi lager er tilpasset en Mat og Helse økt.

Kjersti Selseth er utdannet faglærer i ernæring, helse og miljøfag. Hun jobber for tiden på Opplysningskontoret for Meieriprodukter. Hun besøker høgskoler og har forelesning for mat og helse studentene.

Kreativ musikkundervisning på barnetrinnet

Kursholdere: Morten Sæther og Odd-Magne Bøe

Kurs F 82
Fredag 30.10
12.30–15.30

B.trinn

Kunnskapsløftet gir metodefrihet og kursholderne vil vise eksempler på varierte metoder og arbeidsformer med eksempler fra læreverket Musikkisum. Kurset vil være praktisk med eksempler på klasseaktivitetet og noen oppgaver tilpasset pararbeid og grupper. Kursdeltakerne vil bli kjent med lærestoffet blant annet ved at kursholderne leder og akkompagnerer allsang. De vil også få smakebiter fra dans, komponering og lytting. I tillegg blir det eksempler på hvordan man kan arbeide med dans og bevegelse i forbindelse med musisering og komponering. Kurset arrangeres i samarbeid med Cappelen Damm.

Morten Sæther er førstelektor ved seksjon for musikk ved Dronning Mauds Minne Høgskole i Trondheim. Han har skrevet flere bøker innen musikk og pedagogikk og holdt kurs for ansatte i barnehage og skole. Odd-Magne Bøe er førstelektor ved Høgskolen i Sør-Trøndelag, avdeling for lærer- og tolkeutdanning, hvor han har musikkdidaktikk som hovedområde. Han har i tillegg bred erfaring som musikk lærer i grunnskolen. Begge kursholderne er forfattere av Musikkisum.

Mønsterbygg i 2 og 3 dimensjoner

Kursholdere: POLYANNA – Maria Tindberg og Line With

Kurs F 83
Fredag 30.10
09.30–12.30

SFO / S.trinn
1.–4.

Verkstedkurs med stasjoner der vi arbeider stort og tar rommet i bruk når vi leter etter sammenhengen mellom geometri, kunst og arkitektur. Vi utforsker tesselering, ser på mønstre fra forskjellige kulturer og bygger opp 3-dimensjonale former av flater. Noen av dem kan vi gå inn i! En morsom, annerledes, skapende, nyttig, kreativ, vakker og kunsterisk dag! Kurshefte med tips og inspirasjon blir delt ut.

POLYANNA består av Line With og Maria Tindberg. De har forskjellig bakgrunn, men har funnet sammen gjennom felles interesse for fysiske læremidler, gjerne krysningspunktet mellom Kunst & Design og realfagene. Line With er billedkunstner og produktdesigner. Hun har i mange år hatt virksomhet som glasskunstner og har bachelorgrad fra HiAk. Maria Tindberg er en erfaren pedagog med 23 år i skolen, som lærer, assisterende rektor og pedagogisk veileder i Utdanningsetaten i Oslo. Nå er hun daglig leder av Edu-Nor AS.

Over Brua, hvordan bruke sang og musikk i eventyrfortelling

Kursholder: Truppen og Lillekor

Kurs F 84
Fredag 30.10
12.30–15.30

Bhg / SFO

- Hvordan blir vi ett personale som synger mer?
- Hvordan skal vi få fortalt flere eventyr?
- Hvordan skal vi få tatt i bruk det vi vet vi egentlig kan?

Kort sagt: Er dere en barnehage/SFO som har lyst til å drive mer med musikk og drama, men så stopper det der; – Da trenger dere Truppen og Lillekor!

Truppen og Lillekor består av 4 førskolelærere. Vi tilbyr inspirasjon og nye innfallsvinkler som gjør sang, musikk og eventyr til en naturlig del av hverdagen.

Ønsker du å benytte ufaglærte i lese- og skriveopplæringen ?

En del benytter i dag rene talesynteser i lese- og skriveopplæringen. Disse produktene fokuserer på å lese med ørene og ikke med øynene. Man skyver da bare problemene foran seg, og kan sammenlignes med å benytte ufaglærte til en faglært jobb.

e-Lector er en godt utbygd pedagogisk plattform, og gjør din hverdag enklere og mer effektiv. Tilpasses elevenes individuelle behov. Motivasjonsskapende. Støtter repeterende lesing, lær å lese ved å skrive. Talesyntese på flere språk inkludert, samt unike eTaleboka med 100.000 innleste ord som er markedets mest tydelige bokmål tale. Flere tusen øvelser er inkludert for å gjøre din hverdag mer effektiv. Høyfrekvente ord, lyder, diftonger osv.

Bruk den også i språkundervisning med tale og glosepugging.

Les mer og last ned gratis prøveversjon på vår hjemmeside:

www.e-lector.no

Besøk vår stand, eller delta på kurs F96 på Østlandsk lærerstevne

e-Lector anbefales av Bredtvet, Øverby og Statped Vest kompetansesentra

Kontakt oss:

e-Lector Norway
Fossveien 72, 1405 Langhus

Tel: 95 86 97 97
e-post: salg@e-lector.no
web: www.e-lector.no

Hvordan undervise elever i å forstå fagtekst?

Kursholder: Rune Andreassen

Kurs F 85
Fredag 30.10
09.00–12.00

M.trinn 5.–7.

Vi vet at teknisk leseferdighet og leseflyt er viktig, men ikke tilstrekkelig for å oppnå god forståelse av fagtekst. Når lesing skal være et læringsredskap, bør oppmerksomheten rettes mot å utvikle interesse, forkunnskaper og læringsstrategier. Kurset gir eksempler på hvordan undervisningen kan legges opp for at elevene skal bli engasjerte lesere. Elementer som blir fremhevet er nysgjerrighet, klasseromsdialog, kognitiv modellering og elevsamarbeid. Erfaringer fra norske lærere som har prøvd ut denne type undervisning blir gjennomgått.

R.A. har lang erfaring som lærer på alle trinn i grunnskolen, og har arbeidet som rådgiver i PP-tjenesten, med lese- og skrivevansker som spesialfelt. Har foretatt en feltstudie om leseoppplæring og bruk av lesestrategier på mellomtrinnet og har publisert artikler om leseopplæring og leseforståelse. Er nå ansatt ved Høgskolen i Østfold, Avdeling for lærerutdanning

Skriv! – Utvikling av elevenes skrivekompetanse på ungdomstrinnet

Kursholdere: Kjell Lars Berge, Trine Gedde-Dahl, Anne Kristine Øgreid

Kurs F 86
Fredag 30.10
13.00–15.00

U.trinn

Skriving er en av de grunnleggende ferdighetene som elevene skal arbeide med i alle fag, og som de etter hvert også skal testes i gjennom nasjonale utvalgsprøver. Kurset gir en innføring i ulike teksttyper og skrivemåter som det forventes at elevene skal beherske på grunnskolens ungdomstrinn. I tillegg vil det være fokus på ulike måter å arbeide med tekst og tekstskaping.

Kjell Lars Berge er professor i teskvitenskap ved Institutt for lingvistiske og nordiske studier, UiO. Trine Gedde-Dahl underviser lærerstudenter i norsk ved HiO. Anne Kristine Øgreid er stipendiat på prosjekt om skriving som grunnleggende ferdighet ved HiO. Kurset arrangeres i samarbeid med Gan Aschehoug.

Øyhopping – lesestrategier og leseglede

Kursholdere: Anne Carlsen og Tina Sejling

Kurs F 87
Fredag 30.10
09.30–12.30

M.trinn 5.–7.

Øyhopping er et litteraturformidlingsopplegg med vekt på språklig bevissthet, lesestrategier, metakognisjon, kreativitet og leseglede. Opplegget er utviklet for 3.–7. klasse. Arbeidet med Øyhopping vil i stor grad bidra til å nå mange av kompetansemålene i læreplanen i norsk. På kurset vil opplegget bli presentert sammen med ulike lesestrategier og forslag til strukturerte litterære samtaler.

Tina Sejling: Dansk lærer med fordypning i dansk og med fokus på språk og lesestrategier.

Anne Carlsen: Lærer med fordypning i litteraturformidling og med fokus på leseopplæring og lesestrategier.

Den første lese- og skriveopplæringen

Kursholder: Anne-Lise Gjerdrum

Kurs F 88
Fredag 30.10
09.30–11.30

S.trinn 1.–4.

Kurset tar for seg:

- Ulike innfallsporter i lese- og skriveopplæringen (praktisk del)
- Vokaltrappen
- Mestringsgrupper
- Opplevelsesstoff i bilder, sang og tekster

Anne-Lise Gjerdrums forfatterkarriere spenner over 30 år. Det nye lese- og skriveverket for barnetrinnet, Elle Melle, samler hennes fantastiske univers. Kurset arrangeres i samarbeid med fagbokforlaget.

Aktiv språk og begreps- innlæring for minoritetslever

Kursholdere: Astrid Madsen og Åse Halvorsen

Kurs F 89
Fredag 30.10
13.00–15.00

Skole

Vi ser på metodiske tips i forhold til:

- Den første begynneropplæringen
- Aktiv språk og begrepsinnlæring
- Lese- og skriveopplæring
- Tema- og fagundervisning
- Hva er vanskelig på norsk? Kontrastive beskrivelser
- Språkkartlegging

Åse Halvorsen og Astrid Madsen er begge ansatt ved Mottaksskolen i Kristiansand. De er også forfatterne bak Ord på ord – et nytt digitalt læremiddel i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Kurset arrangeres i samarbeid med fagbokforlaget.

Storyline – leselyst og skriveglede

Kursholdere: Marianne Nitschke og Kristin Jacobsen

Kurs F 90
Fredag 30.10
13.00–15.30

Alle

Presentasjon av ulike storyline basert på litterære tekster og historiske hendelser. Storyline er en metode, hvor elevene gjennom en temafortelling skaper en fiktiv verden. De må være aktive i sin søken etter nye kunnskaper og ferdigheter. Elevene blir kjent med skjønnlitteraturen på en inspirerende måte slik at de selv leser og mestrer egen tekstproduksjon. Historiske storyline er en annerledes innfallsvinkel til historiske hendelser. Storyline tar blant annet i bruk presentasjoner, rollespill, digitale verktøy og konstruksjoner.

Marianne O Nitschke og Kristin Jacobsen er pedagoger på Bekkelaget skole. De har siden 1998 brukt storyline som metode. De holder jevnlig kurs og har vært på ulike Storylinekonferanser i innland og utland.

NorskPluss Ungdom

Kursholder: Marie Aalen

Kurs F 91
Fredag 30.10
09.00–11.00

M.trinn 5.–7. /
U.trinn

NorskPluss Ungdom er et nytt læremiddel tilpasset Læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Ressursen omfatter: Norsk – A1, A2 og B1, matematikk, naturfag, uttaletrening og bildeordbok for svake lesere. Med NorskPluss Ungdom får hver elev en personlig arbeidsbok på Internett i tillegg til tekstbøker og arbeidsbøker for det vanlige klasserommet. Nettersursen åpner for at elevene kan jobbe selvstendig med oppgaver på sitt nivå enten de er integrert i vanlige klasser eller går i egne mottaksklasser.

Marie Aalen har jobbet i mer enn 20 år med norskopplæring for unge og voksne innvandrere og jobber nå som norskredaktør i CyberBook. Kurset arrangeres i samarbeid med CyberBook.

Nå kan du kopiere digitalt

Les mer p www.kopinor.no/skole

Kopinor

Webbasert Språklab – det moderne verktøy for muntlig språktrening.

Kursholdere: Terje Dahl og Anita Listou

Kurs F 92
Fredag 30.10
14.00–15.00

U.trinn

Kurset gir en grundig innføring i bruken av et digitalt verktøy for å trene muntlige delferdigheter. Å trene uttale er viktig for å kunne gjøre seg forstått på et fremmedspråk. God uttale er også med på å heve elevenes følelse av mestring. Web – basert språklab gir en unik mulighet for muntlig trening. Verktøyet egner seg også meget godt for differensiering i undervisningen.

Terje Dahl har de siste årene jobbet med utvikling av ARM Språklab. ARM Linguas web – baserte språklaboratorium er spesielt tilpasset språkundervisningen i skolen. Anita Listou er daglig leder i ARM Lingua. Hun har universitetsutdanning i språk og er levende engasjert i gleden og nytten av å beherske fremmedspråk. Kurset arrangeres i samarbeid med ARM Lingua AS.

Between the lines – Leseforståelse i engelsk for ungdomstrinnet

Kursholdere: Trude Nordmo og Hildegunn Elvestad

Kurs F 93
Fredag 30.10
09.00–12.00

U.trinn

Hvordan skal elever kunne lese vanskelige engelske tekster når de ikke forstår alt som står der? Hvordan kan vi gi elevene redskaper som hjelper dem i møtet med med en ikke-tilrettelagt virkelighet utenfor klasserommet? Dette kurset viser hvordan vi kan gi elevene strategier å bruke når de skal lese, forstå og nytte seg av ulike typer autentiske engelske tekster.

Trude Nordmo og Hildegunn Elvestad er lærere ved Kroken ungdomsskole i Tromsø, og har skrevet boka «Between the Lines – Leseforståelse i engelsk». Kurset arrangeres i samarbeid med GAN Aschehoug.

IKT i engelsk for 5.–7. trinn

Kursholder: Arne Reinertsen

Kurs F 94

Fredag 30.10

10.00–12.00

M.trinn 5.–7.

Bli kjent med Gilbert, vennene hans, familien og katten Helicopter. Gilbert består av hele 80 leksjoner på Internett som enkelt lar seg tilpasse hvilket som helst læremiddel. Gjennom videoklipp, språklab og interaktive oppgaver lærer elevene ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner, uttale, rettskriving og grammatikk. I kurset får du rikelig anledning til å prøve ut Gilbert under veiledning.

Arne Reinertsen har jobbet flere år som engelsklærer ved Toketrud skole i Oslo og er nå ansatt i CyberBook. Kurset arrangeres i samarbeid med Cyberbook.

Hvordan komme i gang med bruken av SMART Board?

Kursholder: Amund Berg

Kurs F 95A
Fredag 30.10
13.00–16.00

Alle

Kurset gir innføring i bruk av interaktiv tavler (Smartboard), Bruk av programvaren Notebook, tilleggsprogramvare og digitale kilder. Vi viser eksempler på hvordan tavlene blir brukt på ulike trinn og i ulike fag i skolen. Gjennomgang av galleri med undervisningsressurser, og digitale verktøy. Fokus på bedre bruk av eksisterende ressurser og introduksjon av nye muligheter og hjelpemidler.

Amund Berg, kursholder på Smartboard, 3 barnsfar fra Sokna. Formidler kunnskap om interaktive tavler med fokus på løsninger og glede og humor. Gårdbruker med allsidig arbeids og undervisningserfaring fra forsvaret, helsevesenet og skole.

Digital kompetanse i grunnleggende lese-, skrive- og regneopplæring

Kursholdere: Vibeke Bjarnø og Tonje Giæver

Kurs F 95B
Fredag 30.10
09.00–12.00

S.trinn

Kurset tar utgangspunkt i målene i LK06 og tar for seg digital kompetanse som forutsetning for de andre grunnleggende ferdighetene. Gjennomgang av eksempler og praktiske tips på hvordan digitale verktøy kan være hjelpemidler i din undervisning og elevenes læring. Kurset forutsetter aktivitet fra deltakerne på PC og digital tavle. Kurset baserer seg på boka DidIK-Tikk. Digital kompetanse i praktisk undervisning.

Kursholderne er forfattere av boka og har lang erfaring som lærere i digital kompetanse på lærerutdanningen ved Høgskolen i Oslo og fra flere prosjekter i skoleverket.

e-Lector – Les lettere, les raskere, få leselyst!

Kursholder: David DeBono

Kurs F 96
Fredag 30.10
09.00–12.00

Skolen

Ønsker dere å kunne tilby et seriøst pedagogisk opplegg for lese- og skrivetrening, og ikke kun en et hjelpemiddel med talesyntese? e-Lector er et leseverktøy som fremmer lesing av tekster. Programmet kan bl.a. hjelpe elever å knekke lesekoden. Det følger med et stort testarkiv med lesetekster og øvelser på bokmål og nynorsk. Testing utført av spesialpedagoger viser at e-Lector hjelper personer med lesevansker å lese lettere, raskere, samt gjøre lesingen mer lystbetont.

David De Bono, Daglig leder i e-Lector. Bakgrunn fra prosjektledelse, programvareutvikling, brukerstøtte og undervisning. Bred erfaring med innføring av databaserte hjelpemidler. Erfaren kursholder. Kurset arrangeres i samarbeid med e-lector Norway.

Vi leker med IKT i Hvalsmoen barnehage!

Kursholder: Irina Hansen

Kurs F 97
Fredag 30.10
14.00–16.00

Bhg / S.trinn
1.–4. / Ledere

«Teknologi påvirker miljø og mennesker, og en del av livet vårt. Teknologi påvirker hvordan barn lever, leker og lærer. Hittil har bruk av IKT sammen med barn som regel vært oversett i barnehagen. Kurset handler om hvordan å komme i gang, hvordan tørre, utforske og la barna være med.

Irina er utdannet førskolelærer fra Russland (Murmansk). Hun har tatt videreutdanning i Norge: flerkulturelt arbeid i barnehage og skole, grunnleggende Lese/Skrive/Matteopplæring. Hun har 22 års erfaring som førskolelærer, styrer og kursholder.

Godt igang med IKT – bli motivert og inspirert

Kursholdere: Vigdis Parkins og Tony Parkins

Kurs F 98A
Fredag 30.10
09.30–11.00

Alle

Enkel IKT NUF viser hvordan 2Simple-programmene kan brukes til å bygge barnas verdier og tro på sin egen læreevne. Barna får oppleve IKT som gøy og oppbyggende, noe som hjelper dem danne positive verdier i forhold til læreprosessen som helhet. Demonstrasjon av programmet «Fortelling» hvor barna kan lage en levende fortelling, – Animasjon? hvor de kan lage en film, «2Do IT Yourself» barna kan lage sine egne og personlige interactive resurser, aktiviteter, spill, puslespill og spørrekonkurranser, «2Paint» hvor barna kan boltre seg med tegning, maling og bilder og «Maths City 2» med matematikk i hverdagen for de aller minste.

Tony Parkins: Tony har mange års erfaring og interesse for læring og utdannings spørsmål og var «school governor» på Wembley Manor – en modellskole i England i fem år. Han har arbeidet som engelsklærer her i Norge og har medvirket til å utvikle kurs for lærere som «Teachers Toolbox». Han har utdanning som NLP Master Practitioner fra England. Vigdis Parkins har sin bakgrunn som lærer og har de siste årene gjennom Enkel IKT NUF holdt utallige IKT-kurs for skole og barnehage. Kurset arrangeres i samarbeid med Enkel IKT NUF.

Naturfag tilpasset kunnskapsløftets IKT!

Kursholder: Bernt Pedersen

Kurs F 98B
Fredag 30.10
09.00–12.00

M.trinn 5.–7. /
U.trinn / Ledere

Presentasjon av norske nettbaserte verktøy inne kjemi, fysikk og biologi der elevene kan undersøke grunnleggende naturfaglige elementer ved å simulere og eksperimentere med modeller. Utforsk bla. atomteori, det periodiske system, kjemiske reaksjoner, radioaktivitet, elektrisitet, lyd, lys og balansen i økosystemet. Programmet inneholder eksempler, aktiviteter og arbeidsark. I pakken ligger det også egne presentasjoner og interaktive modeller som kan videreutvikles i MultiMedia Lab.

Bernt Pedersen er utdannet Cand.real og lektor. Daglig leder i Mikrodaisy AS. Gründerpersonlighet med 20-års undervisningserfaring fra ungdomstrinnet og forfatter av flere lærebøker innen data og naturfag.

Komplett og universelt og lese- og skrive treningsprogram!

Kursholder: Stig E. Kvalheim Rambø

Kurs F 99
Fredag 30.10
09.00–12.00

Alle

TextPilot er et komplett verktøy innen lese- og skrive trening. Alle nødvendige verktøyene samlet i ett program som er lett å lære og enkelt å bruke. TextPilot hjelper deg i Word, Outlook, Internet Explorer, It's Learning og på norsk og engelsk. TextPilot's pedagogiske tilnærming skaper trygghet og motivasjon ved å gi deg bedre flyt når du arbeider. Det lærer og tilpasser seg din skrivestil og dine arbeidsvaner.

Stig E. Kvalheim Rambø er utdannet adjunkt. Hos Mikrodaisy har han hovedfokus på hjelpemidler til personer med lese- og skrivevansker. Dreven kursholder ovenfor utdanningsinstitusjoner over hele landet. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikrodaisy AS.

Tankekart som læringsstrategi ved hjelp av Kidspiration og Inspiration

Kursholder: Stig E. Kvalheim Rambø

Kurs F 100
Fredag 30.10
13.00–16.00

Alle

Kurset gir en innføring i Kidspiration og Inspiration som er programvare for å lage interaktive tankekart. Ved hjelp av dem kan elevene organisere sine ideer, få struktur på tankene og bli mer kreative. Kidspiration utvikler grunnleggende ferdigheter innen skrivning, matematikk, lesing og ikt. Programmene er enkle å bruke og hjelper elevene med å formulere seg visuelt.

Stig E. Kvalheim Rambø er utdannet adjunkt. Hos Mikrodaisy har han hovedfokus på hjelpemidler til personer med lese- og skrivevansker. Dreven kursholder ovenfor utdanningsinstitusjoner over hele landet. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikrodaisy AS.

IKT som støttende verktøy i lese- og skriveprosessen

Kursholder: Unni Skumsrud

Kurs F 101
Fredag 30.10
12.30–15.30

B.trinn

Kurset tar for seg noen skriveverktøy som hjelper elevene til å lese tekster og lage gode produkter. Vi jobber med digitale tekster og produserer egen tekster i forskjellige sjangrer. Vi benytter Mikroverkstedets programvare CD-ORD, Lesehuset, Boka som snakker og Tegneserien. Dette er pedagogiske programmer som sammen med talesynteser kan bedre elevenes skriveferdighet og deres innholdsforståelse i fag.

Unni Skumsrud er pedagogisk konsulent i Mikroverkstedet. Hun har jobbet mange år som lærer og kursholder. Kurset blir arrangert i samarbeid med forlaget Mikroverkstedet.

Mattelek!

der lek og læring er gøy

– et matematikkverktøy for barnehage og småskole

Læringsverkstedet tilbyr et egenutviklet pedagogisk verktøy i matematikk basert på rammeplanen for barnehagen. Mattelek vektlegger at barna er aktivt deltagende og at lek og læring er gøy.

Kurs i Mattelek

Hvordan engasjere barn til å leke med matematikk

Mattelek-kurset er et meget populært kurs som har fått utelukkende positive tilbakemeldinger fra flere tusen deltakere de siste årene.

Kurset er svært aktivt lagt opp, og har mye spennende materiell.

Her får deltagerne konkrete ideer til hvordan de kan engasjere barn til å leke med matematikk. Forfatter & kursholder

Randi Sundby er lektor i spesialpedagogikk og grunnlegger

av Læringsverkstedet. Hun er en særdeles engasjert og energisk

kursholder og har lang erfaring i arbeid med barn. Vi holder storkurs for hele bydeler/kommuner, og tilpassede kurs direkte i barnehagene.

“Alle var begeistret over kurset. Vi hadde snakket om at vi burde være mer konkrete på nettopp dette fagområdet, og kurset fikk oss til å ville gjennomføre planene vi hadde. Vi lekte oss gjennom matematiske aktiviteter og lot oss begeistre.”

Pedagogisk leder Nina Stensrud etter storkurs på Hamar for 1000 ansatte.

Mattelekpakken er et pedagogisk, matematisk verktøy. Det er tilpasset rammeplanen og inneholder et idèhefte samt en stor og innholdsrik materiellpakke:

Idèheftet består av mer enn 150 praktiske oppgaver med ulik vanskelighetsgrad og har flotte illustrasjoner til hver oppgave.

Materiellpakken er satt sammen av håndplukkede gjenstander som kan brukes i flere oppgaver. Samtlige oppgaver i heftet kan utføres med materialet som finnes i pakken.

Bestilling: www.laringsverkstedet.no • tlf 41 53 96 89

Jessheim Storsenter, Storgata 6, 2050 Jessheim • Tlf 63 97 79 92

Universell Matematikk

Kursholder: Janicke B. Cederkvist

Kurs F 102
Fredag 30.10
09.30–11.30

U.trinn

Trenger du et verktøy som gjør det enkelt å illustrere matematiske emner for dine elever? Universell Matematikk er et kraftfullt verktøy med over tusen interaktive sider som inneholder illustrasjoner, animasjoner, filmer, 3D-modeller og selvrettende oppgaver. Lærerversjonen brukes for gjennomgang på hvite tavler eller med projektor, mens elevversjonen gir eleven en personlig arbeidsbok på nettet for selvstudium og oppgavetrening. Innholdet dekker kompetansemålene i Kunnskapsløftet etter 10. trinn.

Jannicke B. Cederkvist er redaktør i realfag hos CyberBook. Kurset arrangeres i samarbeid med CyberBook.

Emnebasert matematikkundervisning

Kursholder: Annette Sandanger Christensen

Kurs F 103
Fredag 30.10
10.00–12.00

U.trinn

Er du lei av å ikke få forklart elevene sammenhengene i matematikk, av å haste fra emne til emne og ikke kunne fordype deg i en ting? Ønsker du at elevene dine skal forstå, ha ferdigheter og kunne anvende matematikken i dagliglivet? Da er dette kurset noe for deg. Dette kurset har fokus på emnebasert undervisning med konkrete eksempler fra undervisningen.

Annette Sandanger Christensen er forfatteren bak det emnebaserte læreverket KodeX. Hun er faglærer i matematikk og resursperson ved Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen. Kurset arrangeres i samarbeid med fagbokforlaget.

En, to, støvel og sko – matematikk og de minste i barnehagen

Kursholder: Else Havnevik Devold

Kurs F 104
Fredag 30.10
13.00–15.00

Bhg

Også de aller yngste barna er opptatt av matematiske aktiviteter. Kurset vil handle om:

- Hvordan lære matematikk
- Problemøsning, resonnering og matematisk språk når barna er under 3 år
- Hvordan legge til rette for en tidlig og god stimulering

Mange praktiske ideer til matematiske aktiviteter som passer for de yngste i barnehagen.

Else Havnevik Devold er utdannet førskolelærer med hovedfag i barnehagepedagogikk og videreutdanning i grunnleggende matematikkopplæring. Hun har skrevet boken «Fem, seks – det kommer en heks» om praktisk matematikk i barnehagen og holder mange kurs for barnehagepersonale.

MUS – MatematikkUtviklingsSkjema

Kursholdere: Katrine Hagen og Merethe Anker-Nilssen

Kurs F 105
Fredag 30.10
13.00–16.00

B.trinn

Kravet om dokumentasjon er stort i dagens skole, og lærere trenger gode verktøy og metoder for å kunne gjøre dette. Dette kurset presenterer generelle hovedtrekk i elevers kunnskapsutvikling og viser hvordan observasjonsverktøyet MUS gjør det enklere å få oversikt over og følge opp elevers utvikling i matematikk. Verktøyet er også til god hjelp i elevsamtaler og foreldresamarbeid.

Merethe er utdannet lektor med hovedfag i matematikkdiridaktikk, og har erfaring fra forskning og lærerutdanning, som inspektør i skolen og kursholder. Katrine er utdannet prosjektleder og allmenlærer med videreutdanning i matematikk, og har erfaring som kontaktlærer på barnetrinnet. Kurset arrangeres i samarbeid med Aschehoug Undervisning.

Spill og lek med matematikk på ungdomstrinnet

Kursholder: Skage Hansen

Kurs F 106
Fredag 30.10
13.00–15.00

U.trinn

Hvordan motivere elever på ungdomstrinnet i matematikk? Gjennom å ta utgangspunkt i spill og lek regelmessig i matematikktimene, blir flere elever engasjert i faget. De opplever mestring og fremgang og lærer av hverandre. Aktivitetene er varierte, men felles for dem er at de tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet. Kursdeltagerne vil få en presentasjon av utvalgt av aktiviteter som kursholder benytter seg av i sin hverdag som matematikklærer. Blant annet vil de bli kurset i et IKT verktøy som trener elevene i brøkgregning.

Skage Hansen er utdannet siviløkonom, har PPU fra Høgskolen i Buskerud og har tatt matematikk ved universitet og høgskole. Han har utviklet matematikkspillene getSmart og er lærer ved Engebråten skole i Oslo.

MIO – Matematikken – Individet – Omgivelsene

Kursholder: Kathrine Reine

Kurs F 107
Fredag 30.10
09.30–11.30

Bhg

Kurset gir praktiske ideer og tips til hvordan barnehagen kan tilrettelegge for gode matematikkopplevelser for alle gjennom lek, eksperimenter og dagligdagse gjøremål. Vi setter fokus på hva matematikk for små barn egentlig er, og ser nærmere på når, hvor og hvordan barnehagens hverdagsaktiviteter er matematiske. Med utgangspunkt i observasjonsmateriellet MIO viser vi hvordan barnehagen kan forenkle arbeidet med matematikk i forhold til Rammeplanen.

Kathrine Reine er utdannet innen psykologi og pedagogikk ved UiO. Hun har erfaring som lærer, pedagogisk konsulent og coach og har deltatt i utviklingen av kurskonseptet til MIO. Kurset arrangeres i samarbeid med Aschehoug Undervisning.

Mattelek – aktiv begrepsopplæring

Kursholder: Randi Lauvland Sundby

Kurs F 108
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg

Mattelek er et svært aktivt kurs der deltakerne er med og leker matematikk. Kurset gir en rekke praktiske ideer og tips om hvordan engasjere barn i å leke matematikk med alle sansene. Med mange spennende virkemidler og materiell får deltakerne en modell for hvordan engasjere barna i arbeidet med matematikk i barnehagen. Konseptet bygger på fagområdene definert i den nye rammeplanen for barnehager.

Randi L. Sundby er lektor i spes. ped., grunnlegger av Læringsverkstedet og ofte benyttet kursholder for barnehager/småtrinn innen temaet lek og læring. Hun er forfatter av mattelek, en praktisk idebok til barnehage/1. og 2 trinn. Kurset arrangeres i samarbeid med Læringsverkstedet.

Fysikkeksperimenter for de minste

Kursholdere: Carl Angell og Ellen Karoline Henriksen

Kurs F 109
Fredag 30.10
12.30–15.30

Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.

Kurset presenterer utstyr og oppskrifter på om lag 40 ulike fysikkforsøk som passer for barnehager og småskoletrinn. Eksperimentene kan gjøres med enkelt utstyr som er lett å få tak i. Kurset består av en kort introduksjon, god tid for deltakerne til selv å gjøre eksperimenter, og en kort oppsummering til slutt.

Carl Angell og Ellen K. Henriksen driver Skolelaboratoriet ved Fysisk institutt, UiO. De har lang erfaring i så vel «morofysikkforestillinger» som fagdidaktiske kurs for lærere på ulike skoletrinn.

Nysgjerrigper – forskerspiren i praksis

Kursholder: Tuva Bjørkvold

Kurs F 110
Fredag 30.10
09.00–11.00

B.trinn

Nysgjerrigper er forskerspiren i praksis. Kurset tar sikte på å gi tips og inspirasjon til å gjennomføre vitenskaplig prosjektarbeid i barneskolen. Nysgjerrigpermetoden blir demonstrert med eksempler fra prosjekter kursholderen selv har gjennomført med klasser i grunnskolen.

Tuva Bjørkvold er lærer ved Eiksmarka skole. Hun jobber som ressurslærer for Nysgjerrigper. Hun bruker forskning i sin undervisning. Bjørkvold har skrevet boka «Boller og brøk» og «Zeppe-lin 7».

Grunnleggende ferdigheter i naturfag

Kursholder: Wenche Erlien

Kurs F 111
Fredag 30.10
13.00–15.30

Skole

I naturfag har begreper og fagord en stor plass. I kurset ser vi på hvordan fokus på lesing, skriving, muntlige ferdigheter og bruk av digitale verktøy kan gi en merverdi til naturfaget. Vi ser også på hvordan bruk av digitale verktøy henger sammen med lesing, skriving og informasjonsbehandling. Kurset er bygget opp rundt konkrete aktiviteter som kan brukes på barnetrinn og ungdomstrinn.

Wenche Erlien er universitetslektor ved Naturfagsenteret. Hun er prosjektleder for naturfag.no og programutvikler på viten.no.

Hvor blir det av, alt sammen?

Om kildesortering og gjenvinning i et miljøperspektiv

Kursholder: Jorun Gulbrandsen

Kurs F 112
Fredag 30.10
09.00–12.00

Alle

Hva skjer med det du kaster? Blir virkelig hermetikkboksen, syltetøyglasset, mobiltelefonen, fjernsynet, melkekartongen, avisene, bananskallet og plastflaska noe nytt? Hvordan, i så fall? Hjelper det å kildesortere og gjenvinne i det store klimaperspektivet? Deltakerne får gratis hefter og lærerveiledning for barnehage/småskole, for 4. trinn og for ungdomsskolen på bokmål eller nynorsk. De er utgitt av LOOP, se www.loop.no. Det blir vist film.

Jorun Gulbrandsen har arbeidet som lærer i mange år, er lærebokforfatter og en erfaren kursholder. Det siste året har hun skrevet bøker til «Damms leseunivers» og skoleheftene til LOOP om kildesortering og gjenvinning.

Lek og lær i friluft

Kursholdere: Hege Melby og Ragnhild Leirset

Kurs F 113
Fredag 30.10
13.00–16.00

SFO / B.trinn

Uteskole er også skole! Positive naturopplevelser og variert fysisk aktivitet er bra for barns utvikling. Det vil være med å hjelpe dem å nå kompetansemålene innen mange fag og øve opp de grunnleggende ferdighetene. Lærerstoffet i de første årene skal være mest mulig tverrfaglig. Hvis det legges vekt på daglig fysisk aktivitet for elevene, vil opplegg i naturen kunne være en integrert del av mange fag i skolen. Det blir lagt vekt på sansemotorisk stimulering og fysisk aktivitet. Aktivitetene som blir gjennomgått berører følgende fag: natur og miljø, norsk, matematikk, kunst og håndverk, kroppsøving, mat og helse. Kurset avholdes ute i Slottsparken uansett vær, og deltakerne må ha på seg gode, varme klær og sko!

Hege Melby, drevet med uteskole i 15 år. Utdanning innen skog og skogbruk, og har praktisk pedagogisk utdanning. Ansatt i Skogselskapet i Buskerud. Ragnhild Leirset, utdannet fra UMB innen naturforvaltning. Ansatt i Drammen og Oplands turistforening der hun arbeider med å få barn, ungdom og voksne ut i friluft. Kurset arrangeres i samarbeid med Skogselskapet Buskerud.

Læring i friluft – tips til uteskoleaktiviteter

Kursholder: Nicolay Moe

Kurs F 114
Fredag 30.10
09.00–11.30

Skole

På kurset får deltakerne gjennom en praktisk tilnærming ideer og tips til utendørsaktiviteter i matematikk, naturfag og norsk med utgangspunkt i læreplanens kunnskapsmål. Bruk av naturen som læringsarena gir andre muligheter enn tradisjonell klasseromsundervisning. Blant annet gir det elevene i større grad mulighet til å bruke alle sine sanser i læringen. Læringen vil også bygge på konkrete erfaringer av virkeligheten. Friluftsrådenes idepermer Læring i friluft og Fritid i friluft, vil bli presentert på kurset. Kurset gjennomføres utendørs uansett vær. Oppmøte ved Sognsvann t-banestasjon.

Nicolay Moe er naturveileder med utdanning fra Norges idrettshøgskole og har seks års erfaring som kursholder. Oslofjordens Friluftsråd arbeider for mer og bedre uteundervisning i skole, SFO og barnehager langs Oslofjorden. Hvert år har vi over 3500 barn og 800 pedagoger på kurs og aktivitetsdager. Kurset arrangeres av Oslofjordens friluftsråd og informasjon om virksomheten finner du på www.oslofjorden.org. Kurset arrangeres i samarbeid med Oslofjordens Friluftsråd.

Læring i friluft – grunnleggende friluftslivskunnskaper

Kursholder: Nicolay Moe

Kurs F 115
Fredag 30.10
12.30–15.00

Bhg / Skole

Et praktisk kurs i grunnleggende friluftslivskunnskaper som båltenning, oppsett av gapahuk, bruk av kokeapparater og matlaging i friluft. I tillegg holder vi noen morsomme leker som kan kobles opp mot læringsmålene i Kunnskapsløftet. Kurset vil være aktuelt for alle som jobber utendørs med barn. Deltakerne må ha med tallerken, kopp og bestikk. Friluftsrådenes idepermer, Læring i friluft og Fritid i friluft, vil bli presentert på kurset. Kurset gjennomføres utendørs uansett vær. Oppmøte ved Sognsvann t-banestasjon.

Nicolay Moe er naturveileder med utdanning fra Norges idrettshøgskole og har seks års erfaring som kursholder. Oslofjordens Friluftsråd arbeider for mer og bedre uteundervisning i skole, SFO og barnehager. Hvert år har vi over 3500 barn og 800 pedagoger på kurs eller aktivitetsdager. Dette kurset arrangeres av Oslofjordens Friluftsråd. Informasjon om virksomheten finnes på: www.oslofjorden.org. Kurset arrangeres i samarbeid med Oslofjordens Friluftsråd.

Naturen som leke og utviklingsarena

Kursholder: Lars Maanum

Kurs F 116
Fredag 30.10
13.00–16.00

Bhg

Hvordan kan vi med helhetlig læringssyn arbeide ute, både med å fremme glede over naturopplevelser, gi barn mestringsopplevelser på mange plan, utvikle sosial kompetanse og høyne vår og barnas miljøbevissthet? Hvordan kan vi ivareta de minste barnas behov i arbeidet med natur og naturopplevelser? Et bedre uteliv handler ikke bare om å bli glad i naturen! Barn i dag beveger seg for lite, er for stillesittende, og er alt for mye inne!

Lars Maanum er førskolelærer og inspirator. Han har over 35 års erfaring fra arbeid med barn i natur, 22 år som styrer i Steinbråten naturbarnehage og 5 år fra Vangen skistue og Leirskole. Nå enhetsleder i Rudene enhet. Han har ledet 3 LUA arbeider med støtte fra Fylkesmannen bl.a Ta vare på opplevelsen (1990), Barnehagen som arbeidsplass for menn (1991), og Sol ute sol inne – utvikling av sosial kompetanse – mellom bakkar og berg. (2001). Lars Maanum er kjent som en inspirerende kursholder og turlleder. Han har vært pådriver for å få barn og voksne i norske barnehager mer ut i naturen og naturlige lekeområder.

Hva har kroppskontaktblokkering med læring å gjøre?

Kursholdere: Sabine Berndt og Ute Imhof

Kurs F 117
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg

Et vanskelig samspill hos barn kan ha ulike årsaker. En hyppig årsak kan være en kroppskontaktblokkering /vegtring En forstyrret relasjonsevne kan stå i veien for å nå sine mål i alle livets områder, for eksempel lærevansker, sosial kompetanse og i forhold til relasjon/ tilknytning til andre. På seminaret skal det vektlegges å oppdage barn med problemer i relasjonsdannelse/tilknytting. Det skjer gjennom bevisstgjøring av det som vanligvis forløper ubevisst i samspill med hverandre. Det gis innblikk i det terapeutiske arbeidet med kroppsrelatert interaksjonsterapi (KIT).

Sabine Berndt er bl.a. psykoterapeut og lærer i intraActplus-konsept. Hun holder foredrag over hele Tyskland og internasjonalt. Har eget institutt i Hamburg. Ute Imhof er spesialist i barnefysioterapi med 20 års erfaring fra arbeid på sykehus og har siden 2006 jobber i eget institutt. Hun holder kurs for andre fysioterapeuter også i nordiske land.

ADHD,Tourette syndrom, tvangstilstander og Asberger syndrom

Kursholder: Jørgen Diderichsen

Kurs F 118
Fredag 30.10
09.00–11.00

Alle

Ca 10% av alle barn i barne-og ungdomsskole sliter med kombinasjonen av kognitive og adferdsmessige forstyrrelser med grunnlag i en nevrobiologisk/nevropsykiatrisk forstyrrelse. Motoriske vansker er ofte en del av bildet. Forelesningen vil omhandle en oppdatert oversikt over utredning og behandlingsprinsipper med vekt på de biomedesinske aspekter

Jørgen Diderichsen er barnelege med nevropediatrik/barnenevrotisk og barnepsykiatrisk tilleggsutdanning. Han jobbet tidligere på bl.a. Barneklubben, Haukeland sykehus og mange år ved Ullevål sykehus, seksjonen barnenevrologi og habilitering. Han har drevet konsulentvirksomhet i barnepsykiatrien. Han har vært overlege ved FRAMBU, nasjonalt senter for sjeldne sykdommer og funksjonshemninger.

Aktivitetsskolen – allidrett for alle

Kursholder: Bjørnar Holsæter

Kurs F 119
Fredag 30.10
13.00–16.00

SFO

Med midler fra Kunnskapsdepartementet og NIF har Furuset IF og SFOene i Bydel Alna startet opp prosjektet Allidrett For Alle i Aktivitetsskolen/SFO. Målet er å øke kompetansen til de ansatte i Aktivitetsskolen/SFO, og få barn til å være fysisk aktive i minst 30 minutter hver dag. Bjørnar er koordinator for prosjektet.

Bjørnar Holsæter har jobbet i SFO i 11 år. Han er Idrettskoordinator for prosjektet Allidrett For alle, et samarbeid prosjekt mellom Furuset Allidrett IF og SFOene i Bydel Alna. Bjørnar kombinerer stillingen som leder på Jeriko Aktivitetesskole. Han er meget opptatt av at barna skal være fysisk aktive, og jobber kontinuerlig med heve utemiljøet i nærområde til barna slik at barna blir stimulert til å være fysisk aktive både tilrettelagt og i den frie leken.

Barn og kosthold – praktiske tips om sunt kosthold

Kursholder: Ellen Hovland

Kurs F 120
Fredag 30.10
13.30–15.30

**Bhg / SFO /
B.trinn**

Vi hører stadig at det er viktig at barn spiser sunt. Både for å vokse, holde seg friske og legge grunnlaget for god helse senere i livet. Men rådene spriker i alle retninger. Hva er egentlig best for barna? Er yoghurt den verste sukkerkilden for barn? Hvor ille er egentlig sjokoladepålegg? Kurset vil inneholde svarene på dette og mange andre praktiske tips.

Ellen Hovland er utdannet klinisk ernæringsfysiolog, med hovedfag i barns kosthold. For tiden jobber hun ved Opplysningskontoret for Meieriprodukter.

Skrivedans

Kursholder: Karin Lystad

Kurs F 121
Fredag 30.10
09.30–12.30

Bhg / S.trinn
1.–4.

Skrivedans er en skriftmetode som er utviklet av Ragnhild Ous-soren-Voors fra Nederland i begynnelsen av 90 årene. Materialet består av 9 temaer. Hvert tema bearbejdes først med grov-motoriske bevegelser i luften, deretter de samme bevegelsene på papiret eller tavla til samme musikken. Målet er å gå fra frie linjer til konkrete linjer. Skrivedans er et samspill mellom lek, musikk og bevegelse.

Karin Lystad er ergoterapeut i Nordstrand bydel i Oslo for barn og unge. Hun har arbeidet 27 år som ergoterapeut og har de siste 12 årene arbeidet med barn med spesielle behov. Hun har brukt skrivedans metoden i 8 år i barnehage og skoler.

Kroppen i lek og læring- sirkus i barnehage og skole

Kursholdere: Heid Osnes og Maybritt Jensen

Kurs F 122
Fredag 30.10
09.00–12.00

Alle

Vi ønsker å rette fokus på sirkus som tema for tverrfaglig under-visning og prosjekt/temaarbeid. Gjennom ulike sirkusdisipliner som balanseøvelser, pyramidebygging, klovning og sjonglering vil vi vise enkle øvelser som vil kunne gi alle barn mestrings-opplevelser. Samtidig vil vi problematisere fenomenet sirkus utfra påstanden; sirkus passer for alle. Ta med klær du kan be-vege deg i.

Heid Osnes er lærer i fys.fos førskoleutdanningen på HIO. Hovedfag fra NIH med fokus på utviklingshemmede. Hun er opptatt av den kroppslige leken med vekt på utprøving og eksprementering med egen kropp. Kroppsbevissthet og mestrings-opplevelser står sentralt i valg av metodikk. Maybritt Jensen er lærer i dram på HIO. Hovedfag i teatervitenskap fra UIO med hovedoppgave i gjøglerkulturen fra middelalderen og frem til idag. Underviser i tema klovning og sirkus. Begge har undervist sammen innen sirkus. Høsten 2009 kommen bok om pedago-gikk bruk av sirkus i barnehage og skole.

Idékurs trampett

Kursholder: Lars Gunnar Risa

Kurs F 123
Fredag 30.10
13.00–16.00

M.trinn 5.–7. /
U.trinn

Kurset gir tips til morsom og trygg bruk av trampett i skolen. Man får en innføring i ulike grunnhopp, metodikk, og sikring ved ulike hopp. I kurset lærer man også å bruke trampett uten tilløp, men med nedhopp fra kasse, noe som gir mindre fare for skader. Deltakerne må stille i aktivitetstøy.

Lars Gunnar Risa har høy kompetanse og lang erfaring som trener i troppsgymnastikk der trampett er et av apparatene. Kurset arrangeres i samarbeid med Norges Gymnastikk og Turnforbund.

Drømmen om det gode – redskaper for å skape trivsel og ro i skolen

Kursholder: Anne Sælebakke

Kurs F 124
Fredag 30.10
09.00–12.00

Alle

Velvære og ro er et godt fundament for læring og utvikling. Hvordan skape mer av dette i norske skoler og barnehager? Det svenske prosjektet «Drømmen om det gode» har lang erfaring med å implimentere og forske på redskaper som fremmer disse faktorene. Gjennom å trene tilstedeværelse på ulike måter, i stillhet, i langsomme bevegelser, i vennlig berøring og gjennom livssamtaler, bedre læringsmiljø og trivsel både hos barn og voksne. Konfliktnivået går ned og relasjonskompetansen hos den enkelte styrkes. Redskapene er lette å lære og lette å gjøre. Se www.dreamofthegood.org

Anne Sælebakke er lærer, fysioterapeut og kommunikolog. Til daglig jobber hun med undervisning, veiledning og terapi og med å implimentere redskapene fra «Drømmen om det gode» Våren 2008 gjennomførte hun pilotprosjektet «Barn og unge i balanse» ved Drøbak Montessoriskole. Se www.anneselebakke.no

Maur i Rumpa – originalen

Kursholder: Annikken Melgaard Thinn

Kurs F 125
Fredag 30.10
09.00–12.00

Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.

En innføring i bruk av musikk og rytme i treningen med barn. Fokus på høy aktivitet og lek. Kurset er smekkkfullt av kreative ideer med enkle virkemidler, sangleker og historier fortalt med hjelp av sang, rytme og aktivitet. Målgruppe: Alle som trener barn i alderen 2–8 år med «maur i rompa»! Deltakerne må stille i aktivitetstøy.

Anniken Mellegaard Thinn brenner for barneidretten og er full av tips og ideer til hvordan den kan gjøres enda mer gøy og spennende. Anniken har vært med på utviklingen av både konsepter og trenerutdanning for barneaktivitetene i Norges Gymnastikk og Turnforbund (NGTF). Kurset arrangeres i samarbeid med NGTF.

Lørdag 31.10

SamlingsGrenser og medvirkning på en gang – går det an da?

Kursholder: Lise Barsøe

**Kurs L 1
Lørdag 31.10
12.30–15.30**

**Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.**

Dette kurset handler om hvordan vi både legger til rette for barns medvirkning og også er tydelige på hvilke rammer og regler som må gjelde for at barnehage/SFO/skole skal være gode og utviklende steder å være for alle. Både hva som er viktig å vite og hva som er viktig å gjøre er tema for kurset.

Lise Barsøe er utdannet lærer med mastergrad i pedagogikk. Hun har i mange år holdt kurs for ansatte i skoler og barnehager over hele landet og er kjent for en levende og praksisnær formidlingsform.

Øyeblikkets pedagogikk – et møte mellom dagens barn og gårsdagens voksne

Kursholdere: Tone Marit Bjøreng og Merete Bratberg

**Kurs L 2
Lørdag 31.10
09.00–13.00**

**Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.**

Etter en kort innledning deler vi erfaringer og tanker fra arbeid med barn i barnehage, skole og SFO. Deretter vil deltakerne erfare enkle øvelser, som kan hjelpe barns tilstedeværelse og konsentrasjon.

Merete Bratberg har erfaring fra Steinerskole, hvor hun har vært engasjert i undervisning og hatt ansvar for SFO-tilbud. Tone Mari Bjøreng har mange års praksis fra barnehage, skole, som kursholder og undervist i drama ved HiT.

Hvem bestemmer?!

Kursholder: Bente Borrebæk

Kurs L 3
Lørdag 31.10
12.30–15.30

M.trinn 5.–7. /
U.trinn

Hvordan begeistre og engasjere elevene for skolehverdagen? Hvordan involvere elevene og få elevene til å ta ansvar faglig og sosialt? På kurset vil det bli gitt konkrete eksempler på hvordan jobbe med: Elevråd, læreplan i elevrådsarbeid, elevkonferanse, faggrupper, relasjonsbygging og samhandling.

Bente Borrebæk er skoleleder i Osloskolen. Hun har vært 5 år som assisterende rektor ved Lambertseter skole og nå på 6. året som rektor på Lofsrud ungdomsskole. Skolen vant prisen for beste Elevråd i 2007. Hun sitter i flere referansegrupper og deltar i mange pilotprosjekter i regi av Utdanningsetaten i Oslo. Hun har master i skoleledelse fra BI og kurs i coaching.

Storyline som pedagogisk tverrfaglig metode i barnehagen

Kursholdere: May Edel Bratås og Lisbeth Aarseth

Kurs L 4
Lørdag 31.10
13.00–15.00

Bhg

Kurset er presentasjon av Storyline som en tverrfaglig pedagogisk metode. Storyline startet i Skottland av Steve Bell og er blitt en verdensomfattende metode. Den kom til Norge i 1997. Storyline bruker fortelling på en annen måte, fortellingen er en «rød tråd» og barna er med på å eie fortellingen. Barna er i fokus og de fanger hverandres interesser. Det vil bli gitt eksempler på storylinefortellinger fra barnehagen.

May Edel Bratås er pedagogisk leder i Etterstad barnehage. Hun har jobbet mye med temaarbeid med hovedvekt på drama/lek-pedagogikk i tillegg med musikk og teater. Lisbeth Aarseth er pedagogisk leder i Lakkegården barnehage. Hun har jobbet mye med teamarbeid som formidling av eventyr, fortelling og forming både utendørs og innendørs.

Klar tale – Flerkulturell kommunikasjon i praksis

Kursholder: Kjersti Børsum

Kurs L 5
Lørdag 31.10
09.00–12.00

Alle

Flerkulturell kommunikasjon – vanskelig, nødvendig og morsomt! Mål: Kjapp innføring i hvorfor vi tenker og handler som vi gjør. Innhold: Gjennom konkrete eksempler på hvordan kulturarv og verdier styrer kommunikasjon, forstår vi hvorfor misforståelser oppstår, god vilje kan føre galt av sted og indirekte tale er en felle! Form: Alvorlig humoristisk. Gevinst: inspirasjon til å kaste deg ut i den flerkulturelle hverdagen!

Kjersti Børsum: veileder i flerkulturell kommunikasjon og konflikthåndtering for kommunal sektor, UDI og IMDI mm. Hun er sosialantropolog, master i Religion og Samfunn, master Practitioner Nevrolingvistisk programmering, systemisk konfliktforståelse og inspirert livserfaring.

Workshop om humor i barnehagens arbeid

Kursholdere: Randi Evenstad og Magritt Lundestad

Kurs L 6
Lørdag 31.10
12.30–15.30

Bhg

«Glede, humor og estetiske opplevelser må være kjennetegn ved barns tilværelse i barnehagene» jfr Rammeplan for barnehagen pkt.2.4. Kurset har en praktisk og teoretisk innfallsvinkel til humor i arbeidet i barnehagen. Gjennom lek og ulike øvelser setter vi fokus på barns utvikling av humorforståelse, sosial kompetanse og de voksnes eget forhold til humor i barnehagehverdagen.

Randi Evenstad er høgskolelektor i pedagogikk og drama og underviser ved førskolelærerutdanningen ved HIO. Magritt Lundestad er høgskolelektor i pedagogikk ved HIO. Hun har skrevet flere bøker om personalsamarbeid og ledelse. Begge er førskolelærere og har arbeidet i barnehage.

Mestringspedagogikk – veien til egenverd og motstandskraft

Kursholder: Odd Erik Germundsson

Kurs L 8
Lørdag 31.10
09.30–12.30

Alle

Mange ser på mestring som en suksessoppskrift som skaper enere. Ikke så mange vet hva mestring egentlig innebærer. Dette kurset i mestringspedagogikk vil utforske mestringsens grunnleggende prinsipper om empati og medansvar, egenverd og motstandskraft. Dessuten skal vi se på metoder som fremmer mestringsopplevelser for barn og unge -metoder som gjør at de opplever seg som unike og verdifulle selv om ikke alle blir enere. Metodene har gitt prisbelønte resultater og kan brukes av alle pedagoger med empati for barn og unge som har flere odds mot seg.

Odd Erik Germundsson (1948) er cand.mag. og adjunkt med opprykk og har lærerhøyskole, sosialantropologi, historie og flerkulturell pedagogikk i fagkretsen. Han har i over 20 år vært pioner for mestringspedagogisk leksehjelp og arbeidet med enslige mindreårige asylsøkere. Han er nå kursholder og faglitterær forfatter. Er blitt tildelt Oslo kommunes Servicepris (1996), Det nytter-prisen (1997) og Foreldreprisen (2000) for sitt mestringspedagogiske metodearbeid.

Elevvurdering, læringsmiljø og elevmedvirkning

Kursholder: Tone Guldahl

Kurs L 9
Lørdag 31.10
13.00–16.00

Skole

Forskning viser at vurdering for læring virker fremmende for elevenes læring dersom den innbefatter arbeid med kjennetegn på måloppnåelse som er forstått av lærer og elev, og dersom eleven får konkret forståelse av hva som skal til for å nærme seg læringsmålene. Kurset vil gi et innblikk i vurdering for læring i teori og praksis.

Tone Guldahl arbeider i IMTEC med ansvar for skoleutvikling, tilpasset opplæring, elevvurdering m.m. Hun har vært rådgiver for grunnskoler i Asker kommune og ledet flere utviklingsprosjekter, og driver veiledning innen læringsmetodikk og metakognitive tiltak; spesielt porteføljemetodikk, læringsstrategier og vurdering.

Tilpasset opplæring og elevvurdering

Kursholder: Tone Guldahl

Kurs L 10
Lørdag 31.10
09.00–12.00

Skole

Vi ser nærmere på ulike kategorier innenfor begrepet tilpasset opplæring, blant annet læreplanmål og arbeidsplaner, læringsarenaer og læremidler, arbeidsmåter og arbeidsmetoder og vurdering. Kurset gir et innblikk i vurdering for læring og hvordan vi kan bruke dette som en måte å nærme oss tilpasset opplæring på, noe som forutsetter elevmedvirkning. Vi ser på hvorledes elevene kan være en ressurs for tilpasset opplæring gjennom at de bevisstgjøres sin egen læring og er deltakende i vurderingsarbeidet.

Tone Guldahl arbeider i IMTEC med ansvar for arbeid med skoleutvikling, tilpasset opplæring, vurdering m.m. Hun har vært rådgiver for grunnskoler i Asker kommune og ledet flere utviklingsprosjekter, driver veiledning innen læringsmetodikk og metakognitive tiltak; spesielt porteføljemetodikk, læringsstrategier og vurdering.

Når de leser, så leser de – eller?

Om bruk av LUS (LeseUtviklingsSkjema)

Kursholder: Tonje Hellstrøm

Kurs L 11
Lørdag 31.10
12:30–15.30

Skole

Leseferdigheter utvikles gjennom hele det 12-årige skoleløpet. Vurdert ut fra fastsatte kvaliteter i LUS (LeseUtviklingsSkjema) kartlegges hvor den enkelte elev er i sin leseutvikling. Kurset gir en kort innføring i verktøyet, og belyser hvordan bedre innsikt i elevenes leseferdigheter er et hensiktsmessig utgangspunkt for tilrettelegging av elevenes arbeid. Kunnskap om leseferdigheter er like viktig enten man er lærer, leder, elev eller foresatt!

Tonje Hellstrøm er tilsatt i Utdanningsetaten i Oslo og jobber med Vurdering for læring, deriblant veiledning i bruk av LUS. Hun er filolog med lærerpraksis fra ungdomsskolen.

Prinsen som ingen kunne målbinde

Kursholder: Johan Ragnar Holand

Kurs L 12
Lørdag 31.10
09.00–12.00

Alle

Et foredrag om hvordan man kan tilrettelegge for læring og endring hos barn som ikke vil eller har et lite hensiktsmessig atferdsmønster, samt sammenhenger mellom atferdsvansker og omsorgs svikt.

Johan Holand har holdt jevnlige foredrag for høyskoler, etater, og andre aktører innen barn og omsorg siden 2006. Temaer som relasjonsbygning, rammebetingelser, omsorg og atferdsendring utifra barnets perspektiv, er sentrale elementer i Holands kurs. Det sto i 2009 en lengre artikkel om Holand i Aftenpostens A-magasinet. Link til dette: <http://www.aftenposten.no/amagasinet/article2837230.ece>

ET GODT STED Å VÆRE,
ET GODT STED Å

Alle barn har rett til et godt læringsmiljø
Barn lærer best i gode arbeidsmiljøer
Connect

 Pitney Bowes

KOM OG BESØK
OSS PÅ VÅR STAND

30.-31.
OKTOBER

ØSTLANDSK LÆRERSTEVNE 2009

TF: 23 33 93 29

Hvordan få til en bedre underveis- og sluttvurdering og hvordan utvikle vurderingskriterier med utgangspunkt i kompetansemålene i læreplanen?

Kursholder: Marit Jensen

Kurs L 13
Lørdag 31.10
12.30–15.30

Ledere / Skole

- Fra kunnskapsmål til kompetansemål
- Hvordan bør skolen utforme sin lokale læreplan?
- Hvordan utvikle vurderingskriterier?
- Hvordan gi gode faglige tilbake- og framovermeldinger til elevene?
- Hvordan sikre en mer rettferdig vurdering?
- Hvordan involvere elevene i vurderingsarbeidet slik at de kan oppleve mestring?
- Hvordan dokumentere vurderingen på en faglig god nok og hensiktsmessig måte?

Det vil bli gitt konkrete eksempler som skolen kan bruke i vurderingsarbeidet

Marit Jensen har 12 års undervisningserfaring fra grunnskolen, og har også arbeidet som skoleleder en periode. Hun har vært ansatt som pedagogisk veileder i Utdanningsetaten i Oslo kommune, der hun blant annet arbeidet med kvalitetsvurdering i skolen. Hun er medforfatter på norskverket for ungdomsskolen «Fra Saga til CD». For tiden arbeider hun som prosjektleder i forbindelse med byggingen av Nye Rommen skole og kulursenter. I tillegg driver hun eget konsulentfirma, Endringsagenten, som retter seg mot alle skoleslag hvor fagområdene blant annet er skolevurdering og elevvurdering

Alt for barna!

Kursholder: Henric Johansson

Kurs L 14
Lørdag 31.10
10.00–11.30
Alle

Alt for barna. En fantastisk inspirerende samling for barnearbeidere av alle slag. Hva er det som gjør det så inspirerende å arbeide i barnehagen? Har du mistet orket og glimtet i øynene dine? Vi tar en time om hvorfor vi gjør det vi sier at vi gjør i barnehagen, vi ser hvordan pedagogikken for glød og mening er! Praksis og inspirasjon går hånd i hånd.

Henric Johansson har virkelig markert seg som en leder med store evner når det gjelder å snu en negativ utvikling til noe positivt i Barnehagelivet. Henric er Daglig leder og sertifisert Coach med en rekke verktøy som gir direkte resultater.

Det positive klasse/basemiljø

Kursholder: Gjertrud Mortensen

Kurs L 15
Lørdag 31.10
09.00–12.00
Alle

Her blir du presentert for en praktisk metode for å skape et trygt og positivt klasse/base miljø. Hensikten er å lære elevene å være der for hverandre, oppdage verdien i at hvert menneske er enestående og at vi kan oppmuntre hverandre slik vi er med alt vårt mangfold.

Gjertrud Mortensen er lærer med 36 års erfaring i Osloskolen. Hun jobber på Ammerud skole som er en moderne baseskole.

Dette er vel de minste for små til – eller er de det?

Kursholder: Nina Nakling

Kurs L 16
Lørdag 31.10
09:00–12.00

Bhg

«Men dette er vel de minste for små til.» Hvor mange ganger har du tatt deg selv i å si dette? Er det kanskje sånn at vi midt i hverdagen med skift, mat og soving glemmer hva de minste er i stand til? Dette kurset gir et innblikk i teoriens verden om 0- til 3-åringen, hvordan tilrettelegge for de minste og balansen mellom mestringsbehov og trass, alt godt ispedd konkrete eksempler fra hverdagen.

Nina Nakling er førskolelærer med videreutdanning i pedagogisk utviklingsarbeid, endringsledelse, veiledning og coaching. Hun har mange års erfaring som pedagogisk leder og styrer i barnehage. Nina er opptatt av at energi, entusiasme og glødsmitter, og dette bærer kursene hennes preg av.

Hvordan påvirker væremåte våre møter i barnehagen?

Kursholder: Inger Marie Pedersen

Kurs L 17
Lørdag 31.10
12.30–15.30

Bhg

I følge rammeplanen skal personalet veilede barna i deres prosess for utvikling av egen væremåte. Vi ser på mangfoldet i personalgruppen som et gode for å være rollemodeller for utviklingen av mangfoldet i barnegruppen. Bevisstgjøring og forståelse av oss selv, andre og våre møter vil kunne påvirke hvordan vi opptrer i vår yrkes- og voksenrolle.

Kursholder har lang erfaring fra barnehage og skole. Drevet kursvirksomhet via www.vildu.no i 9 år, samarbeide med utviklingsforum og SEB . Spisskompetanse: arbeidsglede, kommunikasjon, selvinnsikt som sjef, leder og teamarbeider.

Når barns atferd gjør deg bekymret

Kursholder: Therese Rieber-Mohn

Kurs L 18
Lørdag 31.10
09.30–12.00

Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.

Mange barn viser atferd som gjør de voksne bekymret. Hva er denne bekymringen, og hvordan håndtere den? Personale i barnehage, skole og SFO har unik kompetanse og muligheter til å la barna sette ord på hvordan de har det. Hvordan snakke med barn om vanskelige tema? Hva er omsorgssvikt, når skal det sendes bekymringsmelding til barnevernet, og hvordan kan barneverntjenesten brukes som samarbeidspartner?

Therese Rieber-Mohn er utdannet barnevernspedagog med videreutdanning i kriminologi. Hun har mange års erfaring fra arbeid i barnehage, har jobbet med barn med atferdsvansker i pedagogisk fagsenter, og er i dag barnevernleder.

Alle mann i farta – læring gjennom fysisk aktivitet

Kursholder: Hilde Marie Schjerven

Kurs L 19
Lørdag 31.10
12.30–15.30

B.trinn

Kurset setter fokus på utendørsarenaen brukt som pedagogisk virkemiddel og læringsfremmer. Du får kunnskap om hvordan barns kompetanser, ferdigheter og holdninger kan utvikles gjennom fysisk aktivitet og uteskole. Lær om bevegelse og aktivitet som redskap for å føle MESTRING og GLEDE! Kurset inneholder mange praktiske og gjennomprøve eksempler.

Hilde M. Schjerven er rektor ved Runni ungdomsskole. Hun var tidligere rektor ved Østgård barneskole og har undervisningserfaring fra hele grunnskoletrinnet. Hun har arbeidet med pedagogisk veiledning og holder kurs for skoleledere, lærere og SFO-personell.

Bitching – om jenter og mobbing

Kursholdere: Liv Skotheim og Ragnhild Fjellro

Kurs L 20

Lørdag 31.10

09.30–11.30

Skole

- Hva er jentemobbing, og hvordan defineres denne formen for mobbing?
- Hvorfor mobber jenter som de gjør?
- Hva er konsekvensene av jentemobbing?
- Strategier for å forebygge og bekjempe mobbing.

Underveis legges det opp til dialog i grupper og i plenum som tar opp hva lærernes rolle kan være.

Foredrag ved Liv Skotheim, forfatter av boka *Bitching*, en bok om jenter og mobbing og Ragnhild Fjellro, bidragsyter i boka og lektor i media ved Universitetet i Oslo.

Veiledet lesing og leseforståelse på mellomtrinnet

Kursholder: Mari Steen-Paulsen

Kurs L 21

Lørdag 31.10

09.00–12.00

M.trinn 5.–7.

Kurset tar for seg metoden veiledet lesing med spesielt vekt på leseforståelse på mellomtrinnet. Hvordan kan man som lærer hjelpe elevene til å utvikle evne til metakognisjon slik at de blir selvstendige og reflekterte lesere? Hvordan kan elever lære av hverandre? Hvordan setter man opp konkrete og målbare mål slik at både elever og lærer blir bevisst på at læring skjer?

Mari Steen-Paulsen er sosiallærer på Maridalen skole. Hun har lang erfaring fra Oslo-skolen som kontaktlærer, øvingslærer, spesialpedagog og forfatter av undervisningsmateriell. Hun tar for tiden master i tilpasset opplæring der fokus er lese- og læringsstrategier.

I går – i dag – i morgen

Kursholder: Oddvar Stenberg

Kurs L 22
Lørdag 31.10
09.30–11.30

Skole

Hvordan kan grunnleggende begreper gjøre dagen I GÅR god å tenke på, dagen I DAG god å oppleve og dagen I MORGEN en dag å glede seg til, full av nye utfordringer? God begrepsundervisning fører til god læring. Kurset er basert på avdøde professor Magne Nyborg sitt forskningsarbeid.

Oddvar Stenberg er spesialpedagog med tilleggsutdanning innenfor Magne Nyborg sitt forskningsarbeid. Han har undervisningserfaring og veiledererfaring fra både grunnskole og videregående skole. Oddvar Stenberg er nå spesialpedagog ved Engebråten skole i Oslo.

Språkstimulering – språkgrupper – språkrom

Kursholdere: Hilde Åsenden og Heidi Säll

Kurs L 23
Lørdag 31.10
13.00–15.00

Bhg

Gommerud barnehage har i flere år hatt språk som satsingsområde. Siden 2004 har barnehagen hatt språkgrupper for flerspråklige barn og et eget språkrom i barnehagen. Heidi og Hilde vil snakke om hvordan de har arbeidet mot at hele personalet skal jobbe med språkstimulering til beste for alle barna i barnehagen. De vil også fortelle om sine erfaringer med språkgrupper og språkrom. Det vil bli anledning til å se på noe av materialet som finnes på språkrommet.

Heidi Säll er førskolelærer og ansvarlig for språkgruppene og språkrommet i Gommerud barnehage. Hilde Åsenden er faglig veileder samme sted.

Begynneropplæringen – inn i skriftspråket og tallenes verden

Kursholder: Sissel Rimehaug Weydahl

Kurs L 24
Lørdag 31.10
09.00–12.00

S.trinn 1.–4.

Kurset inneholder en helhetlig lese- og skriveopplæring, en kort innføring i lese- og skriveutvikling og ulike metoder i leseopplæringen. En opplæring som forebygger lese- og skrivevansker. Fra det konkrete til de abstrakte symbolene i matematikken. Metoder for å skape god tallforståelse. Vi lærer tall med eventyr og sanger. Konkrete råd og ideer for en aktiv og deltakende læring.

Sissel Rimehaug Weydahl er utdannet spsialpedagog med fagfeltet spesifikke lærevansker. Hun har småskolepedagogikk og 12 års erfaring fra arbeid i grunnskolen. Er medforfatter av boken «Første skoleår – en metode- og idebok for lærer».

Prosjektarbeid i barnehagen – verden gjennom kunst

Kursholdere: Bente Widell og Anne B.Hansen

Kurs L 25
Lørdag 31.10
09.30–12.30

Bhg

Verden gjennom kunst er et prosjekt med fokus på de estetiske fagene i barnehagen, knyttet opp mot en flerkulturell tilnærming. Østheim barnehage har i de siste årene jobbet med dette prosjektet som har utviklet seg i takt med at barnehagen har fått mer og mer inspirasjon fra Reggigo Emilia. Spesielt i forhold til voksenrollen og miljøets betydning for barnehagen som læringsarena. Kurset kan passe for de som ønsker nye impulser i forhold til prosjektjobbing, de estetiske fagene og de som er nyskjerrige på pedagogikken i Reggigo Emilia.

Bente Widell og Anne B.Hansen jobber som henholdsvis styrer og pedagogisk leder i Østheim barnehage. Vi har jobbet sammen i 3 år med fokus på prosjektarbeid og de estetiske fagene.

Seksuelle overgrep mot barn og unge

Kursholder: Margrete Wiede Aasland

Kurs L 26

Lørdag 31.10

09.00–15.00

Alle

Seksuelle overgrep mot barn og unge. Over 5% av barn utsettes for seksuelle overgrep. Hvor er de barna? Alle barn i Norge går på skole, mange går i barnehage, og vi som jobber med barn må ha kunnskap og mot til å kunne tørre å se og hjelpe barn som har det vanskelig. Vi må gjøre barn kompetente og trygge på at de skal kunne si fra til oss når de har det vanskelig. Da må vi som jobber med barn lære om signaler, senskader og ha en fremdriftsplan. Denne undervisningen vil hjelpe deg til å tørre og kunne hjelpe barn i en ekstremt vanskelig livssituasjon, eller forebygge skader.

Margrete Wiede Aasland er utdannet førskolelærer og spesialist i sexologisk rådgivning (NACS) Hun jobber ved Institutt for klinisk sexologi og terapi som daglig leder og psykoterapeut. Hun har også jobbet 7 år i Redd Barna og er en ettertraktet foredragsholder ved Høgskoler, universitet og i kommuner, der tema er seksualitet og /eller seksuelle overgrep. Hun har skrevet boka: Si det til noen, en bok om seksuelle overgrep mot barn og unge.

SymWriter

Skriv med symbolstøtte

Symboler og bilder gjør det lett å forstå tekst du ikke kan lese.

Les mer på www.symboler.no

In Print

Lag trykt materiell som alle forstår

og www.normedia.no

Hvordan forholde seg til barns seksuelle leker?

Kursholder: Pia Friis

Kurs L 27
Lørdag 31.10
12.30–14.30

Bhg / SFO

Alle barn har seksuelle følelser og behov for å møte andre barn for å utforske egen og andres kropp. Den seksuelle leken oppstår alltid i barnehagene der barn i forskjellige aldre og kjønn møtes. Hvordan skal personalet møte denne leken? Hvordan forholde seg til foreldrene? Foredraget er basert på erfaringer i egne barnehager der personalet har diskutert seg frem til en felles profesjonell holdning til temaet. Filmen Barns seksualitet blir vist og det blir muligheter for å stille spørsmål etter filmen.

Pia Friis er leder for Bjerkeallen og Myrer Kanvas-barnehager og er utdannet førskolelærer. Hun har holdt dette foredraget i personalgrupper og foreldremøter i mange år og samarbeidet med Thore Langfeldt da filmen barns seksualitet ble laget.

Øyne i Gaza – og hva opplever norske elever?

Kursholder: Mads Gilbert

Kurs L 28
Lørdag 31.10
09:00–12.00

Alle

I løpet av Israels militæroffensiv mot Gazastripen ble mer enn 1300 palestinere drept, deriblant flere hundre barn. En av vår tids mest komplekse politiske konflikter kom oss nærmere enn noen gang.

- Barn og ungdom i Norge opplever krig og kriser formidlet i media. Hvordan kan vi snakke sammen om dette?
- Hvordan forstå og kunne formidle vår nyere historie og samtid i undervisningen?

Lege Mads Gilbert arbeidet sammen med Erik Fosse døgnet rundt på Al-Shifa-sykehuset og ble eneste vestlige øyenvitner til grusomhetene. Gilbert har nærmere 30 års erfaring som deltaker i medisinske kriseteam i okkupert Palestina og Libanon, via NORWAC og Palestinakomiteen. Han er professor i anestesio- logi og leder Akuttmedisinsk avdeling ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Kurset arrangeres i samarbeid med Gylden- dal Kurs og Kompetanse.

Makt, rett og livsvilkår: Ser vi konturene av en ny rettferdighetsetikk internasjonalt?

Kursholder: Hans Morten Haugen

Kurs L 29
Lørdag 31.10
13.00–15.00

U.trinn

Boken «Makt, rett og livsvilkår» vant Fagbokprisen 2007 og kom sommeren 2008. Den gir en oppdatert og tverrfaglig innføring i internasjonale studier, som enhver samfunnsfaglærer vil ha bruk for i undervisningen. Boken tar utgangspunkt i de fire grunnelementene vann, jord, ild og luft, og søker å forklare internasjonal samhandling ut fra begrepsparet makt og rett.

Hans Morten Haugen (f. 1971) er 1.amanuensis ved Diakonhjemmet Høgskole. Han har studert geografi og statsvitenskap og har juridisk doktorgrad. For avhandlingen *The Right to Food and the TRIPS Agreement* (2007) fikk han H.M. Kongens Gullmedalje. Kurset arrangeres i samarbeid med Fagbokforlaget.

Hva er miljøpedagogikk?

Kursholder: Kjetil Mygland

Kurs L 30
Lørdag 31.10
13.00–14.00

U.trinn / Ledere

Finnes det et viktigere tema enn miljø/klima/bærekraftproblematikken? Hva skal vi lære dagens unge om ikke dette? Men hvordan får man playstationgenerasjonen til å reflektere over smeltende isbreer, matmangel i Tscad, avskoging på Haiti? Og hvordan kan undervisning i de store miljøspørsmålene tilpasses kompetansemålene i K06?

Kjetil Mygland er skoleansvarlig i Grønn Hverdag, utdannet lektor, med hovedfag i idehistorie. Han har miljøpedagogikk erfaring gjennom undervisning i Osloskolen, og gjennom arbeid med heftet «hva er miljøpedagogikk?» for UDE. Kurset blir arrangert i samarbeid med Grønn Hverdag som er ett nettverk av enkeltpersoner, grupper og organisasjoner. Sammen gjennomfører vi en nasjonal miljødugnad. Ved å velge mer miljøvennlige løsninger i vår egen hverdag, bidrar vi til en mer bærekraftig utvikling i Norge og internasjonalt. Kurset arrangeres i samarbeid med Grønn Hverdag.

Demokrati og barns deltakelse

Kursholder: Kavita Ratna

Kurs L 31

Lørdag 31.10

10.00–12.00

Alle

Fra tidlig alder vil barn mene noe om sitt eget liv. Ved å ta barn på alvor og gi dem medbestemmelsesmulighet, utvikles ikke bare barnet, men også demokratiske prosesser. OBS! Seminaret foregår på engelsk.

Kavita Ratna fra den indiske barnerettighetsorganisasjonen The Concerned for Working Children – CWC – har høy kompetanse i barnerettighetsspørsmål og både teoretisk og praktisk erfaring med barns aktive deltakelse i blant annet «Barnas kommune-styre». Hun er også en dreven foredragsholder. Kurset arrangeres i samarbeid med FORUT.

EN KODE I MITT HODE

Har din kommune innført Feide?

Feide er Kunnskapsdepartementets valgte løsning for sikker identifisering i utdanningssektoren. Det gir elever og lærere ett brukernavn og ett passord som de kan bruke på alle innlogginger i skolen. Skolene kan ikke innføre Feide selv. De er avhengig av at noen i kommunen gjør noe. Flere kommuner har allerede innført Feide og drar nytte av fordelene. Hvordan er det med din kommune?

Se hvordan din kommune kan gi elever og lærere en enklere skolehverdag: www.enkode.no

Hvordan være en trygg, glad og god leder?

Kursholder: Hildegun Briså

Kurs L 32
Lørdag 31.10
09.00–12.00

Bhg / SFO /
Ledere

- Hvordan bruke VISJON og VERDIER aktivt og konkret som leder?
- Hvordan få fornøye medarbeidere?
- Hvordan prioritere det viktigste i en travel hverdag?
- Hvordan omskape vanskelige møter til gode samtaler?

Hildegun Briså er utdannet førskolelærer. Hun har jobbet i skolen og som ped.leder og daglig leder i ulike barnehager. De siste 12 årene har hun vært daglig leder i Grindaberget barnehage på Bærums Verk. Her har hun hatt flere prosjekter, bl.a «Trygge voksne gir trygge barn» som handler om coaching og fokus på visjon og verdier i barnehagen. Hun er med i Fag- og kompetansegruppa ved barnehagekontoret i Bærum kommune. Hildegun har holdt flere foredrag om lederskap i barnehagen.

De Seks Tenkehatterne

**– en måte å trene opp kreativ tenkning,
en viktig læringsstrategi for elevene og en
smartere måte å kommunisere på**

Kursholdere: Ringer i vann ved Tom Rune Fløgstad og Grete Helle

Kurs L 33
Lørdag 31.10
09.30–11.30

Alle

Edward de Bonos Seks Tenkehatter ble introdusert i 1985. De Seks Tenkehatterne blir benyttet av skoler og barnehager både i New Zealand, Australia, USA, England og en rekke andre land i verden. De kan brukes som et rammeverk for kreativ og kritisk tenkning, til å effektivisere måter til bruk i evaluerings- og vurderingsprosesser og som hjelpemiddel for å fatte riktige beslutninger. Kort sagt – et verktøy som kan hjelpe oss til det meste som har med tenkning og vurdering å gjøre!

Tom Rune Fløgstad og Grete Helle arbeider i firmaet Ringer i vann. De har utgitt en rekke fagbøker om skole- og barnehageutvikling på Kommuneforlaget. De to siste bøkene er Helhetlig skoleutvikling, fra kenguruskole til lærende organisasjon og Helhetlig skoleutvikling, læringsstrategier og utviklingsverktøy. Firmaet deres, Ringer i vann, er engasjert med skole og barne-

hageutvikling i en rekke kommuner, arrangerer studieturer, foreleser på konferanser i inn- og utland, arbeider med coaching av ledere og ledergrupper i tillegg til å skrive fagbøker. Se forøvrig www.ringerivann.no.

Fysisk tilrettelegging for lek og læring i barnehagen

Kursholdere: Ringer i vann – Tom Rune Fløgstad og Grete Helle

Kurs L 34
Lørdag 31.10
12.30–14.30

Alle

Foreleserne vil ta oss med på en reise, i ord og med masse bilder, til barnehager i blant annet New Zealand og Tyskland, men selvfølgelig også i Norge. Hensikten med reisen er å reflektere over hvordan gode barnehager legger de fysiske forholdene til rette for lek og læring. Gode barnehager med høy kvalitet har et helhetlig fokus og har kommet fram til verdier som styrer utviklingen i riktig retning. Den fysiske tilretteleggingen er viktig bit i dette arbeidet.

Tom Rune Fløgstad og Grete Helle arbeider i firmaet Ringer i vann. De har utgitt en rekke fagbøker om skole- og barnehageutvikling på Kommuneforlaget. De to siste bøkene er *Helhetlig skoleutvikling*, fra kenguruskole til lærende organisasjon og *Helhetlig skoleutvikling, læringsstrategier og utviklingsverktøy*. Firmaet deres, Ringer i vann, er engasjert med skole og barnehageutvikling i en rekke kommuner, arrangerer studieturer, foreleser på konferanser i inn- og utland, arbeider med coaching av ledere og ledergrupper i tillegg til å skrive fagbøker. Se forøvrig www.ringerivann.no.

Coaching og ledelse – hvordan hjelpe andre til å nå sine mål?

Kursholder: Birgitte Hauge

Kurs L 35
Lørdag 31.10
09.00–11.00

Coaching tar utgangspunkt i enkeltmenneskets muligheter for vekst og utvikling, og er et verktøy til å utvikle medarbeidere.

Ledere

Kurset viser hvordan du som leder kan:

- styrke medarbeidernes indre motivasjon og evne til å jobbe selvstendig
- ansvarliggjøre og dyktiggjøre medarbeidere
- styrke relasjonen til og mellom medarbeidere
- få det beste ut av alle og frigjøre tid til andre oppgaver

Ledere Birgitte Hauge er statsviter og CTI-utdannet coach med lang erfaring innen organisasjonsutvikling og endringsledelse. Hun jobber med ledertrening, kommunikasjon og coaching i nettverket Veienvidere.no.

Ledelse i gode og dårlige tider

Kursholder: Henric Johansson

Kurs L 36
Lørdag 31.10
13.00–14.30

Alle

Ledelse i gode og dårlige tider. Å arbeide i en barnehage som står foran store og krevende omstillinger krever teamwork, coaching og fokus. Hva med kvalitet og praksis i tider av innsparring, store barnegrupper og stresset personale? Henrik har utarbeidet flere verktøy som fungerer raskt og effektivt. Det handler om samarbeid, med fokus på utvikling av vinn-vinn holdninger, effektiv kommunikasjon og hvordan skape synergier i virksomheten.

Henric Johansson har virkelig markert seg som en leder med store evner når det gjelder å snu en negativ utvikling til noe positivt i Barnehage livet. Henric er Daglig leder og sertifisert Coach med en rekke verktøy som gir direkte resultater.

Ta plass som kaospilot!

Om navigasjon i et mangfoldig verdilandskap

Kursholdere: Anne Nielsen og Ingun Bjerke Nikolic

Kurs L 37

Lørdag 31.10

09:00–12.00

Alle

Svært mange konflikter bunner i forskjeller mellom folks verdisystemer og ulikheter i psykologisk utvikling. Bli klar over hvilke verdier som kommer til uttrykk i din lærerrolle og forstå hvor de andre kommer fra. Slik kan du forhindre unødige konflikter og kommunisere godt med folk fra alle planeter! Vi presenterer Spiraldynamikken og gir deg kartet over de ulike verdisystemene som kjennetegner tiden vi lever i, og som farger de brillene vi ser verden gjennom. Alle mennesker, både barn og voksne, styrer etter disse verdisystemene som avgjør vår oppfatning av rett og galt og til slutt hvordan vi handler. Spiraldynamics er en systemteori som gir et godt og oversiktlig kart over menneskenes psykologiske, sosiale og biologiske utvikling. Spiralen er delt inn i farger som hver representerer et verdisystem og bevissthetsnivå.

Anne Nielsen, Førskolelærer, psykosynteseterapeut, foredragsholder og forfatter av FORELDREPRAXIS www.foreldrepraxis.no -oppdragelse i en ny tid. Ingun Bjerke Nikolic, bakgrunn fra salg og personalledelse i næringslivet, leder og skribent i eget web-selskap, foredragsholder og kursleder. INTEGRAL NORGE AS www.integralnett.no – møtestedet for mennesker i vekst.

Situasjonsavhengig ledelse – hvordan treffe medarbeiderne der de er?

Kursholder: Christine Stray

Kurs L 38
Lørdag 31.10
09.00–11.00

Ledere

Medarbeidere er forskjellige, og krever derfor ulike ferdigheter av deg som leder. Det er lett å fryse fast i et mønster. Av og til krever situasjonen at du tar i bruk nye sider av deg selv. Kurset viser hvordan du som leder kan:

- analysere medarbeiderens utviklingsnivå i forhold til kompetanse og motivasjon
- ta i bruk ulike lederstiler som passer til medarbeiderens utviklingsnivå
- gjøre medarbeidere mer motiverte og selvgående
- bli tydeligere og mer effektiv som leder

Christine Stray er siviløkonom og sertifisert coach med lang erfaring innen organisasjonsutvikling og endringsledelse. Hun jobber med ledertrening, kommunikasjon og coaching i nettverket Veienvidere.no.

Lederteam som gjør en forskjell

Kursholder: Birgitte Hauge og Christine Stray

Kurs L 39
Lørdag 31.10
12.30–15.30

Ledere

I alle virksomheter er ledelse en viktig faktor for å oppnå resultater. Moderne organisasjoner ser betydningen av å jobbe i lederteam for å møte komplekse utfordringer og høye krav. Dette kurset har en praktisk tilnærming og viser hvordan du kan jobbe med eget lederteam. Kurset omhandler:

- Ulikheter som ressurs – hvordan utnytte komplementære ferdigheter til beste for organisasjonen
- Fra gruppe til team – hvordan bygge et velfungerende team
- Kjennetegn ved team som oppnår ekstraordinære resultater

Birgitte Hauge og Christine Stray jobber sammen i nettverket Veienvidere.no. Birgitte Hauge er statsviter og Christine Stray er siviløkonom. Begge er sertifiserte coacher med lang erfaring innen organisasjonsutvikling og endringsledelse. De jobber med ledertrening, kommunikasjon og coaching.

Fargelek-Workshop for barnehagene

Kursholder: Camilla Grieg

Kurs L 40
Lørdag 31.10
13.00–16.00

Bhg / SFO

Fargelek er et kreativt kurs som gir deg ideer til å arbeide med farger på nye og spennende måter. Gjennom kurset vil du bli kjent med en metodikk som tar utgangspunkt i barns lek med materialer og omgivelser. Måler med en slik metodikk er å løfte frem det estetiske dimensjonen i barnehagens hverdager, og å gi barn flee verktøy å uttrykke seg igjennom. Dette er et praktisk kurs, du bør derfor ha med egen malerskjorte

Camilla Grieg er førskolelærer med videreutdanning i kunsthøgskole og småskolepedagogikk. Hun følger et masterstudie i faglitterær skriving. Hun er forfatter av boken «Den skallede heksen», lek og eksprementer med farger. Hun har holdt kurs i praktiske og kreative inspirasjonskurs. Høsten 2009 kommer hun ut med en ny, frisk metodikkbok.

Få snusen i det!

Kursholder: Eva Nordli Krøger

Kurs L 41
Lørdag 31.10
09.00–12.00

Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.

Lek og eksperimentering med farger, former, lyder, bevegelser og ord står sentralt i dette kurset. Utgangspunktet er musikk-eventyret om det nysgjerrige pnnsvinet Petter Snus, som er kjent fra CD og hørespill i NRK. Boka «Få snusen i det» presenteres, og det gis ideer til hvordan barna kan tolke og videreformidle fortellingen gjennom dans, musisering, dramatisering og formingsaktiviteter.

Eva Nordli Krøger er utdannet musiker og musikkpedagog. Hun har i en årrekke arbeidet med musikk- og kulturfag i barnehage, grunnskole, kultuskole og høgskole, og har skrevet mange sanger, oppsetninger og metodeverk for barn. Kurset arrangeres i samarbeid med Norsk Noteservice.

Gjenbrukskurs forming

Kursholder: Kirsten Kvame

Kurs L 42

Lørdag 31.10

09.00–12.00

Alle

Et aktivt og praktisk kurs, der gjenbruk er i fokus. Vi oppdager at det meste av emballasje som vi vanligvis kaster, kan bli den flotteste «kunst». Metodene er forskjellig. Vi gipser, klipper, maler og limer. Kostnadsbesparende, morsomt og ikke minst bra for miljøet vårt.

Kirsten Kvame startet firmaet Kreativ Formingsglede i 2008 og har gått i kompaniskap med Personlig Omsorg 2009. Barne- og ungdomsarbeider, med 17 års praksis. Hovedinteressen er forming og hun behersker mange teknikker. Motto: ingen kan alt, men alle kan noe.

Gjenbrukskurs forming

Kursholder: Kirsten Kvame

Kurs L 43

Lørdag 31.10

12.30–15.30

Alle

Et aktivt og praktisk kurs, der gjenbruk er i fokus. Vi oppdager at det meste av emballasje som vi vanligvis kaster, kan bli den flotteste «kunst». Metodene er forskjellig. Vi gipser, klipper, maler og limer. Kostnadsbesparende, morsomt og ikke minst bra for miljøet vårt.

Kirsten Kvame startet firmaet Kreativ Formingsglede i 2008 og har gått i kompaniskap med Personlig Omsorg 2009. Barne- og ungdomsarbeider, med 17 års praksis. Hovedinteressen er forming og hun behersker mange teknikker. Motto: ingen kan alt, men alle kan noe.

Digitale lydopptak – ny teknologi som kan berike din og elevenes hverdag!

Kursholdere: Håkon Kvidal, Morten Jernberg og András Hidas

Kurs L 44
Lørdag 31.10
10.00–12.00

Skole

Et seminar for alle lærere som ennå ikke bruker digitale lydopptak i tverrfaglig skoledag. Det er enkelt og morsomt å lære! Gjennom praktiske eksempler skal vi vise deg hvordan du kan ta det i bruk. Vi skal bruke et program som heter Sequel, utviklet av firmaet Steinberg i Tyskland. De som ønsker å fordype seg mer i dette temaet for å se nærmere på de mulighetene dette programmet gir, inviteres til en videreføring etter kurset: Sequel – et kreativt verktøy – for alle som liker skapende arbeid med lyd.

Håkon Kvidal er universitetslektor i musikkteknologi og leder for fagråd for musikkteknologi ved Norges musikkhøgskole. Håkon har erfaring fra en rekke plateproduksjoner, både som utøver og produsent. Morten Jernberg arbeider i dag som Steinbergs Business Development Manager for Norge og Finland. Han har allsidige bakgrunn som utøvende musiker og artist, som tekniker, som selger og distributør. András Hidas arbeider som musikk lærer i Rælingen kulturskole med musikkundervisning av barn i store grupper. Kurset arrangeres i samarbeid med forlaget Kreativ Musikkpedagogikk.

Julepyntens symbolikk

Kursholder: Bjørg Lundeby og Kari Filberg

Kurs L 45
Lørdag 31.10
13.00–16.00

SFO / B.trinn

Kurset tar for seg de mest brukte julesymbolene slik vi kjenner dem fra juletreet. Vi lager et par – tre av disse, f.eks. lenker, hjerter, tovede epler, engel, mindre halmarbeider osv. Litt teori knytter vi til det praktiske arbeidet.

Materialer: Materialpakker med fire forskjellige modeller: kr. 100,– betales til lærer.

Bjørg Lundeby er husflidskonsulent i Østfold. Hun har lang erfaring som kursholder innen en rekke emner. Kari Filberg har vært husflidskonsulent i Vestfold og Østfold og også hun har lang kurslærer erfaring. Kurslærerne har forfattet flere bøker innen fagområdet, bl.a «Jul – tradisjoner og forbredelser» og «Lage jul». Kurset arrangeres i samarbeid med Norges Husflidslag.

Trommekurs

Kursholder: Modou Nying

Kurs L 46
Lørdag 31.10
13.00–16.00

Alle

Lær å spille afrikansk djembe av erfarne Pa Modou. Fokus er grunnleggende rytmer, teknikk og samspill. Djembe er en tromme som gir en rund god lyd. Man spiller kun med hendene og den kan spilles på sittende på en stol eller ved å sitte oppå den. Alle sanser og hele kroppen tas i bruk for å leke rytmene frem sammen!

Pa Modou har mer enn 30 års erfaring fra hjemlandet Gambia og som trommelærer i Sverige og Norge. Han jobber for tiden som assistent i barnehage og har lang erfaring i å tromme sammen med barn og å lære bort til voksne. Han holder også egne kurs for barnegrupper og voksne på Kampen i Oslo.

Latinamerikanske rytmer for nybegynnere

Kursholder: Richard Quispe-Ordoñez

Kurs L 47
Lørdag 31.10
10.00–12.00

Alle

I kurset vil du lære grunnleggende bevegelser i latinamerikanske danser, for eksempel salsa, merengue og cumbia.

Richard Quispe-Ordoñez kommer fra Peru og har vært instruktør i latinamerikanske rytmer og folkedans fra Peru.

Latinamerikanske rytmer for nybegynnere

Kursholder: Richard Quispe-Ordoñez

Kurs L 48
Lørdag 31.10
13.00–15.00

Alle

I kurset vil du lære grunnleggende bevegelser i latinamerikanske danser, for eksempel salsa, merengue og cumbia.

Richard Quispe-Ordoñez kommer fra Peru og har vært instruktør i latinamerikanske rytmer og folkedans fra Peru.

Hjelp! – Jeg har blitt musikk lærer...

Kursholder: Sølvin Refvik

Kurs L 49
Lørdag 31.10
09.00–12.00

B.trinn

Praktiske aktiviteter i lys av Kunnskapsløftet, bl.a. sang, spill, dans og bevegelse. Bruk av komp på CD er en integrert del av metoden. Kurset tar utgangspunkt i musikkverket «SpilleTrille-Boka» 1 og 2. Temaopplegg – å arbeide på tvers av ulike fag/trinn. Det er ikke nødvendig med musikkbakgrunn for å delta. For mer omtale av kurset og referanser fra tidligere kurs, se www.spilletrille.no

Sølvin Refvik er en erfaren musikkpedagog som har skrevet mye metodisk materiale for skolen. Bl.a. «Alle tiders musikk», «SpilleTrille»-bøkene, «Alle tiders sangbøker», «Ballader & sånt» m.m. Kurset arrangeres i samarbeid med Norsk Noteservice.

Kunst & Håndverk etter Kunnskapsløftet

Kursholder: Agneta Stave

Kurs L 50
Lørdag 31.10
09.00–12.00

B.trinn

Kunst & Håndverk, hva gjør vi nå? Kurset gir innblikk i organisering og tilrettelegging av kunst- og håndverksfaget i barneskolen, med fokus på årstimer og periodetenking. Videre tar kurset for seg innholdet i faget etter Kunnskapsløftet og det vises eksempler på elevarbeider. Kurset viser hvordan det går an å drive fram faget med glød, interesse og faglig tyngde for hele barne-trinnet.

Agneta Stave er utdannet kunst-og håndverkslærer og arbeider på Skøyen skole, Oslo. Hun er øvingslærer på HIO for studenter med kunst- og håndverksfag. Hun samarbeider tett med trinnlærerne på skolen, – gir råd og veiledning. Hennes kompetanse utnyttes ved hjelp av organisering, til beste for kollegaer og alle elever på skolen.

Dans og bevegelseslek for barn 2–7 år

Kursholder: Kjersti Thoresen

Kurs L 51
Lørdag 31.10
09.00–12.00

Bhg

Inspirasjon og ideer til hvordan du kan bruke dans og bevegelse i arbeid med barn. Hvordan styrke kreativitet, kroppsbevissthet og kommunikasjon gjennom lek og eksperimentering med enkle midler. Fokus på sanser, musikk, glede og estetikk. Ideer til bruk også for barn med spesielle behov. Kurset er praktisk.

Kjersti Thoresen er førskolelærer (1994) med videreutdanning i drama/teater, og videreutdanning i dans fra Laban Centre London. Hun har flere års erfaring med barn, dans, teater og musikk. Thoresen arbeider bl. annet med «musikk fra livets begynnelse» og holder jevnlig kurs i kreativ dans for voksne og barn. www.kreativdans.no

Kreativ dans for barn 3–6 år ++

Kursholder: Cathrine Bull Thorshaug

Kurs L 52
Lørdag 31.10
13.00–16.00

Bhg

Kreativ dans baserer seg på Labans analyse av dansens elementer: kropp, rom, bevegelse, kraft og relasjon. Disse elementene danner grunnlaget for kurset. Vi veksler mellom praktiske oppgaver, veiledning og samtale. Vi diskuterer tilrettelegging i forhold til barnas alder, gruppe og nivå. Den kreative dansen er unik fordi den tar spesielt godt vare på mestringsgleden. I den formen for dans kan virkelig alle danse!

Cathrine Bull Thorshaug er førskolelærer, dansepedagog og cand.polit. Hun har skrevet hovedfagsoppgave om kreativ dans og boka «Rytmehuset». Hun har undervisningserfaring fra barnehage, barneskole, kulturskole, Spin Off, HIO og Den Norske Baletthøgskole.

Animasjon i skolen – en morsom måte å lære på!

Kursholder: Bente Aasheim

Kurs L 53
Lørdag 31.10
09.00–12.00

- Hurtigkurs i å lage animasjonsfilm med barn.
- Ved hjelp av et kamera skal vi gjøre det umulige mulig, få døde ting til å bli levende...

B.trinn

Dette kurset er en introduksjon til de grunnleggende prinsippene bak det å lage en animasjonsfilm. Alle barn, i alle aldre, kan lage animasjonsfilm, og dette kurset vil gi deg en praktisk innføring i hvordan man kan tilrettelegge for, og gjennomføre, et animasjonsverksted med barn. Man blir ikke ekspert på animasjon i løpet av tre timer, men jeg kan love at vi likevel skal få laget en liten animasjonsfilm i fellesskap, og få noen tips og ideer til videre arbeid med animasjonsfilm.

Bente Aasheim er lærer ved Hasle skole i Oslo, hvor hun blant annet arbeider med animasjonsprosjekter med skolens elever. Hun har i flere år holdt foredrag om animasjonsarbeid med barn i regi av Norsk Filminstitutt, samt gjennomført mange teoretiske og praktiske kurs for pedagogisk personell.

Øyhopping – lesestrategier og leseglede

Kursholdere: Anne Carlsen og Tina Sejling

Kurs L 54
Lørdag 31.10
09.00–12.00

M.trinn 5.–7.

Øyhopping er et litteraturformidlingsopplegg med vekt på språklig bevissthet, lesestrategier, metakognisjon, kreativitet og leseglede. Opplegget er utviklet for 3.7. klasse. Arbeidet med Øyhopping vil i stor grad bidra til å nå mange av kompetansemålene i læreplanen i norsk. På kurset vil opplegget bli presentert sammen med ulike lesestrategier og forslag til strukturerte litterære samtaler.

Tina Sejling: Dansk lærer med fordypning i dansk og med fokus på språk og lesestrategier.

Anne Carlsen: Lærer med fordypning i litteraturformidling og med fokus på leseopplæring og lesestrategier.

Det var en gang en konge.

Kurs i muntlig fortelling

Kursholder: Tjodun Felland

Kurs L 55
Lørdag 31.10
13.00–16.00

Alle

Muntlig fortelling skaper en helt spesiell kontakt mellom forteller og tilhører. Tilhørers fantasi blir stimulert ved at de må skape bildene i fortellingen selv. I dette kurset vil vi jobbe med forskjellige teknikker som gjør det enklere å fortelle en historie. Deltakerne må være mye i aktivitet.

Tjodun Felland er frilans forteller og lærer på Skøyen skole i Oslo. Hun har studert Muntlig fortelling og Drama- og teaterkommunikasjon på Høyskolen i Oslo. Hun er med i fortellergruppa FabelAkt. www.fabelakt.no

Hva om...

et kurs om kreativ skriving i skolen og avis som virkemiddel i lese- og skriveopplæringen

Kursholder: Janne Aasebø Johnsen

Kurs L 56
Lørdag 31.10
13:00–15.00

B.trinn

Kursholder ser på klasseavis som pedagogisk virkemiddel i den første lese- og skriveopplæringen, for hva om $\frac{3}{4}$ av elevene lærer å lese gjennom å skrive? I tillegg tar hun opp: Hva om...

- vi har funnet leselysten, men ikke skrivegleden?
- det var mer kreativ skriving i skolen?
- retting ikke hjelper?
- vi slutter å gjøre det som ikke fungerer?

Janne Aasebø Johnsen er lærer og forfatter. Hun jobber på Søre Ål barneskole på Lillehammer. Når noen spør hva hun arbeider med, sier hun: jeg er lærer, og digger det! Kurset arrangeres i samarbeid med forlaget Avis i Skolen.

Kompetanseheving i norsk rettskriving

Kursholder: Lill Karoliussen

Kurs L 57
Lørdag 31.10
13.00–14.30

Skole

Norsk rettskriving fra 1.–10. klasse. Elevhefter til å skrive i, følger eleven ut 10. kl. Hefte 1 viser vokalenes og konsonantenes betydning for rettskrivingen. Dobbeltkonsonantens regler er satt i system. Hefte 2 handler om de sammensatte språklydene. God oversikt over språklydene og de ulike skrivemåtene, bl.a. skj-lydens 11 skrivemåter. Rettskrivingsreglene presenteres tematisk og med påbyggende kontinuitet.

Cand.polit./pedagog Lill Karoliussen har lang erfaring som spesiallærer. Hun arbeider nå privat med ordfattige elever, elever med lese- og skrivevansker og elever som har problemer med å forstå fagbegrepene i norsk, matte og andre skolefag. Kurset arrangeres i samarbeid med i:SEE Conceptual learning.

Les mer! Utvikling av lesekompetanse i barnehagen

Kursholder: Trine Solstad

Kurs L 58
Lørdag 31.10
09.30–11.30

Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.

Hvorfor er det viktig å lese for barn, og hva kan prege barns samtaler om barnelitterære tekster. Barn kan tilegne seg viktig lesekompetanse i barnehagen ved å gjøre deg kjent med og kjenne seg hjemme i kulturelle praksiser knyttet til lesing og skriving. Kurset vil prøve å gi svar på hvilke språklige gevinster vi kan oppnå gjennom høytlesning i barnehagen. Kurset vil også sette fokus på litterære samtaler mellom førskolebarn. Hva kjennetegner samtaler barn imellom og mellom barn og voksne når utgangspunktet er for eksempel en bildebok barna har lest sammen med en voksen.

Kursholder er høgskolelektor i norsk ved Høgskolen i Vestfold, avdeling for lærerutdanningen. Det siste året har hun forsket på barns møte med barnelitteratur og besøkt en rekke barnehager. Studier av egne møter med barn og tekst og observasjoner av barnehageansattes høytlesning i barnehager er utgangspunktet for kurset.

Så blekket spruter – veiledet skriving for mellomtrinnet

Kursholder: Kathrine Wegge

Kurs L 59
Lørdag 31.10
09.00–12.00

M.trinn 5.–7.

Kurset viser hvordan elevene kan ledes gjennom et strukturert skriveforløp hvor de arbeider innenfor en gitt «mal» men med vide rammer som gir mange muligheter til personlig utforming og kreativitet. Kurset er praktisk rettet og gir en utførlig beskrivelse av arbeidsgangen og forslag til arbeidsmåter med utgangspunkt i den nye serien «Så blekket spruter» fra GAN Aschehoug.

Kathrine Wegge er assisterende rektor på Vinderen skole i Oslo. Hun har erfaring som kontaktlærer, øvingslærer og spesialpedagog. Hun er også forfatter av undervisningsmaterieell og er særlig interessert i veiledet lesing og skriving. Kurset arrangeres i samarbeid med GAN Aschehoug.

In Use – Engelsk A1 – B1

Kursholder: Arne Reinertsen

Kurs L 60
Lørdag 31.10
09.30–11.30

U.trinn

Gjør vanlige bøker unna rettelsete for deg? Gir de elevene individuell tilbakemelding på uttalen? Kartlegger de elevene og gir underveisvurdering? Det nettbaserte læremidlet In Use gir elevene systematisk opplæring i engelsk språklæring og kommunikasjon. Gjennom videoklipp, språklab og interaktive oppgaver lærer elevene ordforråd som dekker ulike emner, uttale, rettskriving og grammatikk. I kurset får du rikelig anledning til å prøve ut In Use under veiledning.

Arne Reinertsen har jobbet flere år som engelsklærer ved Toketrud skole i Oslo og er nå ansatt i CyberBook. Kurset arrangeres i samarbeid med CyberBook.

Vi leker med IKT i Hvalsmoen barnehage!

Kursholder: Irina Hansen

Kurs L 61
Lørdag 31.10
13.30–15.30

Bhg / S.trinn
1.–4. / Ledere

– Teknologi påvirker miljø og mennesker, og en del av livet vårt. Teknologi påvirker hvordan barn lever, leker og lærer. Hittil har bruk av IKT sammen med barn som regel vært oversett i barnehagen.- Kurset handler om hvordan å komme i gang, hvordan tørre, utforske og la barna være med.

Irina er utdannet som førskolelærer fra Russland (Murmansk). Hun har tatt videreutdanning i Norge i: Flerkulturelt Arbeid i Barnehage/Skole og Grunnleggende Lese/Skrive/Matematikk opplæring. Hun har 22 års erfaring som førskolelærer, styrer og kursleder.

Godt igang med IKT – bli motivert og inspirert

Kursholdere: Tony og Vigdis Parkins

Kurs L 62
Lørdag 31.10
10.00–11.30

Alle

Enkel IKT NUF viser hvordan 2simple-programmene kan brukes tilå bygge opp barnas verdier og to på egen læreevne.. Demonstrasjon av programmet «Fortelling» hvor barna kan lage en levende fortelling «Animasjon», hvor de kan lage film.»2do it yourself» barna kan lage sine egne og personlige interactive resurser, aktiviteter, spill, puslespill og spørrekonkurranser, 2paint hvor barna kan boltre seg med tegning,maling,og bilder og «Math City 2 med maatematikk i hverdagen for de aller minste barna.

Tony Parkins; Tony har mange års erfaring og interesse for læring og utdanningsspørsmål og var «school governor – en modellskole i England i fem år.HU har jobbet som engelsklærer her i Norge og har medvirket til å utviklet til å utvikle kurs for lærere som «Teachers Toolbox». Han har utdanning som NLP master Practitioner fra England. Vigdis Parkins har sin bakgrunn som lærer og har de siste årene gjennom Enkel IKT NUF holdt utallige IKT-kurs for skole og barnehage. Kurset arrangeres i samarbeid med Enkel IKT NUF.

IKT i barnehagen. Hvorfor? Hvordan? Hva?

Kursholder: Unni Skumsrud

Kurs L 63
Lørdag 31.10
09.00–12.00

Bhg

Kurset tar for seg hvordan man kan jobbe for å nå noen av rammeplanens fagområder ved bruk av IKT. Vi vil jobbe konkret med programvare fra Mikroverkstedet egnet til vurderingsarbeid, kreativitet og skoleforberedende aktiviteter.

Unni Skumsrud er pedagogisk konsulent i mikroverkstedet. Hun har jobbet i mange år som spesiallærer om kursholder innen IKT. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikroverkstedet as

Lær å lage Fotofortellinger med barna

Kursholder: Even Øiestad

Kurs L 64
Lørdag 31.10
13.00–15.30

Bhg / SFO

Å lage fotofortellinger sammen med barna er en aktivitet som alle kan lære seg, uavhengig av hvilken erfaring du har med data. Kurset viser eksempler på forskjellige typer fotofortellinger og går igjennom alt du trenger å vite for å gjennomføre aktiviteten på egenhånd. Kurset er en kortversjon av et mer praktisk rettet kurs som kan bestilles til planleggingsdager og/eller personalmøter.

Even Øiestad er utdannet barnevernpedagog i 1986 ved Norges Kommunale og Sosialhøyskole i Oslo. Han har over 20 år fartstid i arbeid med barn og unge og teknologi/IKT.

Matematikk i barnehage – leke eller lære?

Kursholder: Elena Bøhler

Kurs L 65
Lørdag 31.10
12.30–15.30
Bhg

Kurset tar utgangspunkt i fagområdet «Antall, rom i form» i Rammeplan for barnehage (2006). Kurset er praktisk orientert og inneholder bl.a.:

- Barnehagematematikk eller matematikk i barnehage. Systematisk arbeidet med matematikk
- Lærende lek og lekende læring. Matematiske aktiviteter
- Matematisk miljø i barnehagen, pedagogiske materialer og læremidler
- De minste barna og matematikk
- Matematikk og kartlegging.

Elena Bøhler er utdannet førskolelærer fra Pedagogisk Universitet i St. Petersburg, Russland. Cand. paed. Har jobbet i mange år med matematikk i barnehage som førskolelærer og kursholder. Høgskolelektor ved førskolelærerutdanningen i Høgskolen i Oslo.

Gøy med matte?!

Kursholder: Irina Hansen

Kurs L 66
Lørdag 31.10
09.00–13.00

Bhg / S.trinn
1.–4. / Ledere

Hva er matematikk i barnehagen? Det er lek, men veldig systematisk lek. På kurset skal vi leke sammen og lære å snakke matematikk med, og til barn fra 9 måneder og oppover. Kurset beregnes stort sett for barnehagefolk, men kan også være nyttig for lærere på småskoletrinnet. Kurset er veldig praktisk. Ta med deg saks og et par A4 ark.

Irina er utdannet som førskolelærer fra Russland (Murmansk). Hun har tatt videreutdanning i Norge i: Flerkulturelt arbeid i barnehagen/skole og Grunnleggende Lese/Skrive/Matematikk-opplæring. Hun har 21 års erfaring som førskolelærer, styrer og kursleder.

Detaljene som lett blir forbigått i begynneropplæringen

Kursholder: Elin Natås

Kurs L 67
Lørdag 31.10
13.30–15.00

Skole

Hvordan konkretisere de små detaljene slik at telling, tierovergang og posisjonssystemet blir forstått? Det som ikke ordlegges eller forklares, men tas for gitt, er ofte de små detaljene elevene trenger for å forstå. Hvordan konkretisere detaljene i hvert tema slik at elevene forstår og kan anvende det de har lært?

Elin Natås er utdannet spesialpedagog ved UiO. Hun jobber til daglig med elever som har lese- og skrivevansker, matematikkvansker og forskjellige former for konsentrasjonvansker. Hennes erfaring er at manglende begreper og begrepsforståelse, det å forstå hva ordene betyr, er en av årsakene til lærevanskene. Grunnleggende og systematisk undervisning og gode konkrete kan i stor grad både forebygge og «reparere» disse vanskene. Kurset arrangeres i samarbeid med i:SEE Conceptual Learning DA.

Hopp til 100

Kursholdere: May Else Nohr og Hanne Hafnor Dahl

Kurs L 68
Lørdag 31.10
13.00–16.00
S.trinn 1.–4.

Å bruke tallinje – En lineær tallmodell – ideer til undervisning ved å bruke perlesnor og tom tallinje. Det er en internasjonal trend å framheve en lineær tallmodell som en del av elevenes tallforståelse. Dette henger sammen med økt fokus på tallforståelse og utvikling av elevenes mentale regnestrategier. Dette vektlegges også i kunnskapsløftet. Gjennom kurset får man ideer til hvordan man systematisk kan undervise etter en lineær tallmodell fra 1. til 4.trinn. Vi går fra å jobbe med perlesnorer i 1. og 2. trinn, til å fokusere på utvikling av hoderegningstrategier ved å bruke tom tallinje på 3. og 4.trinn.

May Else Nohr og Hanne Hafnor Dahl underviser på barnetrinnet ved Rødtvet skole i Oslo. De har mastergrad i grunnskolelæredaktikk med fordypning i matematikk. I samarbeid med flere har de skrevet heftet; «Å bruke tallinje» som er utgitt av Lamis. De er også ressurslærere ved matematikksenteret.

Hvor blir det av, alt sammen?

Om kildesortering og gjenvinning i et miljøperspektiv

Kursholder: Jorun Gulbrandsen

Kurs L 69
Lørdag 31.10
09.00–12.00
Alle

Hva skjer med det du kaster? Blir virkelig hermetikkboksen, syltetøyglasset, mobiltelefonen, fjernsynet, melkekartongen, avisene, bananskallet og plastflaska noe nytt? Hvordan, i så fall? Hjelper det å kildesortere og gjenvinne i det store klimaperspektivet? Deltakerne får gratis hefter og lærerveiledning for barnehage/småskole, for 4. trinn og for ungdomsskolen på bokmål eller nynorsk. De er utgitt av LOOP, se www.loop.no. Det blir vist film.

Jorun Gulbrandsen har arbeidet som lærer i mange år, er lærebokforfatter og en erfaren kursholder. Det siste året har hun skrevet bøker til «Damms leseunivers» og skoleheftene til LOOP om kildesortering og gjenvinning.

Energiske fraspark med klimafokus gjennom Regnmakerskolen

Kursholdere: Hilde Haugland og Anne Elisabeth Scheen

Kurs L 70
Lørdag 31.10
13.00–14.30

M.trinn 5.–7.

Hvordan undervise energi og klimatema på en morsom, praktisk og engasjerende måte. Kurset er konkret og spekket med tips, eksempler og enkle demonstrasjoner som er spennende og lærerike for elevene og overkommelig for læreren. Gå rett ut i klassen og lær elevene noe spennende om energi og klima etter dette kurset!

Hilde Haugland er kontaktlærer ved 7. trinn på Jansløkka skole i Asker og synes naturfag er det morsomste faget å undervise i. Hun jobber i tillegg ved Naturfagsenteret som naturfagambasador.

Anne Elisabeth Scheen er universitetslektor og har flere års erfaring fra skolen. Hun er i dag prosjektleder for Regnmakerskolen som er statsforetaket Enovas opplegg for energi og klimaundervisning i grunnskolen.

Planters bygning og livssyklus

Kursholder: Bjørn Vidnes

Kurs L 71
Lørdag 31.10
12.30–15.30

Skole

Hvordan vet et frø hva som er opp og ned? Hvordan får planten energi til å vokse? Hvor stort er blomsterplantenes reklamebudsjett? Hvor har det blitt av druesteinene? Hvorfor er ikke bladene krøllete når de kommer ut? Gjennom teori og enkle praktiske øvelser tar vi for oss hovedtrekk i plantenes bygning og livssyklus.

Bjørn Vidnes har hovedfag i biologi. Han jobber ved Naturfagsenteret og Bjørknes Privatskole.

Kom i gang med Nysgjerrigpermetoden – la elevene forske!

Kursholder: Gro Wollebæk

Kurs L 72
Lørdag 31.10
13.00–15.00

B.trinn

Få frem undringen og nysgjerrigheten hos elevene! Nysgjerrigpermetoden guider deg og elevene dine gjennom seks trinn på veien mot et ferdig forskningsprosjekt. Metoden dekker kompetansemålene i Forskerspiren og gir øving i alle basisferdighetene. Den egner seg også godt for tverrfaglige prosjekter. Kursholder har forsket sammen med barn i en årrekke og har mange gode tips og råd for nye «forskningsledere».

Gro Wollebæk er kontaktlærer ved Vevelstadåsen skole og ressurslærer for Nysgjerrigper. Klassen hennes har vunnet flere priser i Årets Nysgjerrigper: Naturfagsenterets spesialpris (2008), Teknologi og designprisen (2006), Fysikkprisen (2005) og Årets Nysgjerrigper (2002).

Hva har kroppskontaktblokkering med læring å gjøre?

Kursholdere: Sabine Berndt og Ute Imhof

Kurs L 73
Lørdag 31.10
13.00–16.00

Skole

Et vanskelig samspill hos barn kan ha ulike årsaker. En hyppig årsak kan være en kroppskontaktblokkering /vegtring En forstyrret relasjonsevne kan stå i veien for å nå sine mål i alle livets områder, for eksempel lærevansker, sosial kompetanse og i forhold til relasjon/ tilknytning til andre. På seminaret skal det vektlegges å oppdage barn med problemer i relasjonsdannelse/tilknytting. Det skjer gjennom bevisstgjøring av det som vanligvis forløper ubevisst i samspill med hverandre. Det gis innblikk i det terapeutiske arbeidet med kroppsrelatert interaksjonsterapi (KIT).

Sabine Berndt er bl.a. psykoterapeut og lærer i intraActplus-konsept. Hun holder foredrag over hele Tyskland og internasjonalt. Har har eget institutt i Hamburg. Ute Imhof er spesialist i barnefysioterapi med 20 års erfaring fra arbeid på sykehus og har siden 2006 jobber i eget institutt. Hun holder kurs for andre fysioterapeuter også i nordiske land.

AKTIVT UTELIV i barnehagen og småskolen

Kursholdere: Grethe Johnsen og Anne-Britt Nilsen

Kurs L 74
Lørdag 31.10
10.00–12.30

Bhg / SFO /
S.trinn 1.–4.

Bli med på et inspirerende, praktisk og nyttig kurs. Kurset passer for alle som ønsker faglig påfyll og ideer i forhold til å ta med barn ut i naturen. Naturen gir unike muligheter for aktivitet, utfordring, opplevelse og spenning for alle barn i ulik alder! Vi tar opp:

- Hvorfor er det viktig for barns trivsel og utvikling å være mye ute?
- Sansemotoriske aktiviteter og leker – mange praktiske tips.
- Naturens små og store rariteter – hva er spennende for barna?
- Hvordan vekke deres nysgjerrighet?

Grethe Johnsen er fagsjef i Barnas Turlag, DNT Oslo og Omegn. Sammen med Anne-Britt Nilsen, konsulent, har de holdt utallige kurs i «Aktivt uteliv» for barnehager og skoler. Kurset holdes utendørs – husk derfor uteklær og drikkeflaske. Oppmøte ved hovedinngangen til Høgskolen i Oslo.

Gymnastikklek og apparatløyper

Kursholder: Frøydis Lislevatn

Kurs L 75
Lørdag 31.10
09.00–12.00

SFO / B.trinn

Kurset tar for seg basistrening og allsidig aktivitet med bruk av elementer fra gymnastikk og turn. Det blir presentasjon av ferdige timeopplegg og eksempler på bruk av turnelementer i kjente leikøvelser på en morsom måte. Tips og idéer til praktisk organisering av gymnastikkaktivitet og best mulig utnyttelse av utstyret man har. Deltakerne må stille i aktivitetstøy.

Frøydis Lislevatn er idrettspedagog. Hun har arbeidet i mange år med fysisk aktivitet for barn og unge, friske voksne, ulike pasientgrupper og aktive turnere. Hun har også vært trener, dommer og tillitsvalgt i Norges Gymnastikk og Turnforbund (NGTF) i mange år. Kurset er i samarbeid med NGTF.

Skrivedans

Kursholder: Karin Lystad

Kurs L 76
Lørdag 31.10
13.00–16.00

Bhg / S.trinn
1.–4.

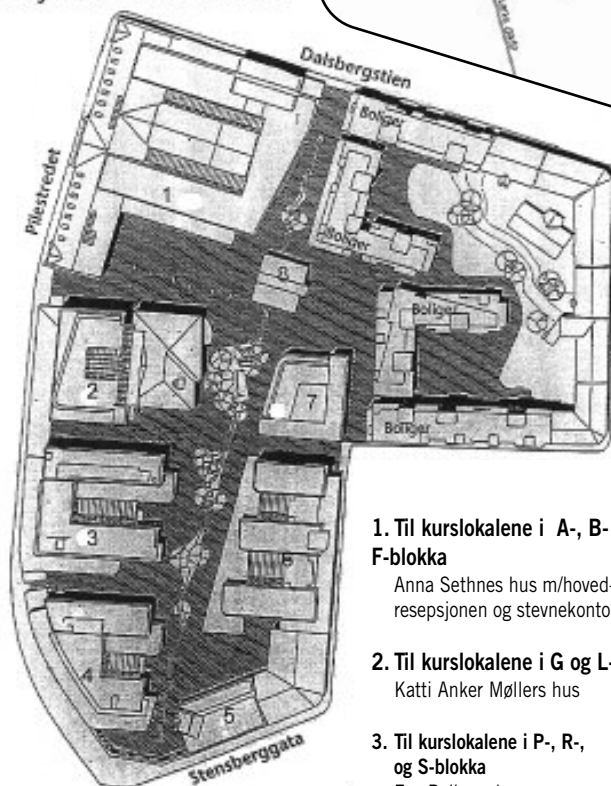
Skrivedans er en skriftmetode som er utviklet av Ragnhild Ous-soren-Voors fra Nederland i begynnelsen av 90-årene. Materialet består av 9 temaer. Hvert tema bearbeides først med grov-motoriske bevegelser i luften, deretter de samme bevegelsene på papiret eller tavla til samme musikken. Målet er å gå fra frie linjer til konkrete linjer. Skrivedans er et samspill mellom lek, musikk og bevegelse.

Karin Lystad er ergoterapeut i Nordstrand bydel i Oslo for barn og unge. Hun har arbeidet 27 år som ergoterapeut og har de siste 12 årene arbeidet med barn med spesielle behov. Hun har brukt skrivedans metoden i 8 år i barnehage og skoler.

Høgskolen i Oslo

Frydenlundområdet

1. Til kurslokalene i A-, B- og F-blokka

Anna Sethnes hus m/hoved-resepsjonen og stevnekontoret.

2. Til kurslokalene i G og L-blokka

Katti Anker Møllers hus

3. Til kurslokalene i P-, R-, og S-blokka

Eva Balkens hus

4. NKS-gruppen

7. Til Flu-salen

Firma	Plassering	Stand nr
Utstilling i glassgangen		
ADHD Norge	Glassgang	15
Avis i skolen	Glassgang	1
Bjørg Gretes danseskole	Glassgang	22
CyberBook as	Glassgang	7
Den Norske Turistforening	Glassgang	16
Dysleksiforbundet i Norge	Glassgang	29
Enkel IKT	Glassgang	14
Esstess-Forlaget	Glassgang	13
FORUT	Glassgang	23
Gan Aschehoug	Glassgang	25
GettingBetter	Glassgang	11
Hurra Forlag	Glassgang	24
Kunnskapsforlagets elektroniske prod.	Glassgang	9
Landslaget fysisk fostring i skolen	Glassgang	17
Libretto forlag	Glassgang	2
Lyche Musikkforlag AS	Glassgang	4
Melk-no	Glassgang	27
Milas	Glassgang	28
NorMedia AS	Glassgang	3
Norsk Nettskole	Glassgang	10
Norsk Noteservice as	Glassgang	5
Norsk Tourette Forening	Glassgang	21
Røde Kors-sentrene	Glassgang	12
Sløyd-Detaljer	Glassgang	19
Special-Pædagogisk forlag	Glassgang	20
Stortingets skole- og opplysningstjeneste	Glassgang	8
Tell forlag a.s	Glassgang	18
Utstilling i kroppøvingssalen		
ABA-SKOL	Kr.øv.sal	33
Arbeid med ord, Læremidler AS	Kr.øv.sal	42
BS Norli Skole AS	Kr.øv.sal	32
Det norske skogselskap	Kr.øv.sal	30
e-Lector	Kr.øv.sal	52
Elektronisk Undervisningsforlag	Kr.øv.sal	56
IKO-Forlaget	Kr.øv.sal	53
I:SEE Conceptual Learning	Kr.øv.sal	46
Klubben AS	Kr.øv.sal	58

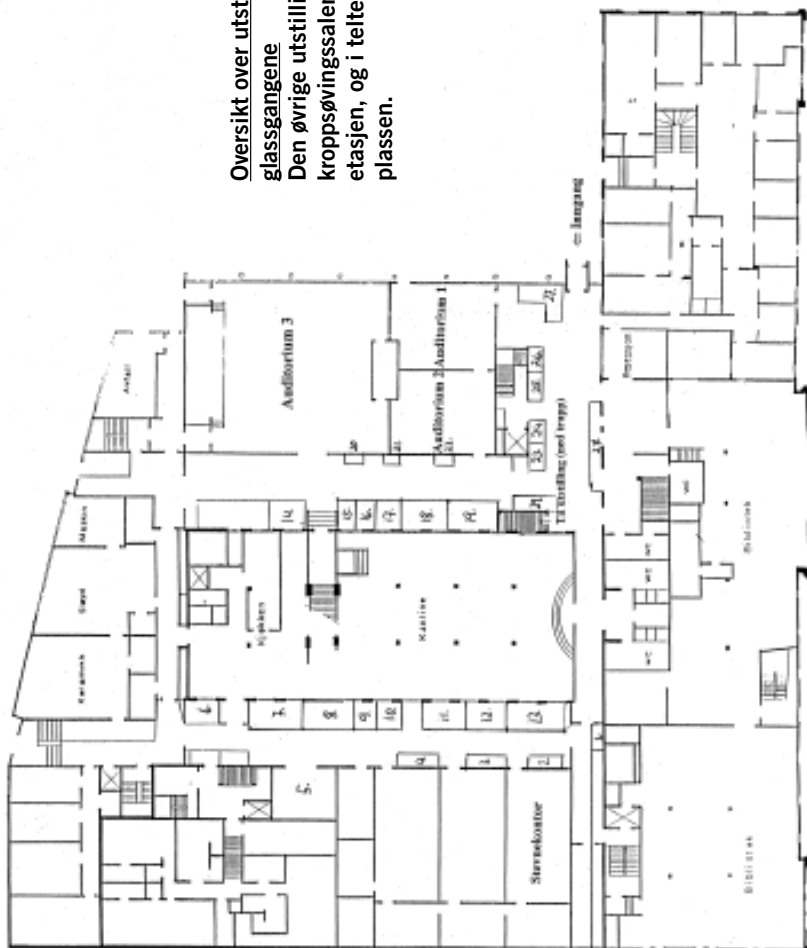
Firma	Plassering	Stand nr
Kopinor	Kr.øv.sal	35
Leika	Kr.øv.sal	31
Læringsverkstedet Jessheim	Kr.øv.sal	44
Norsk Filminstitutt	Kr.øv.sal	45
Norsk Leirskoleforening	Kr.øv.sal	38
Norsk Skogbruksmuseum	Kr.øv.sal	30
Norsk Sølv Design	Kr.øv.sal	47
Klar Tale	Kr.øv.sal	48
OKANI Læremidler	Kr.øv.sal	37
Pitney Bowes Norge AS	Kr.øv.sal	41
Popkorn design AS	Kr.øv.sal	50
Retursamarbeidet LOOP	Kr.øv.sal	51
Riktige leker	Kr.øv.sal	43
Skogbrukets Kursinstitutt	Kr.øv.sal	30
Skoledata AS	Kr.øv.sal	49
Teknisk Forlag	Kr.øv.sal	57
Vinteropplevelser i Värmland og Hedmark	Kr.øv.sal	39
Utdanningsforbundet Oslo	Kr.øv.sal	54

Utstilling i teltet på gårdsplassen

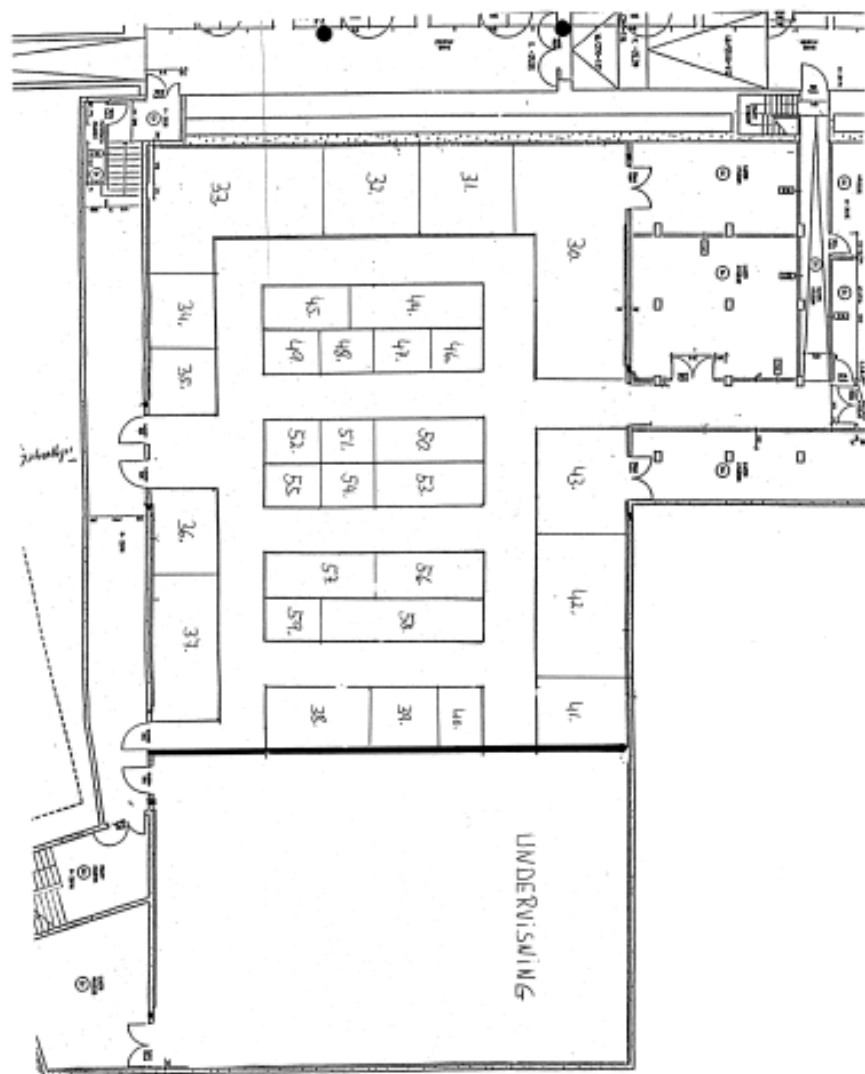
Ascheoug Undervisning	Teltet	61
Brio Lekolar	Teltet	64
Cappelen Damm Grunnskole	Teltet	65
Det Norske Samlaget	Teltet	63
Edu-Nor AS	Teltet	70
Fagbokforlaget	Teltet	62
Forlaget Fag og Kultur	Teltet	62
Gan Ascheoug	Teltet	60
Grieg Multimedia AS	Teltet	62
Gyldendal Undervisning	Teltet	66
LingIT	Teltet	68
Moava AS	Teltet	69
Uninett AS	Teltet	67

Kart over utstillere

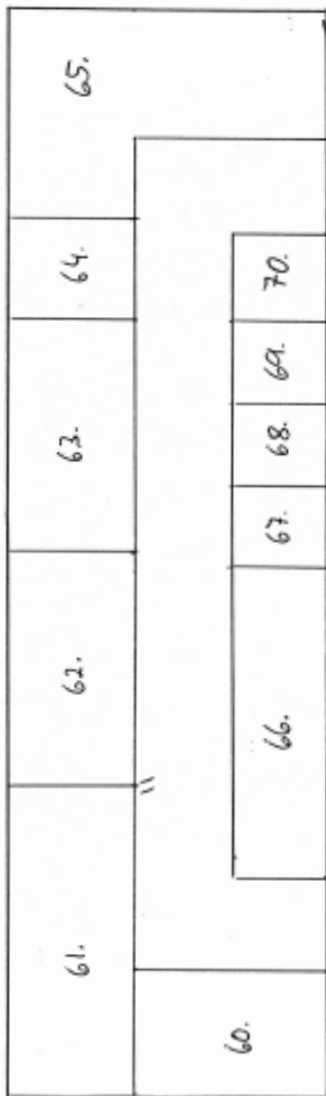
Oversikt over utstillingen
glassgangene
 Den øvrige utstilling er i
 kroppøvingssalen i under-
 etasjen, og i teltet ute på
 plassen.

Oversikt over utstillere i kroppssøvingssalen

Oversikt over utstillere i teltet

Vedtekter for Østlandsk Lærerstevne

§ 1 Målsetting

Formålet med Østlandsk Lærerstevne er å samle skolefolk, barnehagepersonell og andre interesserte til kurs, orienteringer og drøftinger av aktuelle skole- og utdannings spørsmål.

§ 2 Program m.v.

Styret skal legge opp et allsidig program for hvert stevne. Programmet skal tilgodese interesser og behov hos brede grupper. Organisasjonsmessige spørsmål skal holdes utenfor programmet. Stevnet bør omfatte en utstilling av læremidler og undervisningsutstyr.

§ 3 Styre

Stevnet ledes av et styre som består av leder, nestleder og ni medlemmer. Styret velges på årsmøte etter innstilling fra en valgkomite (jfr. §5). Stemmerett har alle som møter på årsmøte. Dersom mer enn to styremedlemmer går ut av styret i perioden, avgjør styret selv om suppleanter skal tiltre styret fram til neste valg. Suppleantene har talerett, men ikke stemmerett i styret. Lederen velges ved særskilt valg for en periode på ett år. Styret velger nestleder blant styremedlemmene for en periode av ett år. Styremedlemmene velges for to år. Ved gjenvalg velges styremedlemmene for ett år av gangen.

§ 4 Revisor

Årsmøte velger to revisorer for en periode på ett år.

§ 5 Valgkomitè

De medlemmer som går ut av styret utgjør valgkomitè for neste årsmøte.

§ 6 Årsmøte

På hvert årsmøte skal styret legge fram en årsmelding. Dessuten skal forretningsføreren avgi rapport om regnskapet for foregående stevne. Revisorene skal avgi revisjonsberetning.

§ 7 Forretningsfører

Styret kan tilsette forretningsfører for ett år av gangen. For forretningsføreren gjelder egen instruks som fastsettes av styret.

§ 8 Oppløsning

Vedtak om oppløsning skal fattes av årsmøtet. Den eventuelle kapital institusjonen eier skal avsettes til et fond. Fondet skal komme tilsatte i barnehager og skoler på Østlandet til gode i form av stipendier som deles ut etter søknad. Til å forvalte fondet oppnevner årsmøtet et fondsstyre med fem medlemmer. Fondsstyret skal søke å finne grunnlag for å gjenoppta driften. For at forslag om oppløsning skal kunne behandles, må årsmøtet være innkalt gjennom offentlig kunngjøring, der forslaget er referert.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

moava.org

Del og lær!

Norges mest brukte publiseringsløsning for skole og barnehage

MOAVA

Moava, tidligere Skoleleven, består av flere tidligere lærere som kjenner skolehverdagen din godt. Systemet Moava er laget fra bunnen av med tanke på skole og barnehage.

Med Moava kan lærere, elever og foreldre publisere og dele informasjon som ukeplaner, nyheter, bilder, videoer og mer - uten å være dataeksperter.

Besøk vår stand i teltet for å teste ut systemet gratis i en måned.

MOAVA.ORG

Alle ressursene fra 123skole.no, 4567skole.no, og nå også barnehage og ungdomstrinn, er å finne på Moava.org, helt gratis.

På moava.org vil du kunne finne oppdaterte ressurser som kan bidra til økt lærelyst for både elever, lærere og foreldre.

MOAVA.TV

Norges første nettsted som utelukkende tilbyr gratis skolerelatert video.

Del videoene du lager på skolen med andre, eller se og lær av andre elever og lærere på moava.tv.

NORSK SKOGMUSEUM, ELVERUM

Norges største naturskole

Årlig besøker ca. 19 000 skoleelever vår naturskole.
Kanskje blir det plass til din klasse i år?

NORSK
SKOGMUSEUM

Postboks 117
2401 Elverum
Tlf. 62 40 90 00
Faks 62 40 90 50
post@skogmus.no
www.skogmus.no

Vi tilbyr:

- **omvisning** innen temaer som du ønsker
- **16 temauker**, en oversikt finner du i vår skolekatalog
- **lærerkurs**

Vinteren/våren 2010 anbefaler vi:

Bjørn, ulv, jerv og gaupe – framtida i norsk natur?
lær mer om våre rovdyr i november (2009)

Snøkunst, arbeid med store installasjoner i snø, kunst og design januar.

Fra stubben til tømmervelta, tømmerdrift på gammelt vis i februar.

Fra matauk til sportsfiske, om lokale fiskeresssurser, endring i bruk, fiskearter og produksjon av plikestikke i mars.

Isfiske, fisketradisjoner, pilking og akvarium i mars.

Vårens farlige eventyr, tømmerfløting i mai.

Vann og vanvittige krefter, føl på kreftene i vannet i mai.

Skog og vann, uteskole og friluftsliv i juni.

Norges største naturskolearrangement.

Ta kontakt for å få tilsendt vårt program!